

Väljaandja:
Akti liik:
Teksti liik:
Redaktsiooni jõustumise kp:
Redaktsiooni kehtivuse lõpp:
Avaldamismärge:

Riigikogu
seadus
terviktekst
01.07.2024
RT I, 30.12.2023, 5

Raudteeseadus¹

Vastu võetud 15.10.2020
[RT I, 30.10.2020, 1](#)
jõustumine 31.10.2020

Muudetud järgmiste aktidega

Vastuvõtmine	Avaldamine	Jõustumine
25.11.2020	RT I, 10.12.2020, 1	01.01.2021
17.03.2021	RT I, 30.03.2021, 1	31.03.2021
20.06.2023	RT I, 30.06.2023, 1	01.07.2023
06.12.2023	RT I, 30.12.2023, 1	01.07.2024

1. peatükk Üldsätted

§ 1. Seaduse reguleerimis- ja kohaldamisala

(1) Käesolev seadus reguleerib:

- 1) raudtee ohutust;
- 2) raudteeinfrastruktuuri ja raudteeveeremi omanike või valdajate õigusi ja kohustusi raudteeinfrastruktuuri ja raudteeveeremi korrashoiul ja kasutamisel ning nõudeid raudteevedudele;
- 3) raudteeveeremi ehituse, tehnohoolde ja remondiga tegelevate ettevõtjate õigusi ja kohustusi;
- 4) raudteesüsteemi koostalitlust üleeuroopalise raudteesüsteemiga;
- 5) riiklikku järelevalvet raudteeliikluse ning raudteeinfrastruktuuri ja raudteeveeremi korrashoiu, raudteerajatiste ehitamise ning raudteeveeremi ehituse, tehnohoolde ja remondi üle;
- 6) vastutust käesoleva seaduse rikkumise eest.

(2) Käesolevat seadust kohaldatakse raudteele, mille rööbastee laius on 1520 millimeetrit, 1524 millimeetrit ja 1435 millimeetrit.

(3) Kitsarööpmelisele 750-millimeetrise rööbastee laiusega raudteele (edaspidi *kitsarööpmeline raudtee*) kohalduvad ainult käesoleva seaduse §-des 10, 11 ja 35 sätestatud nõuded.

(4) Raudteele, mis ei ole ühenduses avaliku raudteega, kohaldatakse käesolevat seadust üksnes juhul, kui raudteed kasutatakse raudteeveoks.

(5) Kõistee, trammitee ja nendega ehitus- või toimimisviisi poolest sarnane tee või muu raudteest erineva ehitusega rööbastee ei ole raudtee käesoleva seaduse tähenduses.

(6) Käesolevas seaduses ettenähtud haldusmenetlusele kohaldatakse haldusmenetluse seaduse sätteid, arvestades käesolevast seadusest tulenevaid erisusi.

§ 2. Terminid

Käesolevas seaduses kasutatakse termineid järgmises tähenduses:

- 1) *allsüsteem* on üleeuroopalise raudteesüsteemi struktuuriline või talitluslik osa, mille jaotus on kindlaks määratud Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi (EL) 2016/797 Euroopa Liidu raudteesüsteemi koostalitluse kohta (ELT L 138, 26.05.2016, lk 44–101) II lisas;
- 2) *koostalitlus* on raudteesüsteemi võime tagada nõuetele vastavate rongide ohutu ja katkematu liiklemine;

- 3) *koostalitluse komponent* on seadme materiaalne või mittemateriaalne lihtkomponent, komponentide kogum, alakoost või kogukoost, mis on liidetud või kavatakse liita allsüsteemi ning millest koostalitlus otseselt või kaudselt sõltub;
- 4) *koostalitluse tehniline kirjeldus* on vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi (EL) 2016/797 nõuetele vastuvõetud kirjeldus, mis hõlmab allsüsteemi või selle osa, et tagada vastavus käesoleva paragrahvi punktis 9 nimetatud olulistele nõuetele ja üleeuroopalise raudteesüsteemi koostalitlus;
- 5) *liiklusgraafik* on raudteeinfrastruktuuri ettevõtja koostatud dokument, mis määrab rongide ja muu raudteeveeremi kõik kavandatud liikumised ning kus on kajastatud raudteeveoetevõtjate eraldatud läbilaskevõimeosad, samuti ajad raudteerajatiste jooksva remondi ja hooldamise korraldamiseks (edaspidi *tehnoloogilised aknad*);
- 6) *liikuv allsüsteem* on raudteeveeremi allsüsteem ning rongisisene kontrolli ja signaalimise allsüsteem;
- 7) *läbilaskevõime jaotamise organ* on raudteeinfrastruktuuri ettevõtja või käesolevas seaduses sätestatud juhul Tarbijakaitse ja Tehnilise Järelevalve Amet ning välisriigi ettevõtja, muu juriidiline isik või struktuuriüksus, kelle ülesandeks vastavalt selle välisriigi õigusaktidele on läbilaskevõime jaotamise korraldamine;
- 8) *mitteavalik raudtee* on raudtee, mis ei ole avaliku raudtee osa;
- 9) *olulised nõuded* on Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi (EL) 2016/797 III lisas sätestatud tingimused, millele raudteesüsteem, allsüsteemid ja koostalitluse komponendid peavad vastama;
- 10) *rahvusvaheline kaubavedu* on vedu, mille puhul rong ületab Eesti piiri, seejuures võib rong olla kokku haagitud teise rongiga või koosneda vagunitest, millel võib olla erinev lähte- ja sihtkoht, kuid kõik vagunid peavad ületama riigipiiri;
- 11) *rahvusvaheline reisijatevedu* on vedu, mille puhul rong ületab Eesti piiri ning mille peamine eesmärk on reisijate vedu eri riikides asuvate jaamade vahel, seejuures võib rong olla kokku haagitud teise rongiga või koosneda vagunitest, millel võib olla erinev lähte- ja sihtkoht, kuid kõik vagunid peavad ületama riigipiiri;
- 12) *raudtee* on maatükiga püsivalt ühendatud funktsionaalselt terviklik rajatis, mille olulised osad on muldkeha ja sellele toetuv tee pealisehitus, mis koosneb rööbastest, pöörmetest, liipritest ja ballastist;
- 13) *raudtee-ettevõtja* on füüsilisest isikust ettevõtja või äriühing, kelle tegevuseks on raudteevedu või kes täidab raudteeinfrastruktuuri ettevõtja ülesandeid;
- 14) *raudteeinfrastruktuuri ettevõtja* on raudtee-ettevõtja, kelle ülesanneteks on avalikul raudteevõrgustikul raudteeinfrastruktuuri majandamine, käitamine, hooldamine ja uuendamine ning raudteeinfrastruktuuri arendamises osalemine vastavalt käesoleva seaduse § 73 lõikes 1 nimetatud tegevuskavale;
- 15) *raudteeinfrastruktuuri arendamine* on raudteevõrgustiku kavandamine ning raudteeinfrastruktuuri finants- ja investeringutealane kavandamine, rajamine ning ajakohastamine ehk olemasoleva raudteeinfrastruktuuri ulatuslik muutmine, mis parandab selle üldist toimivust;
- 16) *raudteeinfrastruktuuri hooldamine* on olemasoleva raudteeinfrastruktuuri seisukorra ja võimekuse säilitamiseks tööde tegemine;
- 17) *raudteeinfrastruktuuri hoone* on raudteeinfrastruktuuriga olemuslikult seotud hoone, mis on ehitatud raudtee sihtotstarbeliseks kasutamiseks;
- 18) *raudteeinfrastruktuuri käitamine* on läbilaskevõime jaotamine, liiklusjuhtimine ja raudteeinfrastruktuuri kasutustasude määramine;
- 19) *raudteeinfrastruktuuri läbilaskevõime* (edaspidi *läbilaskevõime*) on potentsiaal kindlaks ajavahemikuks raudteeinfrastruktuuri mingil osal liiklusgraafiku koostamiseks;
- 20) *raudteeinfrastruktuuri majandamine* on raudteeinfrastruktuuri ja liiklusjuhtimise süsteemide ehitamine, remont, hooldamine ning haldamine, samuti raudteeliikluse ja manöövr töö korraldamine;
- 21) *raudteeinfrastruktuuri majandamise põhiülesanded* on rongiliinide kättesaadavuse määramine ja hindamine, rongiliinide eraldamine, otsuste tegemine rongiliinide eraldamise ja raudteeinfrastruktuuri kasutustasude kohta ning kasutustasude kindlaksmääramine ja kogumine vastavalt käesolevas seaduses sätestatud läbilaskevõime jaotamise ja kasutustasude määramise korrale;
- 22) *raudteeinfrastruktuuri uuendamine* on olemasoleva infrastruktuuri ulatuslik asendamine, mis ei muuda raudteeinfrastruktuuri üldist toimivust;
- 23) *raudteemaa* on raudtee ja raudteeinfrastruktuuri hoonete ja rajatiste alune ning nende teenindamiseks vajalik maa;
- 24) *raudteerajatised* on raudtee, sillad, viaduktid, estakaadid, tunnelid, tugiseinad, truubid, kontaktoörgud, turvangu-, side-, valgustus- ja energiaseadmed ning tehnorajatised, ülekäigu- ja ülesõidukohad, jaamad ja teised meldepunktid, oote- ja laadimisplatvormid, teekaitseobjektid ning muud raudtee sihtotstarbeliseks kasutamiseks vajalikud rajatised;
- 25) *raudteevedu* on kauba- või reisijatevedu ja veduriteenuse osutamine raudteel või ainult veduriteenuse osutamine;
- 26) *raudteeveerem* on veojõuga või veojõuta raudteel liiklemiseks sobiv vedur, vagun, mootorrong, rööbasbuss, eriveerem ja mis tahes muu raudteel liiklemiseks ehitatud sõiduk;
- 27) *raudteeveeremi remont* on raudteeveeremi põhiosade ja -seadmete või nende osade parandamine või vahetamine eesmärgiga taastada raudteeveeremi töövõime;
- 28) *raudteeveeremi tehnohoole* on kindlate ajavahemike või läbisõitude järel raudteeveeremi põhiosade ja -seadmete kontrollimine ja korrastamine tehniliste rikete ärahoidmiseks ning raudteeveeremi töökindluse, tule- ja liiklusohutuse tagamiseks raudteeveeremi remontide vahelisel ajal;
- 29) *raudteeveoetevõtja* on vastava tegevusloa saanud ettevõtja, kelle peamine tegevusala on raudteevedu ja kes on kohustatud tagama veduriteenuse, samuti isik, kes osutab ainult veduriteenust;
- 30) *raudteevõrgustik* on ühe raudteeinfrastruktuuri ettevõtja või muu omaniku või valdaja majandatav raudteeinfrastruktuur;
- 31) *riigisisesed eeskirjad* on käesoleva seaduse § 35 lõike 4 ja § 112 lõike 5 alusel kehtestatud nõuded;
- 32) *rong* on kokkuhaagitud ja nähtavate signaalidega tähistatud raudteeveerem, mis koosneb vagunist ja vähemalt ühest vedurist või mootorvagunist, samuti käsitatakse rongina jaamavahesse saadetavat

nähtavate rongisignaalidega tähistatud üksikvedurit, manöövervedurit, töörongi, mootorvagunit, rööbasbussi, mittemahatõstetavat dresiini ja muud iseliikuvat eriveeremit, juhtratastega eriveeremit või veovahendit;

33) *rongiliin* on läbilaskevõime osa, mis on vajalik ühe rongi käigushoidmiseks siht- ja saatepunkti vahel teatud ajavahemikul;

34) *teenindusrajatis* on käesoleva seaduse § 95 lõikes 2 nimetatud ehitis, mida tervenisti või osaliselt kasutatakse samas lõikes märgitud teenuste ning käesoleva seaduse § 94 lõigetes 2 ja 3 nimetatud teenuste osutamiseks;

35) *vedur* on vähemalt ühe jõuallikaga varustatud raudteeveerem, mida kasutatakse vagunite ja muu raudteel liiklemiseks ehitatud raudteeveeremi vedamiseks ning manööverdamiseks;

36) *vedurijuht* on isik, kes oskab ja kellel on õigus juhtida iseseisvalt ning vastutustundlikul ja ohutul viisil vedureid, manöövervedureid, tööronge, raudtee eriveeremeid või reisi- või kaubaronge;

37) *üleeuroopaline raudteesüsteem* koosneb raudteevõrgustiku ja raudteeveeremi elementidest, mis on loetletud Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi (EL) 2016/797 I lisas.

§ 3. Raudteeinfrastruktuur

(1) Raudteeinfrastruktuur koosneb järgmistest osadest, mis on raudteega ehituslikult või sihtotstarbeliselt seotud:

1) raudteemaa;

2) rööbastee ja muldkeha, mille hulka kuuluvad süvendid, veeviimariid, rennid, truubid, taimed mulde nõlvade kaitseks ning piirded, hekid, tarad ja tuletõkestusribad;

3) oote- ja laadimisplatvormid, sealhulgas platvormid, mis asuvad reisi- ja kaubajaamades, teepeenrad, jalgteed ning seadmed pöörangute ja ristmete soojendamiseks;

4) raudteesillad, -truubid ja muud viaduktid, tunnelid, kaetud süvendid ja jalakäijate tunnelid ning tugiseinad ja -rajatised;

5) raudteeületuskohad ja nendega seotud maanteeliikluse ohutuse tagamise seadmed;

6) raudtee pealisehitis, mille hulka kuuluvad rööpad, ristöpad ja kontrarööpad, liiprid ja teetõkkeseadmed, rööpmestiku väiksemad tarvikud, killustik- ja liivballast, pöörmed, ristmed ning pöördesillad;

7) raudteemaal asuvad reisijatele ja kaupadele mõeldud juurdepääsuteed, sealhulgas raudteemaal asuvad juurdepääsu võimaldavad sõiduteed ja jalgsi liikuvate reisijate juurdepääsud;

8) jaamavahe, jaamade ja sorteerimisjaamade turvangu-, signaal- ja sideseadmed, elektrivarustusseadmed signaalimiseks ja sidepidamiseks ning ehitised sellistele seadmetele ja vaguniaeglustid;

9) valgustusseadmed liikluse toimimiseks ja ohutuse tagamiseks;

10) kontaktvõrk, alajaamad, alajaamade ja kontaktjuhtmete vahelised toitekaablid, õhuliinid, mastid ja toiterööpad;

11) raudteeinfrastruktuuri hooned ja transporditasude kogumiseks kasutatavad rajatiste osad.

(2) Raudteeinfrastruktuuri hulka ei kuulu raudtee, mis asub depoo või tehnohooldepunktis.

§ 4. Avalik raudtee

(1) Raudteeinfrastruktuuri määrab avalikuks kasutamiseks ja arvab avalikust kasutusest välja valdkonna eest vastutav minister raudteeinfrastruktuuri majandava raudtee-ettevõtja taotluse alusel.

(2) Valdkonna eest vastutaval ministril on õigus jätta raudteeinfrastruktuur avalikuks kasutamiseks määramata, kui on alust arvata, et taotleja ei ole finantsmajanduslikult võimeline täitma oma tegelikke ja võimalikke kohustusi raudteeinfrastruktuuri majandamisel ning raudteeinfrastruktuuri majandamine võib tulenevalt käesoleva seaduse § 73 lõikest 5 tuua riigile kaasa kohustusi ja ettevõtja ei suuda tõendada vastupidist.

(3) Avalikuks kasutamiseks määratud raudteeinfrastruktuuri (edaspidi *avalik raudtee*) peavad juurdepääsu tagavate põhi- ja lisateenuste ning tasu, aja ja muude kasutustingimuste poolest diskrimineerimata saama kasutada raudteeveoks kõik taotlejad käesolevas seaduses sätestatud alustel ja korras.

(4) Avalikku raudteed majandav raudteeinfrastruktuuri-ettevõtja korraldab raudteeinfrastruktuuri kasutamist läbilaskevõime jaotamise teel, eraldades raudteeveoettevõtjatele käesolevas seaduses ettenähtud alustel ja korras läbilaskevõimeosad rongiliinina või sihtotstarbeliste ühekordsete läbilaskevõimeosadena.

(5) Raudteeinfrastruktuuri avalikuks kasutamiseks määramise korra kehtestab [valdkonna eest vastutav minister](#) määrusega.

(6) Valdkonna eest vastutaval ministril on õigus jätta rahuldamata raudtee-ettevõtja taotlus tema majandamisel oleva raudteeinfrastruktuuri väljaarvamiseks avaliku raudtee hulgast, kui raudteeinfrastruktuuri on vaja kasutada üldistes huvides raudteeveoks.

§ 5. Ühendus teiste raudteedega

(1) Raudteeinfrastruktuuriettevõtja või raudtee muu omanik või valdaja, kelle raudtee liitub teisele isikule kuuluva või teise isiku valduses oleva raudteega, peab lubama ühenduse oma raudteeinfrastruktuuriga ja tagama raudteeveeremi läbilaskmise mööda oma raudteed sellega liituvale raudteele.

(2) Käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud ühenduse tingimused ja selle eest makstav tasu nähakse ette ühenduvate raudteede omanike või valdajate vahelises kokkuleppes. Kui ühenduse tingimustes või tasus kokkulepet ei saavutata, on huvitatud poolel õigus pöörduda kohtusse mõistlike tingimuste ja mõistliku tasu kindlaksmääramiseks.

§ 6. Avalik reisijatevedu

(1) Avalikku reisijatevedu teostav raudtee-ettevõtja on kohustatud korraldama reisijatevedu igapäevale vastavalt avalikustatud veoeskirjale ja seaduses sätestatud korras.

(2) Avalik reisijatevedu on käesoleva seaduse § 12 lõike 1 punktis 2 nimetatud tegevusalal tegutsemise tegevusloa alusel tegutseva raudteeveoettevõtja teostatav reisijatevedu avalikul raudteel.

§ 7. Reisijate õigused ja kohustused raudteel

(1) Reisijateveol kehtivad Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruses (EÜ) nr 1371/2007 rongireisijate õiguste ja kohustuste kohta (ELT L 315, 03.12.2007, lk 14–41) kehtestatud nõuded.

(2) Reisijatele kehtivad õigused ja kohustused avalikustab raudteeveoettevõtja käesoleva seaduse § 110 kohases veoeskirjas.

§ 8. Elektroonilise turvalisuse tagamine

Raudtee-ettevõtja, keda loetakse küberturvalisuse seaduse § 3 lõike 1 punkti 2 kohaselt teenuse osutajaks, peab teenuse osutamiseks kasutatava võrgu- ja infosüsteemi turvalisuse tagamiseks täitma nimetatud seaduse §-des 7 ja 8 sätestatud ning nende alusel kehtestatud nõudeid.

§ 9. Raamatupidamise eraldatuse nõuded

(1) Raudtee-ettevõtja, kes majandab avalikku raudteed, peab oma raamatupidamises juurdepääsu tagavate põhiteenuste, juurdepääsu tagavate lisateenuste ning juurdepääsu abiteenuste tulude ja kulude arvestust eraldi. Raudtee-ettevõtja, kes majandab avalikku raudteed ja tegeleb raudteeveoga, peab oma raamatupidamises eraldi tulude ja kulude arvestust ning koostab ja avaldab eraldi kasumiaruanded ja bilansi raudteeinfrastruktuuri majandamise ning raudteeveo iga liigi kohta. Kui avalikku raudteed majandav raudtee-ettevõtja tegutseb ka muus tegevusvaldkonnas, peab ta oma raamatupidamises eraldi tulude ja kulude arvestust raudteeinfrastruktuuri majandamise ning muu tegevusvaldkonna kohta.

(2) Raudtee-ettevõtja, kes tegeleb avaliku reisijateveoga avaliku teenindamise lepingu alusel ja teiste raudteevedudega, peab oma raamatupidamises eraldi tulude ja kulude arvestust ning koostab ja avaldab eraldi kasumiaruanded ning bilansi avaliku teenindamise lepingu alusel teostatava avaliku reisijateveo ja teiste raudteevedude valdkondade kohta. Raudtee-ettevõtja, kes osutab teenust endaga ühte kontserni kuuluvale avaliku teenindamise lepingu alusel avaliku reisijateveoga tegelevale raudtee-ettevõtjale, peab oma raamatupidamises kõnealusele ettevõtjale osutatava teenuse kohta eraldi tulude ja kulude arvestust. Kui avaliku teenindamise lepingu alusel avaliku reisijateveoga tegelev raudtee-ettevõtja tegutseb ka muus tegevusvaldkonnas, peab ta oma raamatupidamises eraldi tulude ja kulude arvestust avaliku teenindamise lepingu alusel teostatava avaliku reisijateveo ning muu tegevusvaldkonna kohta.

(3) Riigi või kohaliku omavalitsuse üksuse poolt raudteeinfrastruktuuri majandamiseks või avalikuks reisijateveoks antud toetust tohib kasutada üksnes sihtotstarbeliselt. Selle kohustuse täitmine peab kajastuma mõlema valdkonna tulude ja kulude arvestuses.

(4) Käesoleva paragrahvi lõigetes 1 ja 2 nimetatud raudtee-ettevõtjad on kohustatud esitama Konkurentsiametile lõigete 1–3 kohaselt peetavad tulude ja kulude arvestused.

(5) Raamatupidamise eraldatuse ja käesoleva seaduse §-s 78 sätestatud finantslääbipaistvuse nõuete kontrollimiseks on Konkurentsiametil õigus nõuda raudteeinfrastruktuuriettevõtjalt, teenindusrajatise käitajalt ning vajaduse korral raudteeveoettevõtjalt lisaks asjakohaseid raamatupidamisandmeid ning neid ettevõtjaid vajaduse korral auditeerida või algatada nende suhtes välisaudid.

(6) Käesoleva seaduse § 74 lõikes 1 nimetatud vertikaalselt integreeritud ettevõtja puhul kehtib käesoleva paragrahvi lõikes 5 nimetatud õigus kõigi ettevõtjasse kuuluvate juriidiliste isikute suhtes.

(7) Käesoleva paragrahvi lõigetes 1 ja 2 nimetatud raudtee-ettevõtja tulude ja kulude arvestuste esitamise korra ja tähtsajad ning lõikes 5 nimetatud raamatupidamisandmete loetelu kehtestab [valdkonna eest vastutav minister](#) määrusega.

2. peatükk

Kitsarööpmeline raudtee

§ 10. Nõuded kitsarööpmelisele raudteele ja sellel kasutatavale raudteeveeremile

(1) Raudteeveeremi liikumiseks on lubatud kasutada kitsarööpmelist raudteed, mille tee telgede vahe on 748–768 millimeetrit ning mille ohutusjuhend on saanud käesoleva seaduse § 11 lõike 3 kohase heakskiidu.

(2) Kitsarööpmelisel raudteel kasutatav raudteeveerem peab olema tehniliselt korras.

(3) Reisijate vedu ja ajaloolise või muu raudteeveeremiga liikumine kitsarööpmelisel raudteel peab olema ohutu. Reisijate veol reisivaguni või platvormi tüüpi vaguniga peavad istmed olema kinnitatud vaguni põranda külge ning platvormi tüüpi vagunil peavad olema ohutust tagavad poordid.

(4) Tehnilised nõuded kitsarööpmelisele raudteele ja sellel kasutatavale veeremile kehtestab valdkonna eest vastutav minister käesoleva seaduse § 35 lõikes 4 nimetatud raudtee tehnokasutuseeskirjas.

§ 11. Kitsarööpmelise raudtee ohutusjuhend

(1) Ohutuse tagamiseks kitsarööpmelisel raudteel koostab raudtee majandaja ohutusjuhendi.

(2) Ohutusjuhend peab sisaldama:

- 1) raudteel liikumiseks lubatud raudteeveeremite nimekirja, nende tehnilise seisukorra nõudeid ning vagunite puhul kasutamise otstarvet;
- 2) raudteeveeremite liikumiseks lubatud liiklemiskiirust;
- 3) raudtee ja raudteeveeremi tehnilise seisukorra hindamise, tehnohoolde ja remondi sagedust ning vastavate tööde tegemise korraldust;
- 4) raudtee majandaja poolt raudteeveeremi juhtimise õigust andva dokumendi väljaandmise korda;
- 5) raudteeveeremi juhtimise õiguse dokumendi vormi;
- 6) raudteeveeremi liikumise ohutuspõhimõtete kirjeldust;
- 7) raudteeveeremi nähtavate ja kuuldavate signaalidega ning esmaabi- ja tuletõrjevahenditega varustamise nõudeid;
- 8) raudteeveeremiga sõidutatavate isikute ohutuse tagamise põhimõtete kirjeldust;
- 9) õnnetusjuhtumitest häirekeskuse ja pädevate asutuste teavitamise korda.

(3) Ohutusjuhend esitatakse heakskiitmiseks Tarbijakaitse ja Tehnilise Järelevalve Ametile. Tarbijakaitse ja Tehnilise Järelevalve Amet ei kiida heaks ohutusjuhendit, kui see ei vasta käesoleva paragrahvi lõikes 2 esitatud nõuetele või kui ametil on põhjendatud kahtlus, et see ei taga ohutust.

3. peatükk

Tegevusluba, vastutuskindlustusleping, ohutusluba, tegutsemise ohutustunnistus ja ühtne ohutustunnistus

1. jagu

Tegevusluba

§ 12. Tegevusloa kohustus

(1) Ettevõtjal peab olema tegevusluba järgmistel tegevusaladel tegutsemiseks:

- 1) avaliku raudteeinfrastruktuuri majandamine;
- 2) reisijatevedu avalikul raudteel;
- 3) kaubavedu avalikul raudteel;
- 4) avalikul raudteel kasutatava või raudteeveoks kasutatava raudteeveeremi tehnohoole ja remont;
- 5) raudteeveeremi ehitus.

(2) Ettevõtjal ei pea olema käesoleva paragrahvi lõike 1 punktis 4 nimetatud tegevusalal tegutsemiseks tegevusluba, kui talle on väljastatud käesoleva seaduse § 42 lõike 3 kohane hoolduse eest vastutava üksuse sertifikaat.

(3) Kogu käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud tegevusloa kehtivuse ajal peab loa omanikul olema vastutuskindlustus oma kohustuste täitmata jätmisest või mittenouetekohasest täitmisest tekkinud kahju hüvitamiseks vastavalt käesolevale seadusele ja rahvusvahelistele kokkulepetele.

(4) Kaubaveo tegevusluba ei ole vajalik, kui raudteeveoga tegelemine ei ole raudtee-ettevõtja peamine tegevusala. Raudteevedu ei ole raudtee-ettevõtja peamine tegevusala, kui tegu on raudteeinfrastruktuuriettevõtjaga, kes tegeleb raudteeveoga ainult raudteeinfrastruktuuri majandamise eesmärgil.

(5) Välisriigi raudteeveoettevõtjal ei ole raudtee piirijaama sisenemisel vaja kauba- või reisijateveo tegevusluba, kui rahvusvahelise kokkuleppe alusel on välisriigi raudtee-ettevõtja ja Eestis tegutsev raudtee-ettevõtja piire ületavas raudteeveos kokku leppinud.

(6) Teises Euroopa Liidu liikmesriigis (edaspidi *liikmesriik*) väljaantud tegevusluba loetakse Eesti Vabariigis kehtivaks.

(7) Kui Konkurentsiametil on põhjendatud kahtlus, et teise liikmesriigi pädevalt asutuselt tegevusloa saanud raudteeveoettevõtja ei vasta käesoleva ja nõuetele, teavitab Konkurentsiamet sellest viivitamata loa väljaandnud pädevat asutust.

§ 13. Tegevusloa kontrolliese

(1) Ettevõtjale antakse käesoleva seaduse § 12 lõike 1 punktides 1–3 nimetatud tegevusalal tegutsemiseks tegevusluba, kui ta vastab järgmistele nõuetele:

1) füüsilisest isikust ettevõtja, äriühingu, äriühingu juhatuse liikme või muu äriühingut juhtima õigustatud isiku kohta ei ole karistusregistris karistusandmeid esimese astme, majandus-, ametialase või karistusseadustiku §-des 422, 423, 423² ja 425 nimetatud kuriteo kohta;

2) füüsilisest isikust ettevõtja, äriühingu, äriühingu juhatuse liikme või muu äriühingut juhtima õigustatud isiku kohta ei ole karistusregistris karistusandmeid käesolevas seaduses, kaubandusliku meresõidu seaduses, meresõiduohutuse seaduses, autoveoseaduses, ühistranspordiseaduses, töölepingu seaduses või töötervishoiu ja tööohutuse seaduses sätestatud väärteokohta, mille eest on kohaldatud selle väärteokohta eest ettenähtud karistuse maksimummäär, või nende nõuete korduva rikkumise kohta;

3) füüsilisest isikust ettevõtja, äriühingu, äriühingu juhatuse liikme või muu äriühingut juhtima õigustatud isiku kohta ei ole karistusregistris karistusandmeid tolliseaduses sätestatud väärteokohta, mille eest on kohaldatud selle väärteokohta eest ettenähtud karistuse maksimummäär, või nende nõuete korduva rikkumise kohta, kui loa taotleja soovib tegeleda piiriülese tegevusega, mille suhtes kohaldatakse tolliprotseduure;

4) füüsilisest isikust ettevõtja, äriühing, äriühingu juhatuse liige või muu äriühingut juhtima õigustatud isik ei ole pankrotivõlgnik pankrotiseaduse § 8 tähenduses;

5) füüsilisest isikust ettevõtja, äriühing, äriühingu juhatuse liige või muu äriühingut juhtima õigustatud isik vastab Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2012/34/EL, millega luuakse ühtne Euroopa raudteepiirkond (ELT L 343, 14.12.2012, lk 32–77), artiklis 19 nimetatud hea mainega seotud nõuetele;

6) kolmanda riigi ettevõtja on registreeritud Euroopa Majanduspiirkonna lepingu osalisriigi äriregistris;

7) füüsilisest isikust ettevõtjal, äriühingu juhatuse liikmel või muul äriühingut juhtima õigustatud isikul, kes vastutab vastavalt kas avaliku raudteeinfrastruktuuri majandamise, avalikul raudteel kaubaveo või reisijateveo eest, on erialased teadmised või töökogemus, et tagada ettevõtja ohutu tegevus ning selle usaldusväärne korraldus ja kontroll;

8) ettevõtja on finantsmajanduslikult võimeline täitma oma tegelikke ja võimalikke kohustusi vähemalt järgneva 12 kuu jooksul ning tal ei ole suuri või korduvaid maksuvõlgnevusi, mis seaksid tema finantsmajandusliku võimekuse kahtluse alla.

(2) Konkurentsiamet teavitab viivitamata Euroopa Liidu Raudteeametit (edaspidi *Raudteeamet*) käesoleva seaduse § 12 lõike 1 punktides 2 ja 3 nimetatud tegevusalal tegutsemise tegevusloa andmisest ja muutmisest ning tegevusloa kehtivuse peatamisest ja kehtetuks tunnistamisest.

(3) Ettevõtjale antakse käesoleva seaduse § 12 lõike 1 punktides 4 ja 5 nimetatud tegevusalal tegutsemiseks tegevusluba, kui ta lisaks käesoleva paragrahvi lõike 1 punktides 1, 2 ja 5 nimetatule vastab järgmistele tingimustele:

1) füüsilisest isikust ettevõtjal või äriühingu juhatuse liikmel või teisel äriühingut juhtima õigustatud isikul, kes vastutab vastavalt kas avalikul raudteel kasutatava raudteeveeremi tehnohoolde ja remondi või raudteeveeremi ehituse eest, on erialased teadmised või töökogemus, et tagada ettevõtja ohutu tegevus ning selle usaldusväärne korraldus ja kontroll;

2) ettevõtja juhatuse on kinnitanud avalikul raudteel kasutatava raudteeveeremi tehnohoolde ja remondi või raudteeveeremi ehituse tehnoloogiliste protsesside kirjeldused;

3) ettevõtja kasutuses on tootmispind ja seadmed tehnoloogiliste protsesside kirjeldustes ettenähtud tööde tegemiseks.

§ 14. Tegevusloa taotlemine ja muutmine

(1) Käesoleva seaduse § 12 lõike 1 punktides 1–3 nimetatud tegevusalal tegutsemise tegevusloa taotluse lahendab Konkurentsiamet.

(2) Käesoleva seaduse § 12 lõike 1 punktides 4 ja 5 nimetatud tegevusalal tegutsemise tegevusloa taotluse lahendab Tarbijakaitse ja Tehnilise Järelevalve Amet.

(3) Tegevusloa taotluses esitatakse Konkurentsiametile lisaks majandustegevuse seadustiku üldosa seaduse § 19 lõikes 2 nimetatud andmetele järgmised dokumendid:

1) majandusaasta aruande puudumise korral või juhul, kui esitatav majandusaasta aruanne on koostatud ja kinnitatud varem kui kuus kuud enne taotluse esitamist, raamatupidamise vahearuande koopia tegevusloa taotlemisele eelnenud kuu lõpu seisuga ning lisaks Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2012/34/EL III lisas nimetatud andmed, kui need ei ole eraldi välja toodud taotleja majandusaasta aruandes või vahearuandes;

2) äriühingu juhatuse liikmete ning teiste äriühingut juhtima õigustatud isikute nimekiri, milles märgitakse isiku ees- ja perekonnanimi, isikukood või selle puudumise korral sünniaeg ja elukoht ning dokumendid, mis kinnitavad isiku käesoleva seaduse § 13 lõike 1 punktis 7 nõutud erialaseid teadmisi või töökogemust.

(4) Tegevusloa taotluses esitatakse Tarbijakaitse ja Tehnilise Järelevalve Ametile lisaks majandustegevuse seadustiku üldosa seaduse § 19 lõikes 2 nimetatud andmetele järgmised dokumendid:

1) äriühingu juhatuse liikmete ning teiste äriühingut juhtima õigustatud isikute nimekiri, milles märgitakse isiku ees- ja perekonnanimi, isikukood või selle puudumise korral sünniaeg ja elukoht ning dokumendid, mis kinnitavad isiku käesoleva seaduse § 13 lõike 3 punktis 1 nõutud erialaseid teadmisi või töökogemust;

2) ettevõtja juhatuse kinnitatud raudteeveeremi tehnohoolde, remondi või ehituse tehnoloogiliste protsesside kirjeldused;

3) dokumendid, mis kinnitavad käesoleva seaduse § 13 lõike 3 punktis 3 sätestatud nõude täitmist.

(5) Tegevusloa muutmisele kohaldatakse majandustegevuse seadustiku üldosa seaduse §-des 32 ja 33 sätestatut.

(6) Tegevusloa taotluse läbivaatamise ja muutmise eest tasutakse riigilõivu riigilõivuseaduses sätestatud määras.

(7) Kui Konkurentsiamet või Tarbijakaitse ja Tehnilise Järelevalve Amet ei lahenda tegevusloa taotlust majandustegevuse seadustiku üldosa seaduse § 20 lõikes 1 kindlaksmääratud tähtaja või lõike 3 alusel pikendatud tähtaja jooksul, ei loeta tegevusluba selle tähtaja möödumisel ettevõtjale vaikimisi antuks.

§ 15. Tegevusloa kõrvaltingimused

Tegevusloale lisatakse järgmised kõrvaltingimused:

1) käesoleva seaduse § 12 lõike 1 punktis 4 nimetatud tegevusalal tegutsemise tegevusloale märgitakse lubatud tehnohoolde või remondi liik, milleks on kauba- või reisivagunite, automaatpiduriseadmete, automaatsiduriseadmete, rattapaaride, rattapaaride veerelaagrivõlli või muu sellise tehnohoolde või remont;

2) käesoleva seaduse § 12 lõike 1 punktis 5 nimetatud tegevusalal tegutsemise tegevusloale märgitakse lubatud raudteeveeremi liik.

§ 16. Tegevusloa peatamise ja kehtetuks tunnistamise erisused

(1) Lisaks majandustegevuse seadustiku üldosa seaduses sätestatud juhtudele võib loa andja tegevusloa kehtetuks tunnistada ka juhul, kui:

1) ettevõtja, kellele on antud käesoleva seaduse § 12 lõike 1 punktis 4 või 5 nimetatud tegevusalal tegutsemiseks tegevusluba, ei ole sellel tegevusalal tegutsenud ühe aasta jooksul tegevusloa väljaandmisest arvates;

2) ettevõtja rikub rahvusvahelisest kokkuleppest tulenevaid kohustusi ja seetõttu võib tekkida oht inimese elule, tervisele või varale või keskkonnale või see toob kaasa rahvusvahelise raudteeveo katkemise.

(2) Konkurentsiamet võib tegevusloa peatada kuni kuueks kuuks või nõuda ettevõtjalt uuesti käesoleva seaduse § 13 lõikes 1 nimetatud nõuetele vastavust tõendavaid andmeid, kui ettevõtja ei ole kuue järjestikuse kuu jooksul tegevusloal märgitud tegevusalal tegutsenud või ei ole alustanud tegevusloaga lubatud tegevust kuue kuu jooksul loa saamisest arvates.

(3) Raudtee-ettevõtja võib Konkurentsiametilt taotleda tegevuse alustamiseks käesoleva paragrahvi lõikes 2 nimetatud tähtjast pikemat ajavahemikku, kui tema osutatavate teenuste eripära tõttu ei ole võimalik tegevust varem alustada.

(4) Teenuse osutamise tagamiseks võib Konkurentsiamet anda ajutise tegevusloa raudtee-ettevõtjale, kelle tegevusluba tunnistatakse kehtetuks käesoleva seaduse § 13 lõike 1 punktis 8 sätestatud nõude täitmata jätmise tõttu.

(5) Käesoleva paragrahvi lõikes 4 nimetatud ajutine tegevusluba antakse kuni kuueks kuuks tegevusloa kehtetuks tunnistamisest arvates. Selle aja jooksul on raudtee-ettevõtja kohustatud jätkama tegevust ajutises tegevusloas märgitud tingimustel ja ulatuses.

2. jagu

Vastutuskindlustus

§ 17. Üldnõuded vastutuskindlustuslepingule

(1) Ettevõtja, kellele on välja antud käesolevas seaduses sätestatud tegevusluba, tegutsemise ohutustunnistus või hoolduse eest vastutava üksuse sertifikaat, sõlmib enne vastaval alal tegutsema hakkamist vastutuskindlustuslepingu tema tegevuse tõttu tekkida võiva kahju hüvitamiseks järgmistel tingimustel:

1) kindlustusjuhtumiks on ettevõtja poolt raudteefrastruktuuri majandamise, reisijateveo, kaubaveo või raudteeveeremi tehnoholde tegemise, remontimise või ehitamisega seoses vastavalt reisijatele, raudteerajatiste või raudteeveeremi omanikele või valdajatele või kolmandatele isikutele kindlustusperioodil otsese varalise kahju, samuti kehavigastuse tekitamine, mille eest ettevõtja õigusaktide kohaselt vastutab;

2) kindlustussumma alampiir ühe kindlustusjuhtumi kohta peab vastama käesoleva seaduse §-des 19–21 sätestatule ja rahvusvahelise raudteeveo korral 1980. aasta rahvusvahelise raudteeveo konventsiooni (COTIF) 1999. aasta 3. juuni muutmisprotokolli redaktsioonis, rahvusvahelise raudteekaubaveo kokkuleppes (SMGS) või rahvusvahelise raudteereisijateveo kokkuleppes (SMPS) sätestatule, kui sellega kehtestatakse käesolevas seaduses sätestatud kõrgem kindlustussumma alampiir;

3) vastutuskindlustusleping peab hõlmama ka ootamatust või ettenägematust sündmusest põhjustatud keskkonnakahjude hüvitamise nõudeid, mille puhul kuuluvad hüvitamisele otsene varaline kahju ja reostuse eemaldamise kulud, ning nende nõuete hüvitamise alampiir peab olema kümme protsenti kindlustussummast;

4) raudtee-ettevõtja kahte või enamast tegevust hõlmavas vastutuskindlustuslepingus peab olema eraldi välja toodud iga käesoleva seaduse § 12 lõikes 1 nimetatud tegevusala koos kindlustussummagas.

(2) Sõlmitud vastutuskindlustuslepingu koopia edastatakse viivitamata tegevusloa, tegutsemise ohutustunnistuse või hoolduse eest vastutava üksuse sertifikaadi andjale.

(3) Vastutuskindlustusleping peab ettevõtjal olema tegevusloa, tegutsemise ohutustunnistuse ja hoolduse eest vastutava üksuse sertifikaadi kogu kehtivusaja jooksul.

§ 18. Omavastutus

(1) Kindlustusvõtja taotlusel ja kindlustusandja nõusolekul võivad pooled vastutuskindlustuslepingus kokku leppida omavastutuse kohaldamises.

(2) Omavastutuse kohaldamisel peab kindlustusandja hüvitama kahjustatud isikule tekkinud kahju täies mahus ning kindlustusvõtja tasub kindlustusandjale omavastutuse summa.

(3) Omavastutuse summa ei tohi ületada 30 protsenti kindlustussummast.

§ 19. Raudtee valdaja vastutuskindlustuse alampiir

(1) Raudtee valdaja peab oma vastutuse kindlustama vähemalt käesoleva paragrahvi lõikes 2 märgitud ulatuses, arvestades raudtee kasutamise tihedust, raudteel veetava kauba iseloomu, eelmisel kindlustusperioodil raudteel tekkinud kahju ning muid olulisi tegureid.

(2) Kindlustussumma alampiirid raudtee kogupikkust arvesse võttes üheaastase kindlustusperioodi kohta on:

1) raudtee kogupikkus kuni 5000 meetrit – kindlustussumma suurus ei ole määratud ning kujuneb kindlustusandja ja raudtee valdaja vahelisel kokkuleppel;

2) raudtee kogupikkus 5001 kuni 10 000 meetrit – 191 734 eurot;

3) raudtee kogupikkus 10 001 kuni 50 000 meetrit – 639 116 eurot;

4) raudtee kogupikkus 50 001 ja enam meetrit – 3 195 582 eurot.

§ 20. Raudteeveoettevõtja vastutuskindlustuse alampiir

(1) Raudteeveoettevõtja kindlustussumma alampiir üheaastase kindlustusperioodi kohta on:

1) avalikul raudteel raudteeveoga tegelemisel – 1 917 349 eurot;

2) mitteavalikul raudteel reisijateveoga tegelemisel – kindlustussumma suurus ei ole määratud ning kujuneb kindlustusandja ja raudteeveoettevõtja vahelise kokkuleppe järgi.

(2) Avaliku reisijateveoga tegeleva raudteeveoettevõtja vastutuskindlustusleping peab tagama vähemalt 639 116 eurot reisijate otsese varalise kahju ja kehavigastuste tekitamisest tulenevate nõuete hüvitamiseks.

(3) Avalikul raudteel raudteeveoga tegeleva ettevõtja vastutuskindlustusleping peab hõlmama ka kauba ja postisaadetiste omanikele otsese varalise kahju hüvitamist.

§ 21. Raudteeveeremi tehnoholde, remondi ja ehitamisega tegeleva ettevõtja vastutuskindlustuse alampiir

Kindlustussumma alampiir üheaastase kindlustusperioodi kohta on ettevõtjal, kes:

1) teeb avalikul raudteel kasutatava või raudteeveoks kasutatava raudteeveeremi tehnoholet või tegutseb hoolduse eest vastutava üksusena – 639 116 eurot;

2) remondib avalikul raudteel kasutatavat või raudteeveoks kasutatavat raudteeveeremit – 639 116 eurot;

3) ehitab raudteeveeremit – 639 116 eurot.

3. jagu

Ohutusluba, tegutsemise ohutustunnistus ja ühtne ohutustunnistus

§ 22. Ohutusloa ja tegutsemise ohutustunnistusega ettevõtjale antavad õigused

- (1) Raudteeinfrastruktuuriettevõtja võib avalikku raudteed majandada, kui tal on lisaks käesoleva seaduse § 12 lõike 1 punktis 1 nimetatud tegevusalal tegutsemise tegevusloale ka ohutusluba.
- (2) Mitteavaliku raudtee valdaja võib mitteavalikku raudteed majandada, kui tal on vastav tegutsemise ohutustunnistus.
- (3) Ettevõtja võib tegeleda kaubaveoga mitteavalikul raudteel, kui tal on vastav tegutsemise ohutustunnistus või käesoleva seaduse § 27 kohane ühtne ohutustunnistus.
- (4) Ettevõtja võib tegeleda reisijateveoga mitteavalikul raudteel, kui tal on vastav tegutsemise ohutustunnistus või käesoleva seaduse § 27 kohane ühtne ohutustunnistus.
- (5) Ohutusluba kinnitab, et raudteeinfrastruktuuriettevõtja ohutusjuhtimise süsteem ning protseduurid ja tingimused, mis on vajalikud raudteeinfrastruktuuri ning liiklusjuhtimis- ja signaalimissüsteemi ohutuks projekteerimiseks, hoolduseks ja käitamiseks, vastavad käesoleva seaduse ja selle alusel antud õigusaktide nõuetele.
- (6) Tegutsemise ohutustunnistus antakse välja ettevõtjale, kelle raudteeinfrastruktuur, raudteeliikluse korraldus või raudteeveerem ning personal vastavad käesoleva seaduse ja selle alusel antud õigusaktide nõuetele ning kui ettevõtja on võimeline täitma raudteeohutuslaseid nõudeid.
- (7) Ohutusloa ja tegutsemise ohutustunnistuse väljaandmise, muutmise ja uuendamise otsustab Tarbijakaitse ja Tehnilise Järelevalve Amet. Otsus ja positiivse otsuse korral ohutusluba või tegutsemise ohutustunnistus edastatakse taotlejale viivitamata taotluses valitud viisil.
- (8) Ohutusluba ja tegutsemise ohutustunnistus kehtivad viis aastat.

§ 23. Ohutusloa väljaandmise, muutmise ja uuendamise taotlemine

- (1) Avalikku raudteed majandada sooviv raudteeinfrastruktuuriettevõtja peab ohutusloa saamiseks esitama Tarbijakaitse ja Tehnilise Järelevalve Ametile vastava taotluse, millele lisatakse:
 - 1) raudteeohutuse ja -liikluse eest vastutavate töötajate nimekiri, milles esitatakse töötaja ees- ja perekonnanimi, isikukood või selle puudumise korral sünniaeg ning töötajale väljaantud kutsetunnistuse number;
 - 2) nende raudteerajatiste nimekiri, mis raudteeliiklusregistris ei kajastu;
 - 3) raudteeinfrastruktuuri ja raudteeliikluse korralduse nõuetele vastavuse kontrollimise aruanded, kui neid ei ole käesoleva seaduse § 46 kohaselt esitatud;
 - 4) käesoleva seaduse § 40 nõuetele vastava ohutusjuhtimise süsteemi dokumentatsioon;
 - 5) millisel viisil taotleja otsuse edastamist soovib;
 - 6) andmed riigilõivu tasumise kohta.
- (2) Ohutusloa uuendamise taotlus tuleb esitada vähemalt kolm kuud enne ohutusloa kehtivuse lõppemist. Tarbijakaitse ja Tehnilise Järelevalve Amet võib taotluse menetlemise ajal ohutusloa kehtivust kuni menetluse lõpuni pikendada.
- (3) Ohutusloa uuendamise taotlusele lisatakse andmed riigilõivu tasumise kohta ja käesoleva paragrahvi lõike 1 punktides 1–5 nimetatud andmed ja dokumendid, kui neis olevad andmed on muutunud, ning näidatakse muudatused võrreldes varem esitatuga.
- (4) Kui raudteeinfrastruktuuriettevõtja muudab raudteeinfrastruktuuri, signaalimise või elektrivarustusseadmete allsüsteeme või nende töd- või hoolduspõhimõtteid, esitab raudteeinfrastruktuuriettevõtja viivitamata Tarbijakaitse ja Tehnilise Järelevalve Ametile taotluse ohutusloa muutmiseks koos muudatusi kajastavate andmete ja dokumentidega.
- (5) Kui raudteeohutust puudutav õiguslik raamistik muutub, on Tarbijakaitse ja Tehnilise Järelevalve Ametil õigus nõuda raudteeinfrastruktuuriettevõtjalt täiendavaid andmeid seoses muutunud nõuetega ning vajaduse korral ohutusluba muuta.

(6) Ohutusloa väljaandmise, muutmise või uuendamise taotlemisel tasutakse riigilõivu riigilõivuseaduses sätestatud määras, välja arvatud käesoleva paragrahvi lõikes 5 nimetatud juhul.

§ 24. Tegutsemise ohutustunnistuse väljaandmise, muutmise ja uuendamise taotlemine

(1) Mitteavalikku raudteed majandada sooviv raudtee valdaja peab tegutsemise ohutustunnistuse saamiseks esitama Tarbijakaitse ja Tehnilise Järelevalve Ametile vastava taotluse, millele lisatakse:

- 1) raudteeohutuse ja -liikluse eest vastutavate töötajate nimekiri, milles esitatakse töötaja ees- ja perekonnanimi, isikukood või selle puudumise korral sünniaeg ning töötajale väljaantud kutsetunnistuse number;
- 2) nende raudteerajatiste nimekiri, mis raudteeliiklusregistris ei kajastu;
- 3) raudteefrastrukturi ja raudteeliikluse korralduse nõuetele vastavuse kontrollimise aruanded, kui neid ei ole käesoleva seaduse § 46 kohaselt esitatud;
- 4) millisel viisil taotleja otsuse edastamist soovib;
- 5) andmed riigilõivu tasumise kohta.

(2) Mitteavalikul raudteel kauba- või reisijateveoga tegeleda sooviv ettevõtja, kellel ei ole käesoleva seaduse § 27 kohast ühtset ohutustunnistust, peab tegutsemise ohutustunnistuse saamiseks esitama Tarbijakaitse ja Tehnilise Järelevalve Ametile vastava taotluse, millele lisatakse:

- 1) ettevõtja vedurijuhtide nimekiri, milles esitatakse vedurijuhi ees- ja perekonnanimi, isikukood või selle puudumise korral sünniaeg ning andmed vedurijuhile väljaantud vedurijuhiloa kohta, sealhulgas vedurijuhiloa number, veduriliik, mille juhtimise õigus vedurijuhil on, vedurijuhiloa väljaandja, väljaandmise koht ja kuupäev;
- 2) ettevõtja vedurijuhiabide nimekiri, milles esitatakse vedurijuhiabi ees- ja perekonnanimi, isikukood või selle puudumise korral sünniaeg ning vedurijuhiabile väljaantud kutsetunnistuse number;
- 3) selle raudteeveeremi liik, alaliik, raudteeliiklusregistri kood, tootjatehas ja väljalaskeaasta, mida ettevõtja kavatses kasutada kauba- või reisijateveoga tegelemiseks;
- 4) millisel viisil taotleja otsuse edastamist soovib;
- 5) andmed riigilõivu tasumise kohta.

(3) Tegutsemise ohutustunnistuse uuendamise taotlus tuleb esitada vähemalt kolm kuud enne selle kehtivuse lõppemist. Tarbijakaitse ja Tehnilise Järelevalve Amet võib taotluse menetlemise ajal tunnistuse kehtivust kuni menetluse lõpuni pikendada.

(4) Tegutsemise ohutustunnistuse uuendamise taotlusele lisatakse andmed riigilõivu tasumise kohta ja vastavalt käesoleva paragrahvi lõike 1 või 2 punktides 1–4 nimetatud andmed ja dokumendid, kui neis olevad andmed on muutunud, ning näidatakse muudatused võrreldes varem esitatuga.

(5) Kui muutuvad ettevõtja tegevuse ulatus, raudteefrastrukturi töö- või hoolduspõhimõtted, esitab ettevõtja viivitamata Tarbijakaitse ja Tehnilise Järelevalve Ametile taotluse tegutsemise ohutustunnistuse muutmiseks koos muudatusi kajastavate dokumentidega.

(6) Tegutsemise ohutustunnistuse väljaandmise, muutmise või uuendamise taotlemisel tasutakse riigilõivu riigilõivuseaduses sätestatud määras.

§ 25. Ohutusloa ja tegutsemise ohutustunnistuse väljaandmine, muutmine ning uuendamine

(1) Enne ohutusloa väljaandmist, muutmist või uuendamist kontrollib Tarbijakaitse ja Tehnilise Järelevalve Amet ettevõtja ohutusjuhtimise süsteemi nõuetele vastavust ning käesoleva seaduse § 23 lõike 1 alusel esitatud andmete ja dokumentide õigsust, seejuures on Tarbijakaitse ja Tehnilise Järelevalve Ametil õigus põhjendatud juhtudel nõuda, et ettevõtja telliks raudteerajatise kohta tehnilise ekspertiisi vastava pädevusega eksperdilt.

(2) Enne mitteavalikku raudteed majandada soovivale raudtee valdajale tegutsemise ohutustunnistuse väljaandmist, muutmist või uuendamist kontrollib Tarbijakaitse ja Tehnilise Järelevalve Amet käesoleva seaduse § 24 lõike 1 alusel esitatud andmete ja dokumentide õigsust, seejuures on Tarbijakaitse ja Tehnilise Järelevalve Ametil õigus põhjendatud juhtudel nõuda, et ettevõtja telliks raudteerajatise kohta tehnilise ekspertiisi vastava pädevusega eksperdilt.

(3) Enne mitteavalikul raudteel kauba- või reisijateveoga tegeleda soovivale ettevõtjale tegutsemise ohutustunnistuse väljaandmist, muutmist või uuendamist kontrollib Tarbijakaitse ja Tehnilise Järelevalve Amet käesoleva seaduse § 24 lõike 2 alusel esitatud dokumentide õigsust, seejuures on Tarbijakaitse ja Tehnilise Järelevalve Ametil õigus põhjendatud juhtudel nõuda, et ettevõtja telliks raudteeveeremi kohta tehnilise ekspertiisi vastava pädevusega eksperdilt.

(4) Tarbijakaitse ja Tehnilise Järelevalve Amet annab ohutusloa ning tegutsemise ohutustunnistuse välja, muudab või uuendab neid 30 päeva jooksul taotluse ja nõuetekohaste dokumentide saamisest arvates. Tarbijakaitse ja Tehnilise Järelevalve Amet võib põhjendatud juhtudel pikendada menetlustähtaega käesoleva paragrahvi lõigete 1–3 alusel esitatud dokumentide õigsuse kontrollimiseks kuni 30 päeva võrra, teavitades menetlustähtaja pikendamisest taotluse esitajat. Taotluse esitaja peab esitama lisateabe Tarbijakaitse ja Tehnilise Järelevalve Ameti määratud tähtjaks.

(5) Tarbijakaitse ja Tehnilise Järelevalve Amet teavitab Raudteeametit ohutusloa väljaandmisest, muutmisest ja uuendamisest ning käesoleva seaduse § 26 lõike 4 kohasest ohutusloa kehtetuks tunnistamise otsusest viivitamata, kuid hiljemalt kahe nädala jooksul. Teates märgitakse:

- 1) ettevõtja nimi ja aadress;
- 2) otsuse tegemise kuupäev;
- 3) loa ulatus ja kehtivusaeg;
- 4) loa kehtetuks tunnistamise korral otsuse põhjus.

(6) Tarbijakaitse ja Tehnilise Järelevalve Amet teavitab ohutusloa ja tegutsemise ohutustunnistuse väljaandmisest, muutmisest ja uuendamisest ning käesoleva seaduse § 26 kohasest keeldumisest või kehtetuks tunnistamisest viivitamata Konkurentsiametit.

(7) Ohutusloa ja tegutsemise ohutustunnistuse taotlemise ning väljaandmise korra kehtestab [valdkonna eest vastutav minister](#)määrusega.

§ 26. Ohutusloa ja tegutsemise ohutustunnistuse väljaandmisest, muutmisest ja uuendamisest keeldumine ning nende kehtetuks tunnistamine

(1) Tarbijakaitse ja Tehnilise Järelevalve Amet keeldub ohutusloa väljaandmisest, muutmisest või uuendamisest, kui ettevõtja:

- 1) ohutusjuhtimise süsteem ei vasta käesoleva seaduse nõuetele;
- 2) raudteefrastruktuur, raudteeliikluse korraldus või personal ei vasta kehtestatud nõuetele;
- 3) ei ole võimeline täitma raudteeohutuse nõudeid;
- 4) on taotluse menetlemisel esitanud ebaõigeid või mittetäielikke andmeid.

(2) Tarbijakaitse ja Tehnilise Järelevalve Amet keeldub tegutsemise ohutustunnistuse väljaandmisest, muutmisest või uuendamisest:

- 1) kui ettevõtja raudteefrastruktuuri majandamine, raudteeveerem või personal ei vasta kehtestatud nõuetele;
- 2) käesoleva paragrahvi lõike 1 punktis 3 või 4 nimetatud juhul.

(3) Lisaks käesoleva paragrahvi lõikes 2 nimetatud asjaoludele keeldub Tarbijakaitse ja Tehnilise Järelevalve Amet tegutsemise ohutustunnistuse muutmisest või uuendamisest, kui ettevõtjal ei ole nõuetele vastavat vastutuskindlustuslepingut.

(4) Tarbijakaitse ja Tehnilise Järelevalve Ametil on õigus tunnistada ohutusluba ja tegutsemise ohutustunnistus kehtetuks, kui ettevõtja:

- 1) raudteefrastruktuur, raudteeliikluse korraldus, raudteeveerem või personal ei vasta kehtestatud nõuetele;
- 2) on korduvalt rikkunud käesolevas seaduses kehtestatud nõudeid.

§ 27. Ühtne ohutustunnistus

(1) Avalikul raudteel kaubaveo või reisijateveoga tegelemiseks peab raudteeveoettevõtjal olema kehtiv ühtne ohutustunnistus.

(2) Ühtne ohutustunnistus antakse välja raudteeveoettevõtjale, kellel on käesoleva seaduse nõuetele vastav ohutusjuhtimise süsteem ja kes on võimeline kavandatud tegevuspiirkonnas ohutult tegutsema.

(3) Ühtsele ohutustunnistusele märgitakse hõlmatud tegevusliik, tegevusulatus ja tegevuspiirkond. Lisaks märgitakse ühtsele ohutustunnistusele raudteeveoettevõtja omandis olevad haruteed, kui nende kasutamine on reguleeritud raudteeveoettevõtja ohutusjuhtimise süsteemis.

(4) Tegevusliik võib olla reisijatevedu, kaubavedu või ainult rongide koostamise ja manööverdamise teenus, tegevusulatus on mõeldav reisijate arvu või kaubavedude mahu või asjaomase raudteeveoettevõtja eeldatava suuruse järgi, mis määratakse raudteesektoris töötavate inimeste arvu järgi, ning tegevuspiirkond on raudteevõrgustik või raudteevõrgustikud ühes või mitmes liikmesriigis, kus raudteeveoettevõtjal on kavas tegutseda.

(5) Ühtne ohutustunnistus kehtib viis aastat ja seda muudetakse raudteeveoettevõtja taotlusel tervikuna või osaliselt iga kord, kui tegevusliik või tegevusulatus muutub.

(6) Ühtse ohutustunnistusega seotud toimingud teostatakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) 2016/796, mis käsitleb Euroopa Liidu Raudteeametit ja millega tunnistatakse kehtetuks määrus (EÜ) nr 881/2004 (ELT L 138, 26.05.2016, lk 1–43), artiklis 12 käsitletud ühtse kontaktpunkti (edaspidi *ühtne kontaktpunkt*) kaudu.

(7) Ühtne ohutustunnistus kehtib tegevuspiirkonna laiendamiseta ka naaberriigis, kui raudteeveoettevõtja sõidab naaberriigi piirilähedasse jaama, kus on samasuguste omadustega raudteevõrgustik ja käituseeskirjad ning see on Tarbijakaitse ja Tehnilise Järelevalve Ameti ja asjaomase riigi ohutusametuse vahel kokku lepitud kas juhtumipõhiselt või omavahelises lepingus.

(8) Ühtse ohutustunnistusega võib kolmanda riigi raudteeveoettevõtja siseneda Eesti piirijaamadesse tingimusel, et ohutustase on tagatud järgmisega:

- 1) on olemas vastav rahvusvaheline leping Eesti ja kolmanda riigi vahel, mis on naaberriik, või
- 2) on olemas vastav kokkulepe kolmanda riigi ettevõtja ja raudteeveoettevõtja või raudteeinfrastruktuuri ettevõtja vahel, kellel on ühtne ohutustunnistus või ohutusluba selles raudteevõrgustikus tegutsemiseks, ja selle kokkuleppe ohutusaspektid kajastuvad raudteeveoettevõtja või raudteeinfrastruktuuri ettevõtja ohutusjuhtimise süsteemis.

(9) Raudteeveoettevõtja teavitab hiljemalt kaks kuud enne uue raudteeveo tegevuse alustamist Tarbijakaitse ja Tehnilise Järelevalve Ametit, et viimane saaks kavandada järelevalvet.

(10) Ühtse ohutustunnistuse omanik teavitab Tarbijakaitse ja Tehnilise Järelevalve Ametit viivitamata olulistest muutustest raudteeveo tegevuses, raudteeveo ettevõtjate või töötajate kategooriates.

(11) Ühtse ohutustunnistuse taotluse menetlemisel järgitakse lisaks käesoleva seaduse §-des 28–34 sätestatud nõuetele komisjoni rakendusmääruses (EL) 2018/763, millega kehtestatakse raudteeveo-ettevõtjatele Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi (EL) 2016/798 alusel ühtse ohutustunnistuse väljaandmise praktiline kord ning tunnistatakse kehtetuks komisjoni määrus (EÜ) nr 653/2007 (ELT L 129, 25.05.2018, lk 49–67), ning Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi (EL) 2016/798 raudteehutuse kohta (ELT L 138, 26.05.2016, lk 102–149) artiklis 18 sätestatud otsustamise põhimõtteid.

§ 28. Ühtse ohutustunnistuse andja ja lõivud

(1) Raudteeveoettevõtjale, kelle tegevuspiirkond asub ühes või mitmes liikmesriigis, annab ühtse ohutustunnistuse Raudteeamet.

(2) Ühtse ohutustunnistuse väljaandmisel, uuendamisel ja muutmisel Raudteeameti poolt makstakse tasusid vastavalt komisjoni rakendusmääruses (EL) 2018/764 Euroopa Liidu Raudteeametile makstavate lõivude ja tasude ning nende maksmise tingimuste kohta (ELT L 129, 25.05.2018, lk 68–72) sätestatud tingimustele.

(3) Raudteeveoettevõtjale, kelle tegevuspiirkond piirdub Eesti Vabariigi territooriumiga, võib raudteeveoettevõtja taotlusel ühtse ohutustunnistuse anda Tarbijakaitse ja Tehnilise Järelevalve Amet.

(4) Ühtse ohutustunnistuse väljaandmise, uuendamise ja muutmise taotlemisel Tarbijakaitse ja Tehnilise Järelevalve Ametilt tuleb tasuda riigilõivu riigilõivuseaduses sätestatud määras.

§ 29. Ühtse ohutustunnistuse väljaandmine Raudteeameti poolt

(1) Raudteel raudteeveoga tegeleda sooviv ettevõtja peab ühtse ohutustunnistuse taotlusega koos esitama dokumendid, mis tõendavad, et:

- 1) raudteeveoettevõtja on kehtestanud oma ohutusjuhtimise süsteemi kooskõlas käesoleva seaduse §-ga 40 ning see täidab koostalitluse tehnilistes kirjeldustes, Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi (EL) 2016/798 artikli 6 kohastes ühistes ohutusmeetodites (edaspidi *ühised ohutusmeetodid*) ja sama direktiivi artikli 7 kohastes ühistes ohutuseesmärkides (edaspidi *ühised ohutuseesmärgid*) ning muudes asjakohastes õigusaktides sätestatud tingimusi, et oleks võimalik kontrollida riske ja pakkuda raudteevõrgustikus ohutut raudteevedu;
- 2) raudteeveoettevõtja täidab riigisiseseid eeskirju.

(2) Ühised ohutusmeetodid kirjeldavad, kuidas hinnatakse ohutustasemeid ning ohutuseesmärkide ja ohutusnõuetele vastavuse saavutamist. Ühised ohutuseesmärgid sätestavad minimaalsed ohutustasemed, mis tuleb saavutada raudteesüsteemis tervikuna ja Euroopa Liidu raudteesüsteemi eri osades, kus see on teostatav.

(3) Raudteeamet:

- 1) hindab, kas käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud taotlusega koos esitatud dokumendid tõendavad sama lõike punktis 1 nimetatud nõuete täitmist;
- 2) edastab käesoleva paragrahvi lõike 1 punktis 2 nimetatud dokumendid viivitamata hindamiseks Tarbijakaitse ja Tehnilise Järelevalve Ametile, kui kavandatud tegevuspiirkond asub Eestis.

(4) Käesoleva paragrahvi lõikes 3 nimetatud hindamise osana on Raudteeametil ning Tarbijakaitse ja Tehnilise Järelevalve Ametil õigus teha kohapealset kontrolli ja auditeid ning nõuda asjakohase lisateabe esitamist. Selliste külastuste, kontrollide ja auditite korraldust koordineerivad omavahel Raudteeamet ning Tarbijakaitse ja Tehnilise Järelevalve Amet.

(5) Ühe kuu jooksul alates ühtse ohutustunnistuse taotluse saamisest teatab Raudteeamet raudteeveoettevõtjale, kas esitatud dokumendid on täielikud, või palub esitada asjakohast lisateavet, andes selleks mõistliku tähtaja. Dokumentide täielikkuse, asjakohasuse ja vastavuse hindamiseks võib Raudteeamet ise hinnata ka käesoleva paragrahvi lõike 1 punktis 2 nimetatud dokumente ning võtab täielikult arvesse lõike 3 kohaselt tehtud hindamisi.

(6) Raudteeamet annab ühtse ohutustunnistuse või jätab ühtse ohutustunnistuse taotluse rahuldamata hiljemalt neli kuud pärast taotlejalt nõutava teabe saamist. Kui Raudteeamet ei lahenda taotlust tähtaja jooksul, ei loeta ühtset ohutustunnistust selle tähtaja möödumisel taotlejale vaikimisi antuks.

(7) Kui raudteeveoettevõtja, kellele Raudteeamet on andnud ühtse ohutustunnistuse, soovib oma tegevuspiirkonda laiendada või kui tal on juba käesoleva seaduse § 30 kohaselt antud ühtne ohutustunnistus ja ta soovib oma tegevuspiirkonda laiendada teise liikmesriiki, esitab ta taotluse ja täiendab käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud dokumentatsiooni asjakohaste dokumentidega täiendava tegevuspiirkonna kohta.

(8) Raudteeamet teavitab pädevaid riiklikke ohutusasutusi ühtse ohutustunnistuse andmisest, uuendamisest, muutmisest või kehtetuks tunnistamisest viivitamata, kuid hiljemalt kahe nädala jooksul. Teates märgitakse:

- 1) raudteeveoettevõtja nimi ja aadress;
- 2) ühtse ohutustunnistuse väljaandmise kuupäev;
- 3) tegevusliik ja tegevusulatus;
- 4) ühtse ohutustunnistuse kehtivus ja tegevuspiirkond;
- 5) ühtse ohutustunnistuse kehtetuks tunnistamise korral otsuse põhjus.

§ 30. Ühtse ohutustunnistuse väljaandmine Tarbijakaitse ja Tehnilise Järelevalve Ameti poolt

(1) Käesoleva seaduse § 28 lõikes 3 nimetatud juhul esitab taotleja Tarbijakaitse ja Tehnilise Järelevalve Ametile taotluse koos § 29 lõikes 1 nimetatud dokumentidega ja andmed riigilõivu tasumise kohta.

(2) Tarbijakaitse ja Tehnilise Järelevalve Amet hindab, kas käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud taotlusega koos esitatud dokumendid tõendavad käesoleva seaduse § 29 lõikes 1 nimetatud nõuete täitmist.

(3) Käesoleva paragrahvi lõikes 2 nimetatud hindamise osana on Tarbijakaitse ja Tehnilise Järelevalve Ametil õigus teha raudteeveoettevõtjale kohapealset kontrolli ja auditeid.

(4) Ühe kuu jooksul alates taotlejalt taotluse saamisest teatab Tarbijakaitse ja Tehnilise Järelevalve Amet taotlejale, kas esitatud dokumentatsioon on täielik, ja vajaduse korral palub esitada asjakohast lisateavet, andes selleks mõistliku tähtaja.

(5) Kui raudteeveoettevõtja, kellele on ühtse ohutustunnistuse andnud Tarbijakaitse ja Tehnilise Järelevalve Amet, soovib laiendada tegevuspiirkonda Eestis, lisab ta täiendavad käesoleva seaduse § 29 lõikes 1 nõutavad asjakohased dokumendid täiendava tegevuspiirkonna kohta ning esitab vastava taotluse, mille rahuldamise korral annab Tarbijakaitse ja Tehnilise Järelevalve Amet uuendatud ühtse ohutustunnistuse.

(6) Tarbijakaitse ja Tehnilise Järelevalve Amet annab ühtse ohutustunnistuse või keeldub selle andmisest hiljemalt neli kuud pärast taotlejalt kogu nõutava teabe saamist. Kui Tarbijakaitse ja Tehnilise Järelevalve Amet ei lahenda taotlust tähtaja jooksul, ei loeta ühtset ohutustunnistust selle tähtaja möödumisel taotlejale vaikimisi antuks.

(7) Tarbijakaitse ja Tehnilise Järelevalve Amet edastab antud ühtsete ohutustunnistuste kohta käesoleva seaduse § 29 lõikes 8 nimetatud teabe viivitamata, kuid hiljemalt kahe nädala jooksul Raudteeametile.

§ 31. Ühtse ohutustunnistuse muutmise ja uuendamine

(1) Kui raudteeveoettevõtja soovib tegevusliiki või -ulatust oluliselt muuta, esitab ta ühtse ohutustunnistuse andjale tunnistuse muutmise taotluse.

(2) Käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud taotluse juurde esitatakse käesoleva seaduse § 29 lõikes 1 nimetatud dokumendid, mis kajastavad tegevusliigi või -ulatuse muutumist.

(3) Ühtse ohutustunnistuse uuendamise taotlus tuleb ühtse ohutustunnistuse andjale esitada vähemalt neli kuud enne ühtse ohutustunnistuse kehtivuse lõppemist.

(4) Käesoleva paragrahvi lõikes 3 nimetatud taotluse juurde esitatakse käesoleva seaduse § 29 lõikes 1 nimetatud dokumendid, kui neis olevad andmed on muutunud, ja näidatakse muudatused võrreldes varem esitatuga.

(5) Ühtse ohutustunnistuse muutmisele ja uuendamisele ning käesoleva paragrahvi lõikes 6 nimetatud menetlusele kohaldatakse vastavalt käesoleva seaduse §-s 29 või 30 sätestatud menetlust.

(6) Kui ohutust puudutav õiguslik raamistik oluliselt muutub, on ühtse ohutustunnistuse andjal õigus ühtne ohutustunnistus läbi vaadata ja nõuda muutunud asjaolusid kajastavate dokumentide esitamist ühtse ohutustunnistuse muutmiseks.

§ 32. Ühtse ohutustunnistuse piiramine ja kehtetuks tunnistamine

(1) Kui Tarbijakaitse ja Tehnilise Järelevalve Amet leiab, et Raudteeameti poolt antud ühtse ohutustunnistuse omanik ei täida enam tunnistuse andmise tingimusi, teeb ta Raudteeametile ettepaneku ühtset ohutustunnistust piirata või see kehtetuks tunnistada.

(2) Kui Tarbijakaitse ja Tehnilise Järelevalve Amet leiab, et tema poolt antud ühtse ohutustunnistuse omanik ei täida enam tunnistuse andmise tingimusi, võib ta ühtset ohutustunnistust piirata või selle kehtetuks tunnistada.

(3) Tarbijakaitse ja Tehnilise Järelevalve Amet teavitab käesoleva paragrahvi lõike 2 kohasest ühtse ohutustunnistuse piiramisest või kehtetuks tunnistamisest viivitamata Raudteeametit.

(4) Ühtse ohutustunnistuse omanik, kelle tunnistus on käesoleva paragrahvi lõike 1 või 2 kohaselt piiratud või kehtetuks tunnistatud, võib esitada kaebuse, järgides käesoleva seaduse § 33 lõiget 3 ja 4 sätestatud.

§ 33. Ühtse ohutustunnistuse vaidemenetlus

(1) Kui Raudteeamet ei nõustu Tarbijakaitse ja Tehnilise Järelevalve Ameti käesoleva seaduse § 29 lõike 3 punkti 2 kohaselt tehtud hindamise tulemusega, teevad pooled koostööd, et jõuda kokkuleppele mõlemale vastuvõetavas hindamistulemuses, ning kaasavad vajaduse korral ühtse ohutustunnistuse taotleja.

(2) Kui käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud juhul ei jõuta mõlemat poolt rahuldavale kokkuleppele ühe kuu jooksul pärast Raudteeameti mittenõustumise teatavakstegemist, teeb Raudteeamet otsuse ühtse ohutustunnistuse andmise kohta, välja arvatud juhul, kui Tarbijakaitse ja Tehnilise Järelevalve Amet on saatnud Raudteeameti hinnanguga mittenõustumise küsimuse lahendamiseks Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) 2016/796 artikli 55 alusel loodud apellatsiooninõukogule.

(3) Ühtse ohutustunnistuse taotleja võib ühe kuu jooksul alates ühtse ohutustunnistuse andmisest keeldumise otsuse saamisest taotleda, et vastavalt kas Raudteeamet või Tarbijakaitse ja Tehnilise Järelevalve Amet vaataks otsuse üle. Raudteeamet või Tarbijakaitse ja Tehnilise Järelevalve Amet otsustab kahe kuu jooksul alates taotluse saamisest, kas jätab taotluse rahuldamata või tunnistab oma otsuse kehtetuks.

(4) Kui Raudteeamet jätab käesoleva paragrahvi lõike 3 alusel esitatud taotluse rahuldamata, võib ühtse ohutustunnistuse taotleja esitada kaebuse Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) 2016/796 artikli 55 alusel loodud apellatsiooninõukogule.

(5) Kui Tarbijakaitse ja Tehnilise Järelevalve Amet jätab käesoleva paragrahvi lõike 3 alusel esitatud taotluse rahuldamata, võib ühtse ohutustunnistuse taotleja esitada kaebuse halduskohtusse.

§ 34. Koostöö ühtse ohutustunnistuse andmise menetluse tõhustamiseks

Tarbijakaitse ja Tehnilise Järelevalve Amet sõlmib ühtse ohutustunnistuse andmise menetluse tõhustamiseks koostöölepingud Raudteeameti ning teiste liikmesriikide riiklike ohutusasutustega vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi (EL) 2016/798 artiklile 11 ja Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) 2016/796 artiklile 76.

4. peatükk Raudteeliiklus ja ohutus

1. jagu Raudteeliikluse ohutuse tagamine

§ 35. Ohutuse tagamine

(1) Raudteel kasutatavate seadmete, raudteeveeremi, kitsarööpmelise raudtee ja raudteeinfrastruktuuri kasutamine koos selle toimimiseks vajalike rajatistega ning raudteeliikluse, manöövr töö ja raudteeveo korraldamine peavad tagama raudteeohutuse.

(2) Raudteeinfrastruktuuri ettevõtja ja raudteeinfrastruktuuri omanik või valdaja on kohustatud tagama ohutu liikluse oma raudteeinfrastruktuuril ja hoidma selle raudteeohutust tagavana töökorras.

(3) Raudteeveo ettevõtja ja muu raudteeveeremi omanik või valdaja on kohustatud tagama raudteeveol raudteeohutuse ja kasutatava raudteeveeremi vastavuse kehtivatele ohutus-, hooldus- ja muudele nõuetele.

(4) Käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud raudteeohutuse tagamiseks ning lähtudes Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi (EL) 2016/798 artikli 8 ja II lisa nõuetest, kehtestab [valdkonna eest vastutav minister](#) määrusega raudtee tehnokasutuseeskirja, mis sätestab riigisisesed raudteeinfrastruktuuri, kitsarööpmelise raudtee ja raudteeveeremi tehno- ja käitسنõuded ning raudteeliikluse, raudteekorrashoiu ja raudteevedude nõuded.

(5) Raudteeinfrastruktuuri ettevõtja või raudtee omanik või valdaja kehtestab raudteeliikluse ohutuse tagamiseks kiiruspiirangud. Tarbijakaitse ja Tehnilise Järelevalve Ametil on õigus teha raudteeinfrastruktuuri ettevõtjale või raudtee omanikule või valdajale ettekirjutusi kiiruspiirangute muutmiseks, kui kehtestatud kiiruspiirangud ei taga raudteeliikluse ohutust või on põhjendamatud.

(6) Raudteeliiklust ei ole lubatud põhjendamatult takistada ja raudteele ei ole lubatud asetada raudteeliiklust segada võivaid esemeid. Samuti ei ole lubatud liikuvale rongile pealeminek või sellelt mahatulek, vaguni astmelaua, rongi katusel, haakeseadmel või mujal selleks mitteettnähtud kohas sõitmine, rongi omavoliline peatamine või kaubarongis loata sõitmine.

§ 36. Raudteeohutuse ja -liikluse juhtimise eest vastutavad töötajad

(1) Raudteeinfrastruktuuriettevõtja raudteeohutuse ja -liikluse juhtimise eest vastutavaks töötajaks on rongikoostaja, vagunijärelevaataja, vagunipidurdaja, rongi- ja manöövridispetšer, jaamakorraldaja, raudteeliikluse korraldaja, turvangu- ja sideseadmete mehaanik, montöör, pöörmeseadja, teemontöör ja -meister, kaubarongisaatja ning signalist.

(2) Käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud töötajal peab olema tööks vastav pädevus, mida tõendab asjakohane kutse kutseseaduse tähenduses, mis antakse isikule viieks aastaks.

(3) Käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud töötajana võib tegutseda ka välisriigi kutsequalifikatsiooni omandanud isik, kui tema kutsequalifikatsiooni on tunnustatud välisriigi kutsequalifikatsiooni tunnustamise seaduse kohaselt. Välisriigi kutsequalifikatsiooni tunnustamise seaduse § 7 lõikes 2 sätestatud pädev asutus on Tarbijakaitse ja Tehnilise Järelevalve Amet.

(4) Raudteerajatise omanik või valdaja, kes ei ole raudteeinfrastruktuuriettevõtja, peab määrama pädeva isiku, kellel on raudteeinseneri, raudtee teemehaaniku või raudtee turvanguseadmete mehaaniku kutse ja kes vastutab raudteeohutuse eest.

(5) Raudteerajatise omanik või valdaja võib käesoleva paragrahvi lõikes 4 nimetatud raudteeohutuse eest vastutava pädeva isiku määrata raudteeinfrastruktuuriettevõtjaga sõlmitud lepinguga, milles nähakse lisaks ette raudteerajatise ohutuse tagamise ja hoidmise kord ning kulude kandjad.

§ 37. Raudteetöötajate tervisenõuded

(1) Vedurijuhi, vedurijuhiabi, eriveeremi juhi ning reisirongi klienditeenindaja, rongikoostaja, vagunijärelevaataja, vagunipidurdaja, rongi- ja manöövridispetšeri, jaamakorraldaja, raudteeliikluse korraldaja, turvangu- ja sideseadmete mehaaniku, montööri, pöörmeseadja, teemontööri ja -meistri, kaubarongisaatja ning signalisti (edaspidi koos *raudteetöötajad*) nägemine, kuulmine, psühholoogiline sobivus ja üldine tervises seisund peavad vastama tasemele, mis võimaldab raudteetöötajal ohutult oma tööülesandeid täita ja mida kinnitab läbitud tervisekontroll.

(2) Raudteetöötaja tervisekontrolli teeb töötervishoiuarst, kaasates vajaduse korral eriarste.

(3) Tööleasumisele eelnev tervisekontroll tuleb läbida kõige varem kolm kuud enne raudteetöötajana tööle asumist.

- (4) Perioodiline tervisekontroll tuleb läbida:
- 1) kuni 40 aasta vanuseni iga viie aasta järel;
 - 2) vanuses 41 kuni 62 aastat iga kolme aasta järel;
 - 3) vanuses üle 62 aasta üks kord aastas.

- (5) Vedurijuht ja vedurijuhiabi peavad läbima tervisekontrolli:
- 1) kuni 55 aasta vanuseni vähemalt iga kolme aasta järel;
 - 2) vanuses üle 55 aasta üks kord aastas.

(6) Tervisekontrolli tegija otsusel peab konkreetne raudteetöötaja tema tervises seisundit arvestades perioodilise tervisekontrolli läbima käesoleva paragrahvi lõigetes 4 ja 5 sätestatud sagedamini.

- (7) Tööandja suunab raudteetöötaja täiendavasse tervisekontrolli, kui:
- 1) tal on põhjust arvata, et töötaja füüsiline või vaimne tervises seisund ei võimalda tööülesandeid ohutul viisil täita;
 - 2) tal on kahtlus, et töötaja tarvitab uimasteid või psühhotroopseid ravimeid või et töötajal esinevad alkoholisõltuvuse nähud;
 - 3) töötajaga on toimunud tööõnnetus või töötaja on olnud töölt eemal pärast inimestega seotud õnnetust;
 - 4) töötaja on tervislikel põhjustel puudunud töölt rohkem kui 30 päeva;
 - 5) töötaja on ohutusega seotud põhjustel olnud töölt eemaldatud ja soovib tööle naasta.

(8) Nõuded raudteetöötaja nägemisele, kuulmisele ja psühholoogilisele sobivusele ning üldised tervisenõuded, tööleasumise eelsel ja perioodilisel tervisekontrollil nõutavad terviseuuringud ning nende tervisekontrollide tegemise korra kehtestab [valdkonna eest vastutav ministermäärusega](#).

§ 38. Ohutusnõuete täitmise jälgimine

(1) Tarbijakaitse ja Tehnilise Järelevalve Ametil on õigus teha raudtee-ettevõtjale, samuti teistele raudteeinfrastruktuuri või raudteeveeremi valdajatele ettekirjutusi käesolevast seadusest tulenevate nõuete täitmiseks, määrates selleks mõistliku tähtaja.

(2) Kui raudteeinfrastruktuuriettevõtja ei täida Tarbijakaitse ja Tehnilise Järelevalve Ameti ettekirjutust määratud tähtaja jooksul, on ametil õigus rakendada raudteeinfrastruktuuri remondi- ja hooldustöödeks asendustäitmist asendustäitmise ja sunniraha seaduses sätestatud korras. Tarbijakaitse ja Tehnilise Järelevalve Ametil on õigus rakendada asendustäitmist ettekirjutuseta, kui vahetu oht inimese elule või tervisele või keskkonnale tuleb kõrvaldada viivitamata.

(3) Raudtee tehnokasutuseeskirjas kehtestatud nõuete rikkumise korral, kui see tekitab raudteeliiklusele otsese ohu, on raudteeinfrastruktuuriettevõtjal õigus kõrvaldada raudteeinfrastruktuurilt raudtee tehnokasutuseeskirjas kehtestatud nõuetele mittevastav raudteeveerem või võtta viivitamata tarvitusele muud abinõud, et tagada raudteeliikluse ohutus.

(4) Kui raudteeliikluses kasutatava raudteeveeremiga ohustatakse inimese elu või tervist või keskkonda või raudteeliikluses kasutatav raudteeveerem on registreerimata, on Tarbijakaitse ja Tehnilise Järelevalve Ametil õigus teha raudtee-ettevõtjale ja teistele raudteeveeremi valdajatele ettekirjutus raudteeveerem raudteeliiklusest viivitamata kõrvaldada.

(5) Kui seda tingib oht inimese elule, tervisele või varale või keskkonnale, võib Tarbijakaitse ja Tehnilise Järelevalve Amet peatada raudteeliikluse ulatuses, mis on ohu vältimiseks vajalik.

(6) Käesoleva paragrahvi lõigete 3–5 kohaldamisest tekkinud kahju raudteeveoettevõtjale ja raudteeveeremi valdajale ei hüvitata.

(7) Tarbijakaitse ja Tehnilise Järelevalve Amet avaldab iga aasta 30. septembriks oma veebilehel ja edastab Raudteeametile aastaaruande, milles esitatakse:

- 1) ülevaade eelneva kalendriaasta jooksul toimunud raudteeohutuse arengust;
- 2) kokkuvõtte käesoleva seaduse §-s 45 nimetatud ohutusnäitajatest ning ohutustunnistuste ja ohutuslubade andmise arengust;
- 3) olulised muudatused raudteeohutust käsitlevates õigusaktides;
- 4) raudtee-ettevõtjate järelevalve tulemused ning sellega seotud kontrollide ja auditite arv ja tulemused;
- 5) ülevaade käesoleva seaduse § 42 lõike 8 kohaselt tehtud eranditest seoses hoolduse eest vastutava üksuse sertifitseerimisega;
- 6) kokkuvõtte raudtee-ettevõtjate kogemustest asjakohaste ühiste ohutusmeetodite kohaldamisel.

(8) Tarbijakaitse ja Tehnilise Järelevalve Amet peab ohutusasutusena tegema koostööd teiste Euroopa Liidu ohutusasutustega ning vahetama nendega oma tööpraktikast tulenevaid seisukohti ja kogemusi. Koostöö hõlmab vähemalt ohutustunnistusi puudutavat ja piiriülese raudteeinfrastruktuuri korral ohutusloa andmise menetlust ning rahvusvahelise raudteeliikluse hõlbustamist ja koordineerimist.

§ 39. Riskide hindamise ja vähendamise meetmete rakendamine

(1) Raudtee-ettevõtja korraldab riskide hindamise ja rakendab ohutuse tagamiseks ühistes ohutusmeetodites ette nähtud riskide vähendamise meetmeid, tehes vajaduse korral koostööd teiste raudtee-ettevõtjatega.

(2) Vajaduse korral lepib raudtee-ettevõtja lepingu alusel kokku käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud riskide vähendamise meetmete rakendamises käesoleva paragrahvi lõikes 3 nimetatud isikute poolt, kes võivad mõjutada raudteesüsteemi ohutut toimimist. Raudtee-ettevõtja tagab, et tema töövõtjad rakendavad riskide vähendamise meetmeid, kohaldades Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi (EL) 2016/798 artikli 6 lõike 1 punktis c nimetatud jälgimise ühiseid ohutusmeetodeid, ja et see on sätestatud lepingutes, mis tuleb avaldada Raudteeameti või Tarbijakaitse ja Tehnilise Järelevalve Ameti taotlusel.

(3) Ilma et see piiraks raudtee-ettevõtja käesoleva paragrahvi lõigetes 1 ja 2 nimetatud vastutust, teevad hoolduse eest vastutavad üksused ning kõik teised isikud, kes võivad mõjutada raudteesüsteemi ohutut toimimist, järgmist:

- 1) rakendavad vajalikke riskide vähendamise meetmeid, vajaduse korral koostöös teiste osalistega;
- 2) tagavad, et nende tarnitud allsüsteemid, tarvikud, seadmed ja teenused vastavad nõuetele ja kasutustingimustele, nii et raudtee-ettevõtja saab neid ohutult kasutada.

(4) Käesoleva paragrahvi lõikes 3 nimetatud teisteks raudteesüsteemi ohutut toimimist mõjutavateks isikuteks on raudteeveeremi valdaja, hoolduse tarnija, teenuseosutaja ning Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi (EL) 2016/798 artikli 3 punktides 22–30 nimetatud tootja, saatja, kaubasaaja, laadija, mahalaadija, täitja, tühjendaja, vedaja ja tellija.

(5) Raudteeveoettevõtja, raudteeinfrastruktuuriettevõtja ja käesoleva paragrahvi lõikes 3 nimetatud isik, kes tuvastab riski või keda teavitatakse riskist, mis on seotud tehnilise seadme, sealhulgas struktuurse allsüsteemi defekti ja projekteerimisvea või talitlushäirega, teeb oma pädevuse piires järgmist:

- 1) võtab kõik vajalikud parandusmeetmed, et tuvastatud risk kõrvaldada;

2) teatab riskist teistele asjaomastele isikutele, et nad saaksid võtta lisaks vajalikke parandusmeetmeid, et tagada üleeuroopalise raudteesüsteemi ohutustaseme pidev hoidmine.

(6) Kui raudteeveoettevõtjad vahetavad omavahel raudteeveeremit, annavad nad teisele poolele vähemalt:

- 1) kogu raudteeveeremi käitamisohtusega seotud teabe;
- 2) teabe raudteeveeremi seisundi, varasema hoolduse ja hooldusraamatute osade kohta jälgitavuse eesmärgil;
- 3) teabe laadimistoimingute jälgitavuse ja saatelehtede kohta.

§ 40. Raudtee-ettevõtja ohutusjuhtimise süsteem

(1) Avalikul raudteel tegutsev raudtee-ettevõtja kehtestab oma ettevõttes ohutusjuhtimise süsteemi ja tagab selle rakendamise. Ohutusjuhtimise süsteem dokumenteeritakse. Ohutusjuhtimise süsteemis näidatakse vastutuse jaotumine organisatsioonis.

(2) Ohutusjuhtimise süsteem peab tagama selle, et raudteel saavutatakse vähemalt ühised ohutuseesmärgid, raudteeinfrastruktuur on vastavuses koostalitluse tehnilistes kirjeldustes sätestatud ohutusnõuetega ning et kohaldatakse ühiste ohutusmeetodite asjakohaseid osi ja asjakohaseid riigisiseseid eeskirju.

(3) Raudtee-ettevõtja arvestab ohutusjuhtimise süsteemi kehtestamisel ja rakendamisel oma tegevusliigi, tegevusulatuse, tegevuspiirkonna ja muude tingimustega, millega tagatakse raudtee-ettevõtja tegevusega seotud kõikide riskide juhtimine, arvestades sealhulgas hoolduse, käitamise, materjali tarne ja alltöövõtja kasutamise seotud riske, lisaks asjakohaste riigisiseste või rahvusvaheliste regulatsioonide puudumise korral teiste poolte tegevusest tulenevaid riske, kui neid on võimalik ja mõistlik arvestada.

(4) Ohutusjuhtimise süsteemis kehtestatakse kontrolli- ja järelevalvesüsteem, millega tagatakse, et raudtee-ettevõtja poolt tööle võetud vedurijuhtide vedurijuhiõid ja sertifikaadid kehtivad, ning nähakse ette meetmete võtmise, kui tekib kahtlus vedurijuhi pädevuses.

(5) Ohutusjuhtimise süsteemis näidatakse, kuidas on raudteeohutust mõjutava juhtumi puhul tagatud koostöö raudteeinfrastruktuuriettevõtja ja kõigi selles raudteevõrgustikus tegutsevate raudteeveoettevõtjate vahel ja koostöö päästeasutustega, et lihtsustada nende kiiret sekkumist, ja mis tahes muu poolega, kes võiks sel puhul kaasatud olla. Piiriülese raudteeinfrastruktuuri puhul peab koostöö raudteeinfrastruktuuriettevõtjate vahel lihtsustama mõlemal pool piiri asuvate päästeasutuste koordineerimist ja valmisolekut.

(6) Raudtee-ettevõtja esitab iga aasta 31. maiks Tarbijakaitse ja Tehnilise Järelevalve Ametile eelmise kalendriaasta kohta ohutusaruande alljärgneva kohta:

- 1) ülevaade ettevõtja raudteeohutuse eesmärkide saavutamise ja tulemuste kohta;
- 2) riigisiseste ohutusnäitajate ja ühiste ohutusnäitajate areng, kui see on ettevõtja hinnangul vaja ohutusaruandes esitada;
- 3) sisemise ohutusauditi tulemused, milles kajastatakse ka selle käigus avastatud puudused ja puuduste kõrvaldamiseks rakendatud meetmed;
- 4) tähelepanekud raudteeinfrastruktuuri või raudteeveo toimimise kitsaskohtadest või häiretest, millest Tarbijakaitse ja Tehnilise Järelevalve Ameti teavitamine on ettevõtja hinnangul vajalik, sealhulgas kokkuvõtte riskidest, mille asjaomased isikud on esitanud kooskõlas käesoleva seaduse § 39 lõike 5 punktiga 2;
- 5) aruanne asjakohaste ühiste ohutusmeetodite kohaldamise kohta.

(7) Nõuded raudtee-ettevõtja ohutusjuhtimise süsteemile ja selle rakendamisele kehtestab [valdkonna eest vastutav minister](#) määrusega.

§ 41. Raudteeinfrastruktuuriettevõtja tegevuseeskiri

(1) Avalikku raudteed majandab raudteeinfrastruktuuriettevõtja oma tegevuseeskirja alusel. Tegevuseeskirjas kehtestatakse raudteeinfrastruktuuri korrashoiu, raudteeliikluse korraldamise ja teistele isikutele raudteeinfrastruktuuri kasutada andmise tingimused.

(2) Raudteeinfrastruktuuriettevõtja määrab tegevuseeskirjas raudteeinfrastruktuurile kasutatava suhtluskeele või -keeled.

(3) Tegevuseeskirja ja selle muudatused avalikustab raudteeinfrastruktuuriettevõtja vähemalt 45 päeva enne selle rakendamist oma veebilehel ning teavitab sellest Tarbijakaitse ja Tehnilise Järelevalve Ametit ning Konkurentsiametit.

(4) Tarbijakaitse ja Tehnilise Järelevalve Amet võib teha ettekirjutuse tegevuseeskirja muutmiseks, kui tegevuseeskiri on vastuolus õigusaktidega.

§ 42. Hoolduse eest vastutav üksus

(1) Raudteeveeremi valdaja määrab enne raudteeveeremi raudteevõrgustikus kasutusele võtmist sellele hoolduse eest vastutava üksuse, mis registreeritakse käesoleva seaduse § 137 kohases raudteeliiklusregistris või muu liikmesriigi vastavas registris.

(2) Hoolduse eest vastutav üksus tagab, et raudteeveerem, mille hoolduse eest ta vastutab, on töökorras. Selleks loob ta hooldussüsteemi, mis vastab Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi (EL) 2016/798 artikli 14 lõigete 2 ja 3 nõuetele.

(3) Kaubavagunite hoolduse eest vastutav üksus peab vastama Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi (EL) 2016/798 III lisa nõuetele, mida kinnitab vastav sertifikaat.

(4) Käesoleva paragrahvi lõikes 3 nimetatud sertifikaadi saamiseks esitatakse taotlus Tarbijakaitse ja Tehnilise Järelevalve Ametile.

(5) Nõuded hoolduse eest vastutava üksuse sertifitseerimisele ning taotluse ja sertifikaadi vorm on kehtestatud komisjoni rakendusmäärusega (EL) 2019/779, millega kehtestatakse veeremiüksuste hoolduse eest vastutavate üksuste sertifitseerimise üksikasjalikud eeskirjad vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivile (EL) 2016/798 ning tunnistatakse kehtetuks komisjoni määrus (EL) nr 445/2011 (ELT L 1391, 27.05.2019, lk 360–389).

(6) Kui hoolduse eest vastutav üksus on raudteeveoettevõtja või raudteeinfrastruktuuriettevõtja, võib Tarbijakaitse ja Tehnilise Järelevalve Amet ettevõtja taotlusel kontrollida selle üksuse nõuetele vastavust käesoleva seaduse § 23 kohase ohutusloa või § 27 kohase ühtse ohutustunnistuse menetluses ning kinnitada üksuse nõuetele vastavust nimetatud dokumentides.

(7) Käesoleva paragrahvi lõigetes 4 ja 6 nimetatud taotluse esitamise eest tasutakse riigilõivu riigilõivuseaduses sätestatud määras.

(8) Kaubavagunite hoolduse eest vastutav üksus ei pea taotlema käesoleva paragrahvi lõikes 3 nimetatud sertifikaati, kui tema hooldussüsteem vastab Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi (EL) 2016/798 artikli 14 nõuetele ja ta hooldab:

- 1) kolmandas riigis registreeritud raudteeveeremil selle riigi nõuete kohaselt;
- 2) raudteeveeremil, mida kasutatakse raudteevõrgustikus, mille rööpmelaius erineb Euroopa Liidu peamise raudteevõrgustiku rööpmelaiusest ja mille puhul on Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi (EL) 2016/798 artikli 14 lõikes 2 sätestatud nõuete täitmine tagatud kolmanda riigiga sõlmitud rahvusvahelise lepinguga;
- 3) kauba- ja reisivaguneid, mida kasutatakse ühiselt ettevõtjatega sellisest kolmandast riigist, mille raudteevõrgustiku rööpmelaius erineb Euroopa Liidu peamise raudteevõrgustiku rööpmelaiusest.

§ 43. Raudteeületuskoht

(1) Raudteed võib ületada ainult selleks ettenähtud ja tähistatud raudteeülesõidu- või raudteeülekäigukohas liiklusseaduse alusel sätestatud korras. Muudes kohtades raudteel viibimine ei ole lubatud.

(2) Raudteeinfrastruktuuriettevõtja, samuti muu raudteeinfrastruktuuri omanik või valdaja on kohustatud tagama raudteeülesõidu- ja raudteeülekäigukoha korrashoiu ja liikluskorraldusvahendite paigaldamise ning raudteeohutuse nende valduses oleva kinnisasja ulatuses raudtee tehnokasutuseeskirjas sätestatud alustel ja korras, välja arvatud talihooldustööde puhul, mis on terves raudteeületuskoha ulatuses tee omaniku kohustus.

(3) Kui tee ristub samal tasandil mitme raudtee rööbasteedega, mille telgede vaheline kaugus üksteisest on väiksem kui 20 meetrit, loetakse tee ja raudteede ristumise ala üheks raudteeületuskohaks, mille korrashoiu, liikluskorraldusvahendite paigaldamise ja ohutuse on kohustatud tagama avalikku raudteed majandav raudteeinfrastruktuuriettevõtja või juhul, kui raudteeületuskohal ei ole avalikku raudteed, siis kõige intensiivsema liiklusega raudtee omanik või valdaja.

(4) Käesoleva paragrahvi lõikes 3 nimetatud isikul on õigus raudteeületuskoha korrashoiu, liikluskorraldusvahendite paigaldamise ja ohutuse tagamise eest nõuda teistelt raudtee omanikelt või valdajatelt võrdelist kulude hüvitamist.

§ 44. Raudteeliikluse oluline piiramine ja ajutine sulgemine

(1) Raudteeinfrastruktuuriettevõtja võib avalikul raudteel raudteeliiklust põhjendatud juhul oluliselt piirata või selle ajutiselt sulgeda, kui see on vältimatu ja vajalik:

- 1) raudteeohutustööde tegemiseks;
- 2) inimese elule, tervisele või varale või keskkonnale tekkinud otsese ohu kõrvaldamiseks;
- 3) erakorralise liiklustakistuse kõrvaldamiseks;
- 4) muudel põhjendatud ja vältimatutel juhtudel.

(2) Raudteeliikluse ajutine sulgemine on mingil raudteelõigul teatavaks ajavahemikuks kõigi liiklusgraafikus ettenähtud rongide käigust ärajätmine ning raudteeliikluse oluline piiramine on vähemalt ühe sõiduplaanis

ettenähtud reisirongi käigust ärajätmine või olukord, kus ööpäeva jooksul ei suudeta tagada liiklusgraafikus ettenähtud rongiliinidest rohkem kui kolme neljandiku kasutamist.

(3) Raudteeinfrastruktuuriettevõtja on kohustatud raudteeliikluse olulise piiramise või ajutise sulgemise kooskõlastama Tarbijakaitse ja Tehnilise Järelevalve Ametiga ning kirjalikku taasesitamist võimaldavas vormis teavitama kõiki sellel raudteel raudteevedu teostavaid raudteeveoettevõtjaid, kes raudteeliikluse olulise piiramise või ajutise sulgemise ajal ei saa neile eraldatud rongiliine kasutada või saavad neid kasutada piiratult või teistsugustel tingimustel, kui on kokku lepitud raudteeinfrastruktuuri kasutamise lepingus.

(4) Ettenägematust raudteeliikluse olulisest piiramisest või ajutisest sulgemisest ning selle põhjusest peab raudteeinfrastruktuuriettevõtja Tarbijakaitse ja Tehnilise Järelevalve Ametit viivitamata teavitama.

(5) Kui raudteeliiklusega ohustatakse inimese elu, tervist või vara või keskkonda, on Tarbijakaitse ja Tehnilise Järelevalve Ametil õigus teha raudteeinfrastruktuuriettevõtjale ja teistele raudteeinfrastruktuuri valdajatele ettekirjutus raudteeliikluse oluliseks piiramiseks või ajutiseks sulgemiseks.

(6) Tehnilisest rikkest või õnnetusest tingitud raudteeliikluse häire korral võtab raudteeinfrastruktuuriettevõtja kõik meetmed tavapärase olukorra taastamiseks. Selleks koostab ta häire lahendamise plaani, milles loetletakse ka asutused, keda tuleb käesoleva lõike esimeses lauses nimetatud raudteeliikluse häire korral teavitada.

(7) Kui käesoleva paragrahvi lõikes 6 nimetatud häire võib mõjutada piiriülest raudteeliiklust, jagab raudteeinfrastruktuuriettevõtja asjakohast teavet teiste raudteeinfrastruktuuriettevõtjatega, kelle raudteeõrgustikku ja -liiklust see häire võib mõjutada. Raudteeinfrastruktuuriettevõtjad teevad tavapärase piiriülese raudteeliikluse taastamiseks koostööd.

(8) Raudteeliikluse olulisest piiramisest ja ajutisest sulgemisest teavitamise korra ning esitatavate dokumentide ja andmete loetelu ja kooskõlastamise korra kehtestab [valdkonna eest vastutav minister](#)määrusega.

§ 45. Ohutusnäitajad

(1) Ohutusnäitajad on andmed, mille alusel hinnatakse raudteeohutuse arengut ning mille Tarbijakaitse ja Tehnilise Järelevalve Amet esitab igal aastal Raudteeametile.

(2) Raudteeinfrastruktuuriettevõtja või muu raudteeinfrastruktuuri valdaja ja raudteeveoettevõtja või muu raudteeveeremi valdaja esitavad Tarbijakaitse ja Tehnilise Järelevalve Ametile eelmise kalendriaasta ohutusnäitajate koostamiseks vajaliku teabe koos käesoleva seaduse § 40 lõikes 6 nimetatud ohutusaruandega.

(3) Ohutusnäitajate loetelu ning ohutusnäitajatest Tarbijakaitse ja Tehnilise Järelevalve Ameti ning Raudteeameti teavitamise korra kehtestab [valdkonna eest vastutav minister](#)määrusega.

§ 46. Nõuetele vastavuse kontrollimise aruanne

(1) Raudteeinfrastruktuuriettevõtjad ning raudteeinfrastruktuuri valdajad on kohustatud esitama iga kalendriaasta kohta Tarbijakaitse ja Tehnilise Järelevalve Ametile raudteeinfrastruktuuri ja raudteeliikluse korralduse nõuetele vastavuse kontrollimise aruande.

(2) Liikmesriigi või kolmanda riigi raudtee-ettevõtja esitab käesoleva paragrahvi lõike 1 kohase aruande üksnes Eestis toimuva tegevuse kohta.

(3) Tarbijakaitse ja Tehnilise Järelevalve Ametil on õigus igal ajal kontrollida käesoleva paragrahvi lõigetes 1 ja 2 nimetatud aruannetes esitatud andmete õigsust ning raudteeinfrastruktuuri ja raudteeliikluse korralduse vastavust kehtestatud nõuetele ning raudtee-ettevõtjad ja teised raudteeinfrastruktuuri valdajad on kohustatud seda igal ajal võimaldama.

(4) Nõuded raudteeinfrastruktuuri, raudteeliikluse korralduse ja raudteeohutuse nõuetele vastavuse kontrollimist ning raudteeohutuse olukorda kajastavale aruandlusele, nende aruannete vormid ja esitamise tähtajad kehtestab [valdkonna eest vastutav minister](#)määrusega.

2. jagu Ohutusjuurdlus

§ 47. Ohutusjuurdluse Keskus

(1) Käesoleva seaduse § 48 kohaste tõsiste õnnetusjuhtumite, õnnetusjuhtumite ja vahejuhtumite ohutusjuurdlust (edaspidi *ohutusjuurdlus*) teostab Majandus- ja Kommunikatsiooniministeeriumi struktuuriüksus Ohutusjuurdluse Keskus.

(2) Ohutusjuurdluse Keskus on ohutusjuurdluse teostamisel ja sellega seonduvate otsuste tegemisel sõltumatu ning lähtub üksnes seadustest ja muudest õigusaktidest ning Eestile kohustuslikest välislepingutest. Ohutusjuurdluse Keskuse ohutusjuurdlusala tegevuse üle teenistuslikku järelevalvet ei tehta.

(3) Ohutusjuurdluse Keskusel on õigus eriteadmisi nõudvate asjaolude selgitamiseks kaasata eksperte ja moodustada komisjone. Ekspert ja komisjon osalevad ohutusjuurdluses ohutusjuurdlust teostava ametiisiku juhtimise ja järelevalve all.

(4) Ohutusjuurdlusega seotud asutused on oma pädevuse piires kohustatud osutama Ohutusjuurdluse Keskusele vajalikku kaasabi.

(5) Ohutusjuurdlust teostav ametiisik peab oma tööülesannete täitmisel esitama ametitõendi.

§ 48. Raudteeohutust mõjutav juhtum

(1) Raudteeohutust mõjutavaks juhtumiks on tõsine õnnetusjuhtum, õnnetusjuhtum ja vahejuhtum (edaspidi koos *raudteeohutust mõjutav juhtum*).

(2) Tõsine õnnetusjuhtum käesoleva seaduse tähenduses on rongide kokkupõrge või rööbastelt mahasõit, mis põhjustab inimese surma või vähemalt viiele inimesele raske tervisekahjustuse või mille tulemusena saab raudteeveerem, raudteeinfrastruktuur või keskkond Ohutusjuurdluse Keskuse hinnangul vähemalt kahe miljoni euro ulatuses kahjustusi, ja muud samade tagajärgedega õnnetusjuhtumid, millel on selge mõju raudteeohutusele.

(3) Õnnetusjuhtum käesoleva seaduse tähenduses on ettekattemata või ootamatu sündmus või sündmuste jada, mille tagajärjel tekib kahju. Õnnetusjuhtumid jagunevad järgmistesse kategooriatesse:

- 1) rongi kokkupõrge teise rongi, manööverdava raudteeveeremi või muu takistusega;
- 2) rongi rööbastelt mahasõit;
- 3) raudteeületuskohal toimunud õnnetus;
- 4) raudteeveeremi otsasõit inimesele;
- 5) raudteeveeremi põleng;
- 6) muud raudteega seotud õnnetusjuhtumid.

(4) Vahejuhtum käesoleva seaduse tähenduses on rongi kasutamisega seotud sündmus, mis ei ole tõsine õnnetusjuhtum ega õnnetusjuhtum, kuid mõjutab või võib mõjutada raudtee kasutamise ohutust.

(5) Tõsises õnnetusjuhtumis või õnnetusjuhtumis osalenud juhil on vahetult pärast juhtumit keelatud alkoholi või narkootiliste, psühhotropsete või psühhotoksiliste ainete tarvitamine.

(6) Raudteeohutust mõjutava juhtumi korral on raudteeinfrastruktuuri ettevõtjal ja teistel raudteeinfrastruktuuri valdajatel kohustus likvideerida juhtumi tagajärjed ning taastada võimalikult kiiresti raudteeliiklus. Raudteeinfrastruktuuri ettevõtja või muu raudteeinfrastruktuuri omanik või valdaja peab korrapäraselt analüüsima raudteeliikluse taastamiseks tehtavate tööde tõhusust ja vajaduse korral rakendama meetmeid raudteeliikluse taastamise tööde paremaks korraldamiseks.

(7) Tõsise õnnetusjuhtumi või õnnetusjuhtumi korral on riigi ja kohaliku omavalitsuse üksuse ülesanne osutada õnnetuse tagajärgede likvideerimiseks ning raudteeliikluse võimalikult kiireks taastamiseks igakülgset abi.

(8) Raudteeohutust mõjutava juhtumi tagajärjel raudteeliikluse katkemise korral kauemaks kui 12 tunniks võib Tarbijakaitse ja Tehnilise Järelevalve Amet nõuda raudteeinfrastruktuuri ettevõtjalt või mitteavaliku raudtee valdajalt aruande esitamist raudteeliikluse taastamise ajakulu põhjuste, ohutusjuhtimise süsteemis kajastatud tegutsemisplaani ajakohasuse ning vajalike lisameetmete kohta.

(9) Pärast tõsist õnnetusjuhtumit peab raudteeveo ettevõtja abistama ohvrid, aidates neid eelkõige Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EÜ) nr 1371/2007 kohaste kaebuste esitamise menetlustes, ilma et see piiraks teiste poolte kohustusi. Selline abi hõlmab asjakohaste suhtluskanalite kasutamist ja psühholoogilist tuge tõsise õnnetusjuhtumi ohvritele ja nende pereliikmetele.

§ 49. Raudteeohutust mõjutavast juhtumist teatamine

(1) Raudteeohutust mõjutavast juhtumist teatavad raudteeinfrastruktuuri ettevõtja või muu raudteeinfrastruktuuri valdaja või raudteeveo ettevõtja ja järelevalvetoimingute käigus vastavat teavet saanud Tarbijakaitse ja Tehnilise Järelevalve Amet viivitamata Ohutusjuurdluse Keskusele tema veebilehel avalikustatud sidevahendi kaudu ning seejärel tõsise õnnetusjuhtumi ja õnnetusjuhtumi kohta kirjaliku teatena kolme tööpäeva jooksul juhtumi toimumisest arvates, esitades juhtumi kohta kogu olemasoleva teabe.

(2) Kui käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud juhtumi kohta selgub teatajale lisateavet, tuleb see esitada viivitamata Ohutusjuurdluse Keskusele tema veebilehel avalikustatud sidevahendi kaudu ning seejärel tõsise õnnetusjuhtumi ja õnnetusjuhtumi kohta kirjaliku teatena kolme tööpäeva jooksul lisateabe saamisest arvates.

(3) Lisateave vahejuhtumi kohta tuleb esitada kirjalikult ettekande vormis kolme tööpäeva jooksul pärast seda, kui Ohutusjuurdluse Keskus on seda teavet küsinud.

(4) Tõsisest õnnetusjuhtumist ja õnnetusjuhtumist teatab raudteeinfrastruktuuri ettevõtja või muu raudteeinfrastruktuuri valdaja viivitamata Tarbijakaitse ja Tehnilise Järelevalve Ametile. Esialgselt edastatakse teade Tarbijakaitse ja Tehnilise Järelevalve Ameti veebilehel avalikustatud sidevahendi kaudu ning seejärel kirjaliku teatena kolme tööpäeva jooksul juhtumi toimumisest arvates.

(5) Vahejuhtumist teatab raudtee-ettevõtja või muu raudteeinfrastruktuuri valdaja Tarbijakaitse ja Tehnilise Järelevalve Ametile pärast vahejuhtumi põhjuste ning muude asjaolude väljaselgitamist viie tööpäeva jooksul vahejuhtumi toimumisest arvates, esitades Tarbijakaitse ja Tehnilise Järelevalve Ametile kirjaliku ettekande.

(6) Raudtee-ettevõtja või muu raudteeinfrastruktuuri omanik või valdaja on kohustatud võtma tarvitusele kõik abinõud raudteeohutust mõjutava juhtumi põhjuste väljaselgitamiseks.

(7) Raudteeohutust mõjutavast juhtumist teatamise korra ning kirjaliku teate ja ettekande vorminõuded kehtestab [valdkonna eest vastutav ministermäärusega](#).

§ 50. Ohutusjuurdluse algatamine

(1) Ohutusjuurdluse peamine eesmärk on kindlaks teha, kas raudteeohutust mõjutava juhtumi põhjustas tegevus, tegevusetus, sündmus, tingimus või nende kombinatsioon, ja esitada soovitus, et edaspidi sellist juhtumit vältida ning parandada raudteeohutust.

(2) Ohutusjuurdluse Keskus algatab tõsise õnnetusjuhtumi puhul ohutusjuurdluse viivitamata.

(3) Ohutusjuurdluse Keskusel on õigus algatada ohutusjuurdlus õnnetusjuhtumi või vahejuhtumi puhul, mis teatud tingimustel oleks võinud põhjustada tõsise õnnetusjuhtumi, samuti üleeuroopalise raudteesüsteemi allsüsteemi või koostalitluse komponendi tehnilise rikke korral.

(4) Käesoleva paragrahvi lõikes 3 nimetatud juhul ohutusjuurdluse algatamise otsustamisel peab Ohutusjuurdluse Keskus võtma arvesse õnnetusjuhtumi või vahejuhtumi tõsidust, seda, kas see on osa õnnetusjuhtumite või vahejuhtumite seeriast, mis mõjutavad süsteemi kui tervikut, ja selle mõju raudteeohutusele.

(5) Ohutusjuurdluse Keskus peab õnnetusjuhtumi ja vahejuhtumi puhul otsustama ohutusjuurdluse algatamise kahe kuu jooksul õnnetusjuhtumit või vahejuhtumit käsitleva teate kättesaamisest arvates.

(6) Ohutusjuurdluse Keskus arvestab õnnetusjuhtumi ja vahejuhtumi ohutusjuurdluse algatamisel teise liikmesriigi ohutusasutuse, Tarbijakaitse ja Tehnilise Järelevalve Ameti, raudteeinfrastruktuuri ettevõtja ja raudteeveoettevõtja esitatud taotlusi.

(7) Ohutusjuurdluse Keskus teavitab ühe nädala jooksul pärast ohutusjuurdluse algatamise otsust sellest Raudteeametilt. Teates märgitakse raudteeohutust mõjutava juhtumi kuupäev, kellaaeg ja koht, juhtumi liik ning tagajärjed surmajuhtumite, tervisekahjustuste ja eeldatava materiaalse kahju korral.

§ 51. Ohutusjuurdluse menetlus

(1) Raudtee-ettevõtjad ja kolmandad isikud on Ohutusjuurdluse Keskuse nõudmisel kohustatud esitama nende valduses oleva asjassepuutuva teabe.

(2) Raudtee-ettevõtja või muu raudtee valdaja esitab kõigi tõsiste õnnetusjuhtumite ja õnnetusjuhtumite ning Ohutusjuurdluse Keskuse nõudmisel ka vahejuhtumite kohta kogutud materjalid Ohutusjuurdluse Keskusele.

(3) Ohutusjuurdluse Keskus korraldab õnnetuspaiga uurimise võimalikult lühikese ajaga, et raudteeinfrastruktuuri ettevõtja saaks raudteeinfrastruktuuri taastada ja liikluseks avada.

(4) Ohutusjuurdlus teostatakse võimalikult avalikult. Pooltele antakse võimalus selgituste andmiseks ja neid teavitatakse ohutusjuurdluse tulemustest.

(5) Raudteeinfrastruktuuri ettevõtjale ja raudteeveoettevõtjale, Tarbijakaitse ja Tehnilise Järelevalve Ametile, Raudteeametile, ohvritele ja nende sugulastele, kahjustatud vara omanikele, tootjatele, töötajate ja raudtee kasutajate esindajatele, Päästeametile, Politsei- ja Piirivalveametile ning Keskkonnainspeksiioonile antakse võimalus anda asjakohast tehnilist või muud teavet ohutusjuurdlusaruande kvaliteedi parandamiseks. Ohutusjuurdlusasutus võtab arvesse ka ohvrite ja nende sugulaste mõistlikke vajadusi ning teavitab neid ohutusjuurdluse käigust.

(6) Ohutusjuurdluse korra kehtestab [valdkonna eest vastutav ministermäärusega](#).

§ 52. Ohutusjuurdluse Keskuse menetluslikud õigused

(1) Ohutusjuurdlust teostaval ametiisikul on õigus:

- 1) viivitamata juurde pääseda raudteeohutust mõjutava juhtumi sündmuskohale ning sellega seotud raudteeveeremile, raudteefrastruktuurile ning liikluskontrolli- ja signaalseadmetele;
- 2) nõuda kõrvaliste isikute õnnetuskohale ligipääsu piiramist ning keelata õnnetuskohal esemete teisaldamine, eemaldamine ja hävitamine;
- 3) korraldada tõendusmaterjalide loetelu viivitamatu koostamine ning rusude, raudteeveeremi, infrastruktuuriseadeldiste ja -komponentide kontrollitud eemaldamine uurimiseks või analüüsiks;
- 4) viivitamata juurde pääseda pardaregistreerimis- ja muudele teavet salvestavatele seadmetele ja nende salvestistele ning need enda kontrolli alla võtta;
- 5) viivitamata saada enda käsutusse ohvrite surnukehade ekspertiisi tulemused;
- 6) küsitleda juhtumiga seotud raudteetöötajaid ja teisi tunnistajaid, kellel võib olla ohutusjuurdluse seisukohalt tähtsat teavet, ning nõuda ohutusjuurdluseks vajaliku teabe kinnitamist või andmist;
- 7) koostöös kriminaalasja kohtueelset menetlust toimetava uurimisasutusega juurde pääseda kogu juhtumiga seotud asjassepuutuval teabele ja dokumentidele;
- 8) viivitamata juurde pääseda juhtumiga seotud isikute uurimise tulemustele;
- 9) saada juurdepääs juhtumiga seotud raudteefrastruktuuriettevõtja, raudteeveoettevõtja, hoolduse eest vastutava üksuse ning Tarbijakaitse ja Tehnilise Järelevalve Ameti asjakohasele teabele ja dokumentidele.

(2) Ohutusjuurdlust teostaval ametiisikul on õigus ohutusjuurdluse toimingutega seotud kohustuste täitmiseks teha kohustatud isikule ettekirjutus.

(3) Käesoleva paragrahvi lõikes 2 nimetatud ettekirjutus peab olema kirjalik ja sisaldama järgmisi andmeid:

- 1) ettekirjutuse tegemise aeg ja koht;
- 2) ettekirjutuse sisu ja õiguslik alus;
- 3) ettekirjutuse täitmise tähtaeg;
- 4) ettekirjutuse täitmata jätmise korral rakendatava sunniraha määr;
- 5) otsuse vaidlustamise võimalus, tähtaeg ja kord;
- 6) ettekirjutuse teinud ametiisiku ees- ja perekonnanimi ning ametinimetus.

(4) Kui kohustatud isik jätab käesoleva paragrahvi lõikes 2 nimetatud ettekirjutuse täitmata, võib ohutusjuurdlust teostav ametiisik rakendada sunniraha asendustäitmise ja sunniraha seaduses sätestatud korras. Sunniraha ülemmäär on füüsilisele isikule 1500 eurot ja juriidilisele isikule 60 000 eurot.

§ 53. Ohuhoiatus

(1) Ohutusjuurdluse Keskus võib teha ohutusjuurdluse käigus ohuhoiatuse, kui raudteeohutust mõjutava juhtumi uurimisel on ilmnunud faktid ja asjaolud, millel on tähtsus rohkem kui ühe raudteefrastruktuuriettevõtja või raudteeveoettevõtja või ühe või rohkema liikmesriigi jaoks.

(2) Ohuhoiatuse tegemisel hindab Ohutusjuurdluse Keskus ohutust mõjutavaid asjaolusid asjassepuutuval raudteeveeremi osal, raudteefrastruktuuri rajatisel, raudteeliikluse korralduses, hooldusmeetmetes, käitlusprotsessides ning tehnilistes ja õigusnormides.

(3) Ohuhoiatus sisaldab ainult fakte ja kirjeldusi ning ei sisalda soovitusi ega hinnanguid.

(4) Ohuhoiatuse edastab Ohutusjuurdluse Keskus asjaosalistele ja Raudteeametile.

§ 54. Koostöö teiste riikide ohutusjuurdlus- ja ohutusasutustega

(1) Kui raudteeohutust mõjutava juhtumi toimumiskohta ei ole võimalik liikmesriikides kindlaks teha või kui see toimus Eesti ja teise liikmesriigi vahelisel piirirajatisel või selle lähedal, teeb Ohutusjuurdluse Keskus koostööd teise liikmesriigi ohutusjuurdlusasutusega, et leppida kokku ohutusjuurdluse korraldamine kas ühiselt või ainult ühe ohutusjuurdlusasutuse poolt.

(2) Teise liikmesriigi uurimisorganid kutsutakse ohutusjuurdluses osalema ja neile antakse juurdepääs asjakohasele teabele ja tõenditele, kui raudteeohutust mõjutava juhtumiga on seotud selles liikmesriigis asutatud ja litsentsitud raudtee-ettevõtja ning kui raudteeohutust mõjutava juhtumiga on seotud selles liikmesriigis registreeritud või hooldatud raudteeveerem. Kolmanda riigiga lepitakse ohutusjuurdluse tegija määramine kokku eraldi lepinguga.

(3) Ohutusjuurdluse Keskus võib vajaduse korral ja tingimusel, et see ei kahjusta ohutusjuurdluse sõltumatust, paluda teise liikmesriigi ohutusjuurdlusasutuselt ja Raudteeametilt eriteadmisi, abi tehnilise kontrolli ja analüüsi tegemisel ning hinnanguid.

(4) Ohutusjuurdluse Keskus vahetab arvamusi ja kogemusi teiste liikmesriikide ohutusjuurdlusasutustega ühiste uurimismeetodite väljatöötamiseks, ohutusalaste soovitude järelkontrolli ühiste põhimõtete koostamiseks ning teaduse ja tehnika arenguga kohanemiseks.

(5) Ohutusjuurdluse Keskus osaleb Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi (EL) 2016/798 artiklis 22 sätestatu kohaselt vastastikuste ekspordihinnangute programmis.

§ 55. Ohutusjuurdlusega seonduvad aruanded

(1) Ohutusjuurdluse tulemuste kohta koostab Ohutusjuurdluse Keskus hiljemalt 12 kuud pärast raudteeohutust mõjutavat juhtumit kirjaliku ohutusjuurdluse aruande ja avalikustab selle viivitamata.

(2) Ohutusjuurdluse aruandes ei anta hinnangut kellegi süüle või vastutusele.

(3) Ohutusjuurdluse aruanne edastatakse kõigile asjassepuutuvatele raudteeinfrastruktuuriettevõtjatele, raudteeveoettevõtjatele, teise liikmesriigi ohutusjuurdlusasutustele, kannatanutele ja nende sugulastele, kahjustatud vara omanikele ja tootjatele, Päästeametile, töötajate ja reisijate esindajatele ning Raudteeametile.

(4) Ohutusjuurdluse aruanne sisaldab kokkuvõtet, fakte juhtumi kohta, uurimise ja käsitlemise andmeid, analüüsi ja järeldusi, rakendatud meetmeid ning Ohutusjuurdluse Keskuse esitatud soovitusi seoses raudteeohutust mõjutava juhtumiga vastavalt juhtumi tõsidusele.

(5) Tarbijakaitse ja Tehnilise Järelevalve Amet ning asutused, ettevõtted ja organisatsioonid, kellele Ohutusjuurdluse Keskuse ohutusjuurdluse aruandes esitatud soovitusel on suunatud, esitavad Ohutusjuurdluse Keskusele ohutusjuurdluse aruande avalikustamisele järgneva aasta 1. aprilliks soovitusel põhjal võetud või kavandatavate meetmete aruande. Aruande koopia võib Ohutusjuurdluse Keskus esitada teistele asutustele.

(6) Iga aasta 30. septembriks avaldab Ohutusjuurdluse Keskus oma veebilehel aastaaruande, kus esitatakse ülevaade eelneva kalendriaasta jooksul uuritud raudteeohutust mõjutavatest juhtumitest, soovitusel ning soovitusel põhjal võetud meetmetest raudteeliiklusohutuse kohta. Aastaaruande koopia edastatakse Raudteeametile.

5. peatükk Raudteeveeremi juhtimine

§ 56. Raudteeveeremi juhtimine

(1) Raudteeveoks vajalikku veeremit juhivad vedurimeeskond, mis koosneb kahest liikmest – vedurijuhi ja vedurijuhiabist. Eriveeremit võib juhtida vedurijuht üksik.

(2) Vedurijuht võib juhtida raudteeveoks vajalikku veeremit vedurijuhiabita üksnes juhul, kui raudteeveoettevõtja või muu raudteeveeremi omanik või valdaja on kehtestanud vedurijuhiabita raudteeveeremi juhtimise eeskirja ja vedur on varustatud seadmega, mis võimaldab rongi peatada, kui vedurijuht ei ole võimeline vedurit juhtima.

(3) Käesoleva paragrahvi lõikes 2 nimetatud vedurijuhiabita raudteeveeremi juhtimise eeskirja projekti koos ohutuse analüüsiga, mis on koostatud komisjoni rakendusmääruse (EL) nr 402/2013 riskihindamise ühise ohutusmeetodi kohta ja määruse (EÜ) nr 352/2009 kehtetuks tunnistamise kohta (ELT L 121, 03.05.2013, lk 8–25) kohaselt, esitab raudteeveoettevõtja või muu raudteeveeremi omanik või valdaja eelnevalt kooskõlastamiseks sellele raudteeinfrastruktuuriettevõtjale, kellele infrastruktuurile sõita soovitakse, ja seejärel heakskiitmiseks Tarbijakaitse ja Tehnilise Järelevalve Ametile.

(4) Tarbijakaitse ja Tehnilise Järelevalve Amet keeldub vedurijuhiabita raudteeveeremi juhtimise eeskirja heakskiitmisest, kui eeskiri ei taga vedurijuhiabita raudteeveeremi juhtimise ohutust. Eeskiri jõustub pärast selle heakskiitmist Tarbijakaitse ja Tehnilise Järelevalve Ameti poolt.

(5) Tarbijakaitse ja Tehnilise Järelevalve Ametil on õigus peatada viivitamata raudteeliikluses raudteeveerem, mille vedurimeeskond ei koosne vedurijuhi ja vedurijuhiabist, kui selline vedurimeeskond on nõutav.

§ 57. Raudteeveeremi juhtimise õigus

(1) Vedurijuhina võib töötada ja raudteeveeremit juhtida isik, kellel on:

- 1) Eesti või mõne teise liikmesriigi väljaantud kehtiv vedurijuhiluba (edaspidi *vedurijuhiluba*), mis tõendab, et vedurijuht vastab tervises seisundile, haridusele ja kutseoskustele kehtestatud nõuetele;
- 2) Eestis tegutseva raudtee-ettevõtja väljaantud sertifikaat (edaspidi *sertifikaat*), mis näitab, millisel infrastruktuuri osal on sertifikaadi omajal lubatud sõita ja millist raudteeveeremit on tal lubatud juhtida.

(2) Vedurijuhil peavad raudteeveeremi juhtimisel olema kaasas vedurijuhiluba ja sertifikaat. Kui vedurijuhil on kaasas isikut tõendav dokument, ei ole Eestis väljastatud vedurijuhiluba ja sertifikaadi kaasaskandmine kohustuslik.

(3) Väljaspool Euroopa Liitu välja antud vedurijuhiluba alusel võib isik riigipiirist kuni Eesti piirijaamani sõitval raudteeveeremil vedurijuhina või vedurijuhiabina töötada juhul, kui Eesti ja välisriik on selles kokku leppinud.

(4) Teavitades eelnevalt raudteeinfrastruktuuriettevõtjat, võib raudteeveoettevõtja nõutava sertifikaadita vedurijuhil lubada juhtida raudteeveeremit konkreetsel raudteelõigul tingimusel, et teda juhendab teine vedurijuht, kellel on olemas sellel raudteelõigul raudteeveeremit juhtida lubav sertifikaat, järgmistel juhtudel:

- 1) kui raudteeinfrastruktuuri toimimisega seotud häire tõttu on vaja kiiresti juhtida rong teisele rajale või teha raudteeinfrastruktuuril hooldustöid;
- 2) sihtotstarbelise ühekordse läbilaskevõimeosa kasutamisel raudteeveoks ajaloolise väärtusega raudteeveeremil;
- 3) raudteeinfrastruktuuriettevõtja nõusolekul sihtotstarbelise ühekordse läbilaskevõimeosa kasutamisel kaubaveoks;
- 4) uue raudteeveeremi kohaletoimetamisel või tutvustamisel;
- 5) vedurijuhi koolitamisel või eksamineerimisel;
- 6) raudteeinfrastruktuuriettevõtja nõusolekul uue raudteeveeremi katsetamisel või muu tehnoloogilise vajaduse korral.

(5) Liikluseks suletud raudteel võib lisaks vastava pädevusega vedurijuhile juhtida eriveeremit ka isik, kellel on raudtee eriveeremi juhi kutse kutseseaduse tähenduses.

(6) Vedurijuhiabil peab olema vedurijuhiabi kutse kutseseaduse tähenduses, mis antakse viieks aastaks.

(7) Vedurijuhiabina võib tegutseda ka välisriigi kutsekvalifikatsiooni omandanud isik, kui tema kutsekvalifikatsiooni on tunnustatud välisriigi kutsekvalifikatsiooni tunnustamise seaduse kohaselt. Välisriigi kutsekvalifikatsiooni tunnustamise seaduse § 7 lõikes 2 sätestatud pädev asutus on Tarbijakaitse ja Tehnilise Järelevalve Amet.

(8) Raudteeveeremit ei ole lubatud juhtida ega vedurijuhiabi ülesandeid täita isikul, kes on joobeseisundis korrakaitse seaduse § 36 ja liikluseaduse § 69 lõike 2 tähenduses või alkoholi piirmäära ületavas seisundis liikluseaduse § 69 lõike 3 tähenduses. Joobeseisund või alkoholi piirmäära ületamine tuvastatakse korrakaitse seaduses sätestatud korras.

(9) Raudteeveoettevõtja või muu raudteeveeremi valdaja ei tohi lubada raudteeveeremit juhtima või vedurijuhiabi ülesandeid täitma käesoleva paragrahvi lõikes 8 nimetatud isikut.

(10) Raudteeinfrastruktuuriettevõtjal on õigus vedurijuht raudteeveeremi juhtimiselt või vedurijuhiabi tema ülesannete täitmiselt kõrvaldada, kui on alust eeldada, et nimetatud isik on tarvitanud alkoholi või narkootilisi, psühhotropseid või psühhotoksilisi aineid, teavitades sellest viivitamata raudteeveoettevõtjat või muud raudteeveeremi valdajat.

§ 58. Vedurijuhiloa ja selle duplikaadi taotlemine ning vedurijuhiloa uuendamine

(1) Vedurijuhiloa vormistab ja annab isikule Transpordiamet Tarbijakaitse ja Tehnilise Järelevalve Ameti otsuse alusel.

[RT I, 10.12.2020, 1- jõust. 01.01.2021]

(2) Vedurijuhiloa saamiseks peab isik sooritama Transpordiametis vedurijuhieksami.

[RT I, 10.12.2020, 1- jõust. 01.01.2021]

(3) Vedurijuhiluba antakse isikule, kes on:

- 1) vähemalt 20-aastane;
- 2) omandanud vähemalt põhihariduse ja läbinud vedurijuhi 3. taseme kutseõppe või läbinud keskkariduse baasil vedurijuhi väljaõppe üldkoolituse;
- 3) esitanud tõendi käesoleva seaduse §-s 37 sätestatud tervisekontrolli läbimise kohta;
- 4) edukalt sooritanud vedurijuhieksami.

(4) Vedurijuhiluba kehtib kümme aastat. Enne nimetatud tähtaja möödumist tuleb vedurijuhiluba uuendada. Vedurijuhiloa uuendamiseks peab vedurijuht Transpordiametis edukalt sooritama vedurijuhieksami.

[RT I, 10.12.2020, 1- jõust. 01.01.2021]

(5) Vedurijuhiloa kehtivuse säilitamiseks peab selle omanik läbima käesoleva seaduse § 37 lõikes 5 määratud perioodilisi tervisekontrole ja osalema raudtee-ettevõtja pakutavatel üldiste kutseseaduste koolitustel.

(6) Tarbijakaitse ja Tehnilise Järelevalve Amet keeldub vedurijuhiloa väljaandmisest või uuendamisest järgmistel juhtudel:

- 1) taotleja ei soorita nõutava tulemusega vedurijuhieksami;
- 2) taotleja on esitanud taotluses enda kohta ebaõigeid andmeid;
- 3) taotleja ei ole läbinud tervisekontrolli;
- 4) taotleja ei ole tasunud riigilõivu;
- 5) taotleja raudteeveeremi juhtimise õigus on käesoleva seaduse § 69 lõike 1 punkti 2 kohaselt peatatud ning peatamise tähtaeg ei ole möödunud.

(7) Vedurijuhiloa taotlemise või uuendamise taotluse läbivaatamise ja duplikaadi väljastamise eest ning vedurijuhi teooriaeksami registreerimise ja eksami vastuvõtmise eest tuleb tasuda riigilõivu riigilõivuseaduses sätestatud määras.

[RT I, 30.12.2023, 1- jõust. 01.07.2024]

(8) Vedurijuhiloa väljaandmise, uuendamise ja duplikaadi väljastamise eeskirja, vedurijuhiloa vormi ning vedurijuhi eksamineerimise korra kehtestab **valdkonna eest vastutav minister**määrusega.

(9) Vedurijuhiloa vorm ja vedurijuhiloale kantavad andmed on kehtestatud komisjoni määruse (EL) nr 36/2010 Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2007/59/EÜ kohaste ühenduse vedurijuhilubade, lisasertifikaatide, lisasertifikaatide kinnitatud koopiade ja vedurijuhiloa taotluste vormide kohta (ELT L 13, 19.01.2010, lk 1–27) I lisas.

§ 59. Sertifikaadi väljaandmine

(1) Käesoleva seaduse § 57 lõike 1 punktis 2 nimetatud sertifikaadi annab välja ja seda uuendab vedurijuhi tööle võtnud raudtee-ettevõtja.

(2) Sertifikaadi ja sertifikaadi kinnitatud koopia vorm on kehtestatud komisjoni määruse (EL) nr 36/2010 II ja III lisas.

(3) Kui vedurijuhile on varem välja antud sertifikaat, peab raudtee-ettevõtja talle uue sertifikaadi väljaandmisel võtma arvesse tema varasema sertifikaadi andmeid.

(4) Vedurijuhi tööle võtnud raudtee-ettevõtja kannab sertifikaadile ühe või mõlemad juhtimisõiguse kategooriad või vajaduse korral komisjoni määruse (EL) nr 36/2010 II lisas nimetatud alamkategooriad:

- 1) A-kategooria – manöövervedur, töörong, iseliikuv raudtee eriveerem ja muu vedur, kui seda kasutatakse manööverdamiseks;
- 2) B-kategooria – kauba- või reisijateveoks kasutatav raudteeveerem.

(5) Raudteeinfrastruktuuri-ettevõtja kirjaliku nõusoleku alusel kannab vedurijuhi tööle võtnud raudtee-ettevõtja sertifikaadile raudtee selle sõidupiiirkonna andmed, kus vedurijuhil on lubatud sõita.

(6) Raudtee-ettevõtja sisestab sertifikaadi väljaandmisel või muutmisel selles sisalduvad andmed ning sertifikaadi peatamise või kehtetuks tunnistamise andmed viivitamata raudteeliiklusregistrisse.

§ 60. Nõuded sertifikaadi taotlemiseks ja kehtivuse säilitamiseks

(1) Sertifikaat antakse isikule, kes on läbinud käesoleva seaduse § 62 lõike 3 kohase sertifikaadiväljaõppe ja sooritanud sertifikaadieksami.

(2) Sertifikaat kehtib üksnes sellel märgitud veduriliigi kohta ja sõidupiiirkonnas. Sertifikaadi saamiseks peab vedurijuhil olema:

- 1) vedurijuhiluba;
- 2) läbitud raudtee-ettevõtja ohutusjuhtimise süsteemi koolitus;
- 3) seda liiki veduri juhtimise oskus, mille juhtimiseks sertifikaati soovitakse;
- 4) põhjalikud teadmised sellest sõidupiiirkonnast, kus sõitmiseks sertifikaati soovitakse;
- 5) raudteeliikluses toimetulekuks vajalikul tasemel keeleoskus.

(3) Esmakordselt teatavat liiki veduri juhtimise õigust taotleval isikul peab olema kehtiv vedurijuhiluba ning taotlemisele eelnev neljakuuline vedurijuhiabi tööstaaž seda liiki veduril, mille juhtimise õigust taotleb.

(4) Kui vedurijuht taotleb täiendavalt teist liiki veduri juhtimise õigust, peab tal enne taotlemist olema vedurijuhiabi tööstaaži seda liiki veduril vähemalt kaks kuud ning eelnevat tööstaaži vedurijuhina vähemalt kuus kuud.

(5) Teatavat liiki veduri juhtimise õiguse taotleja, kes ei tööta avalikku raudteed majandava ettevõtja juures ja soovib saada sertifikaati, mis annaks juhtimisõiguse ka avalikul raudteel, peab sertifikaadiväljaõppe käigus tegema avalikul raudteel sõitval veduril kaasa vähemalt kümme sõitu ühe kuu jooksul enne sertifikaadi taotlemist.

(6) Kui isik taotleb esmakordselt sellise raudteeveeremi juhtimise õigust, mis on kohandatud käitamiseks vedurijuhiabita, peab tal olema sellise raudteeveeremi juhtimise kogemus stažöörina vedurijuhi järelevalve all vähemalt neli kuud.

(7) Sertifikaadi kehtivuse säilitamiseks peab vedurijuht läbima käesoleva seaduse § 62 lõike 3 kohase perioodilise täiendusõppe ja § 65 lõike 2 punkti 3 kohase vahetõrje raudtee-ettevõtja ohutusjuhtimise süsteemis kehtestatud korra alusel. Vedurijuhi koolitus ja vahetõrje, samuti vedurijuhi oskused sertifikaadi saamisel peavad olema kooskõlas vedurijuhi kohta kehtestatud kutseteadmiste ja -oskustega.

§ 61. Sertifikaadi kehtivuse peatamine ja kehtetuks tunnistamine ning vaidlustamine

(1) Raudtee-ettevõtja peatab sertifikaadi kehtivuse või tunnistab selle kehtetuks, kui:

- 1) vedurijuht jätab mõjuva põhjusega täiendusõppele ilmumata;
- 2) vedurijuht ei läbi käesoleva seaduse § 65 lõike 2 punktis 3 nimetatud vahekontrolli;
- 3) lõpeb vedurijuhi ja raudtee-ettevõtja vaheline tööleping või muu sarnane leping.

(2) Sertifikaadi väljaandmise, muutmise, kehtivuse peatamise või kehtetuks tunnistamise ja eeltoodu vaidlustamise korra kehtestab raudtee-ettevõtja oma ohutusjuhtimise süsteemis.

(3) Kui vedurijuht on käesoleva paragrahvi lõikes 2 nimetatud korra kohaselt vaidlustanud raudtee-ettevõtja tehtud sertifikaadi väljaandmise, muutmise, kehtivuse peatamise või kehtetuks tunnistamise otsuse ning ei ole vaidlustuse lahendusega rahul, on tal õigus pöörduda kaebusega Tarbijakaitse ja Tehnilise Järelevalve Ameti poole.

(4) Tarbijakaitse ja Tehnilise Järelevalve Amet teeb kaebuse kohta otsuse ühe kuu jooksul kaebuse saamisest arvates. Otsusega jätab Tarbijakaitse ja Tehnilise Järelevalve Amet kaebuse rahuldamata või teeb raudtee-ettevõtjale ettekirjutuse kaebaja õiguste rikkumise kõrvaldamiseks.

§ 62. Vedurijuhi koolitus

(1) Raudtee-ettevõtja on vastutav tema juures töötava vedurijuhi koolitamise eest.

(2) Vedurijuhi koolitus toimub väljaõppena uute oskuste või kutseala omandamiseks või täiendusõppena omandatud kutseala arendamiseks.

(3) Väljaõpe on vedurijuhi väljaõppe üldkoolitus ja sertifikaadiväljaõpe. Vedurijuhi täiendusõpe on perioodiline täiendusõpe sertifikaadi kehtivuse säilitamiseks ja muud lisakoolitused.

(4) Koolituse läbimist tõendab koolitaja väljaantud tunnistus või tõend.

(5) Vedurijuht peab läbima täiendusõppe vähemalt üks kord kolme aasta jooksul. Täiendusõppe kavandamisel tuleb arvestada vedurijuhi haridust ja töökogemusi ning teadmiste ja oskuste arendamise vajadust tööülesannete jätkuvaks nõuetekohaseks täitmiseks.

§ 63. Vedurijuhi koolitaja

(1) Vedurijuhi koolitaja võib olla ettevõtja, kellele on antud selleks tegevusluba ja kes vastab komisjoni otsuse 2011/765/EL vedurijuhtide koolitamisega tegelevate koolituskeskuste tunnustamise kriteeriumide, vedurijuhtide eksamineerijate tunnustamise kriteeriumide ja eksamite korraldamise kriteeriumide kohta kooskõlas Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiviga 2007/59/EÜ (ELT L 314, 29.11.2011, lk 36–40) artiklites 3 ja 4 kehtestatud nõuetele.

(2) Koolitaja tegevusloa taotluse lahendab kolme kuu jooksul Haridus- ja Teadusministeerium, kellele esitatakse tegevusloa taotlemisel järgmised andmed ja dokumendid:

- 1) kinnitus, et vedurijuhi koolitus vastab komisjoni otsuse 2011/765/EL artiklis 3 kehtestatud sõltumatuse ja erapooletuse nõuetele;
- 2) andmed ja dokumendid, mis tõendavad komisjoni otsuse 2011/765/EL artikli 4 lõikes 2 kehtestatud nõuetele vastavust.

(3) Käesoleva paragrahvi lõikes 2 nimetatud nõuete täitmise tuvastab Tarbijakaitse ja Tehnilise Järelevalve Amet eelhaldusaktiga.

§ 64. Vedurijuhi kutseteadmistele ja -oskustele esitatavad nõuded

(1) Raudteeveeremi juhtimise õiguse saamiseks ja omamiseks peab isik tundma:

- 1) raudtee tehnokasutuseeskirja;
- 2) tuleohutusnõudeid ja tulekustutusvahendeid;
- 3) keskkonnakaitse nõudeid ja nõudeid keskkonnareostuse vähendamiseks;
- 4) tööohutus- ja töötervishoiunõudeid;
- 5) esmaabivõtteid;
- 6) vastavat liiki veduri ehitust;
- 7) automaatpiduri ja -siduri ehitust;
- 8) veduri side- ja turvaseadmete kasutamist;
- 9) veduri rikke avastamise ja teeloleku ajal kõrvaldamise võtteid;
- 10) raudteeveeremi tehnoholde ja remondi eeskirja.

(2) Lisaks käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatule peavad raudteeveeremi juhtimise õigust taotlev isik ja vedurijuht tundma oma sõidupiirkonna teeprofili, fooride ja teiste signaalide asukohti, sõidupiirkonna jaamade tehnikorraldusakte ning sõidupiirkonnas raudteeinfrastruktuuri-ettevõtja kehtestatud kiiruspiiranguid.

(3) Raudteeinfrastruktuuriettevõtja, kelle raudteel vedurijuht sõidab, on kohustatud käesoleva paragrahvi lõikes 2 sätestatu tagamiseks rakendama abinõusid, mis on sätestatud raudteeinfrastruktuuriettevõtja tegevusekirjas, mille alusel raudteeinfrastruktuur raudteeveoettevõtjatele kasutada antakse.

(4) Käesoleva paragrahvi lõikes 2 sätestatu tagamiseks on raudteeinfrastruktuuriettevõtja kohustatud korraldama mõistliku tasu eest sõiduväljaõpet ja katsesõite nende raudteeveoettevõtjate vedurijuhtidele ja vedurimeeskondadele, kellele ta on eraldanud läbilaskevõimeosa või kes on esitanud taotluse läbilaskevõimeosa või ohutustunnistuse saamiseks.

(5) Nõuded vedurijuhi teadmiste, oskustele ja väljaõppe üldkoolituse sisule kehtestab [valdkonna eest vastutav minister](#) määrusega.

§ 65. Vedurijuhi teadmiste hindamine

(1) Teadmiste hindamise eesmärk on välja selgitada vedurijuhi tööalased teadmised ja oskused. Vajaduse korral tuleb vedurijuhile võimaldada tema teadmiste ja oskuste täiendamiseks lisakoolitust.

(2) Vedurijuhi teadmisi ja oskusi hinnatakse:

- 1) pärast väljaõppe üldkoolituse läbimist vedurijuhiloa saamiseks vedurijuhi eksamil;
- 2) pärast sertifikaadiväljaõppe läbimist sertifikaadieksamil;
- 3) vahekontrollil sertifikaadi kehtivuse säilitamiseks.

(3) Sertifikaadieksami ja vahekontrolli korraldab Tarbijakaitse ja Tehnilise Järelevalve Ameti tunnustatud eksamineerija.

(4) Eksamineerija koostab eksamineerimise korra, kus on kehtestatud hindamise ja punktiarvestuse põhimõtted ja tulemuste esitamise viis ning mis on kooskõlas komisjoni otsuse 2011/765/EL artikliga 9. Eksamineerimise kord peab olema tehtud eksamineeritava jaoks kättesaadavaks vähemalt nädal enne eksami toimumist.

(5) Käesoleva paragrahvi lõike 2 punktis 3 nimetatud vahekontrolli peab vedurijuht läbima üks kord kolme aasta jooksul. Kontrolli käigus hinnatakse vedurijuhi teadmisi raudteeveeremi ja sõidupiirkonna kohta ning keeleoskust, kui raudteeinfrastruktuuriettevõtja poolt raudteeinfrastruktuuril suhtlemiseks määratud keel ei ole isiku emakeel.

(6) Sõidupiirkonna tundmist ja keeleoskust puudutava vahekontrolli peab vedurijuht läbima ka siis, kui ta on olnud tööst eemal vähemalt aasta ja soovib tööle naasta.

(7) Eksamineerija teatab teadmiste hindamise aja, koha ja kontrollitava teema Tarbijakaitse ja Tehnilise Järelevalve Ametile vähemalt kümme tööpäeva enne sertifikaadieksami või vahekontrolli toimumist.

(8) Sertifikaadieksami või vahekontrolli läbimist tõendab eksamineerija väljaantud tunnistus või tõend.

(9) Sertifikaadieksami või vahekontrolli tulemuste vaidlustamise korra kehtestab raudtee-ettevõtja oma ohutusjuhtimise süsteemis.

(10) Kui vedurijuht ei ole pärast käesoleva paragrahvi lõikes 9 nimetatud korra kohast sertifikaadieksami või vahekontrolli tulemuste vaidlustamist rahul raudtee-ettevõtja tehtud otsusega, on tal õigus pöörduda kaebusega Tarbijakaitse ja Tehnilise Järelevalve Ameti poole, kes teeb otsuse ühe kuu jooksul kaebuse saamisest arvates. Otsusega jätab Tarbijakaitse ja Tehnilise Järelevalve Amet kaebuse rahuldamata või teeb ettekirjutuse kaebaja õiguste rikkumise kõrvaldamiseks.

§ 66. Nõuded eksamineerijale ja eksamineerija tunnustamine

(1) Käesoleva seaduse § 65 lõikes 3 nimetatud eksamineerijal peab olema kehtiv vedurijuhiluba ja vähemalt nelja-aastane sõidukogemus asjaomasel raudteeveeremil.

(2) Eksamineerija vastavust käesoleva paragrahvi lõike 1 nõuetele ja tema koostatud eksamineerimise korra vastavust käesoleva seaduse § 65 lõike 4 nõuetele kinnitab Tarbijakaitse ja Tehnilise Järelevalve Ameti väljaantud eksamineerijatunnistus.

(3) Eksamineerijatunnistuse saamiseks esitab taotleja Tarbijakaitse ja Tehnilise Järelevalve Ametile taotluse, millele lisab käesoleva seaduse § 65 lõikes 4 nimetatud eksamineerimise korra ja dokumendid, mis tõendavad tema vastavust komisjoni otsuse 2011/765/EL artiklis 8 sätestatud pädevusnõuetele.

(4) Käesoleva paragrahvi lõikes 3 nimetatud taotluses tuleb lisaks märkida valdkond või valdkonnad, milles eksamineerijatunnistust taotletakse:

- 1) üldiste erialateadmiste hindamine;
- 2) raudteeveeremiga seotud erialateadmiste hindamine;

3) raudteefrastruktuuriga seotud erialateadmiste hindamine.

(5) Eksamineerijatunnistuse taotlus lahendatakse 30 päeva jooksul kõigi käesoleva paragrahvi lõikes 3 nimetatud dokumentide saamisest arvates.

(6) Eksamineerijatunnistus antakse viieks aastaks ning sellele märgitakse järgmised andmed:

- 1) eksamineerija nimi, isikukood ja kontaktandmed;
- 2) eksamineerijatunnistuse number;
- 3) valdkond või valdkonnad, milles on eksamineerijal õigus eksameid korraldada;
- 4) keeled, milles eksamineerija eksameid korraldab;
- 5) tunnistuse kehtivusaeg.

(7) Kui eksamineerijatunnistuse andmise aluseks olnud andmed muutuvad, peab eksamineerija esitama Tarbijakaitse ja Tehnilise Järelevalve Ametile taotluse tunnistuse muutmiseks, millele lisatakse dokumendid muudatuste kohta.

§ 67. Vedurijuhi teadmiste hindamise ning vedurijuhiloa ja sertifikaadi väljaandmise süsteemi hindamine

(1) Vähemalt iga viie aasta järel korraldab Kliimaministeerium vedurijuhi ametialaste teadmiste ja oskuste omandamise ja hindamise ning vedurijuhiloa ja sertifikaadi väljaandmise süsteemi sõltumatu hindamise. [RT I, 30.06.2023, 1- jõust. 01.07.2023]

(2) Hindamise tulemused edastatakse asjaomastele asutustele ning vajaduse korral võetakse meetmed, et hindamise käigus ilmnunud puudused likvideerida.

§ 68. Raudteeveeremi juhtimiselt ajutine kõrvaldamine

Tarbijakaitse ja Tehnilise Järelevalve Ameti ametnik kõrvaldab isiku ajutiselt raudteeveeremi juhtimiselt liiklusseaduse §-s 91 sätestatud alustel ja korras.

§ 69. Raudteeveeremi juhtimise õiguse peatamine ja vedurijuhiabina töötamise keelamine

(1) Tarbijakaitse ja Tehnilise Järelevalve Amet peatab raudteeveeremi juhtimise õiguse või käesoleva lõike punktides 2–4 sätestatud juhtudel keelab isikul vedurijuhiabina töötada:

- 1) vedurijuhiloa uuendamiseks ettenähtud vedurijuhieksami sooritamata jätmisel kuni vedurijuhieksami eduka sooritamiseni;
- 2) isiku suhtes vääriteokaristuse jõustumisel käesoleva seaduse §-des 156, 158 ja 159 sätestatud rikkumise eest – kuni 24 kuuks;
- 3) kui isiku tervisetõend ei ole kehtiv;
- 4) arstlikult komisjonilt saadud otsuse alusel, kui isiku tervises seisund ei vasta käesoleva seaduse §-s 37 ja selle alusel kehtestatud nõuetele.

(2) Raudteeveeremi juhtimise õiguse peatamise ja vedurijuhiabina töötamise keelamise otsuses märgitakse:

- 1) otsuse tegemise aeg ja koht;
- 2) otsuse teinud isiku ees- ja perekonnanimi ja ametikoht ning asutuse nimetus ja aadress;
- 3) vedurijuhi või vedurijuhiabi ees- ja perekonnanimi ning elukoht;
- 4) vedurijuhiloa või vedurijuhiabi kutsetunnistuse andmed;
- 5) raudteeveeremi juhtimise õiguse peatamise või vedurijuhiabina töötamise keelamise alus ja tähtaeg;
- 6) otsuse edasikaebamise kord;
- 7) otsuse koostaja allkiri.

(3) Käesoleva paragrahvi lõikes 2 nimetatud otsus edastatakse isikule kohe pärast selle allkirjastamist ja otsuse kättesaamist kinnitab isik oma allkirjaga. Kui otsus vormistatakse paberil, märgib isik allkirja juurde otsuse saamise kuupäeva.

(4) Raudteeveeremi juhtimise õigus või vedurijuhiabina töötamise õigus peatub käesoleva paragrahvi lõikes 2 nimetatud otsuse teatavakstegemisest arvates.

(5) Vedurijuht, kelle raudteeveeremi juhtimise õigus on peatatud, peab vedurijuhiloa viivitamata Tarbijakaitse ja Tehnilise Järelevalve Ametile hoiule andma.

§ 70. Raudteeveeremi juhtimise õiguse ja vedurijuhiabina töötamise õiguse taastamine

(1) Kui isikul on raudteeveeremi juhtimise õigus peatatud kauemaks kui kuueks kuuks, saab raudteeveeremi juhtimise õiguse taastada pärast peatamise aluse äralangemist juhul, kui isik sooritab edukalt vedurijuhieksami.

(2) Kui isikul on keelatud vedurijuhiabina töötada kauemaks kui 12 kuuks, võib ta uuesti vedurijuhiabina töötada, kui langeb ära peatamise alus ning isik sooritab kutset andva organi juures uuesti edukalt vedurijuhiabina töötamiseks vajaliku kutseeksami.

§ 71. Vedurijuhi ja vedurijuhiabi nõuetele vastavuse kontroll

(1) Tarbijakaitse ja Tehnilise Järelevalve Amet võib igal ajal kontrollida vedurijuhi ja vedurijuhiabi nõuetele vastavust.

(2) Kui Tarbijakaitse ja Tehnilise Järelevalve Amet leiab, et vedurijuht, kellele on vedurijuhiloa välja andnud teise liikmesriigi pädev asutus, ei vasta vedurijuhile esitatavatele nõuetele, esitab ta loa väljaandnud asutusele põhjendatud taotluse täiendava kontrolli tegemiseks või loa peatamiseks ning teavitab sellest Euroopa Komisjoni ja teisi pädevaid asutusi.

(3) Kui teise liikmesriigi pädev asutus esitab Tarbijakaitse ja Tehnilise Järelevalve Ametile tema väljaantud vedurijuhiloa kohta põhjendatud taotluse täiendava kontrolli tegemiseks või loa peatamiseks, tuleb taotlus läbi vaadata nelja nädala jooksul selle saamisest arvates ning teavitada oma otsusest Euroopa Komisjoni ja teisi pädevaid asutusi.

(4) Kui Tarbijakaitse ja Tehnilise Järelevalve Amet leiab, et vedurijuht ei täida talle väljaantud sertifikaadi tingimusi, esitab ta sertifikaadi väljaandjale põhjendatud taotluse täiendava kontrolli tegemiseks või sertifikaadi peatamiseks. Sertifikaadi väljaandja võtab vajalikud meetmed ning esitab selle kohta Tarbijakaitse ja Tehnilise Järelevalve Ametile aruande nelja nädala jooksul taotluse saamisest arvates.

(5) Tarbijakaitse ja Tehnilise Järelevalve Amet võib vedurijuhil keelata Eesti Vabariigi territooriumil rongi juhtimise kuni vedurijuhiloa kohta otsuse tegemiseni või sertifikaadi kohta aruande esitamiseni. Sellisest otsusest tuleb teavitada Euroopa Komisjoni ja teisi pädevaid asutusi.

(6) Kui Tarbijakaitse ja Tehnilise Järelevalve Amet leiab, et vedurijuht ohustab raudteeliiklust, palub ta raudteeinfrastruktuuriettevõtjal rongi peatada ning keelab vedurijuhil Eesti Vabariigi territooriumil rongi juhtimise nii kauaks, kuni leiab, et vedurijuht ei ohusta enam raudteeliiklust. Sellisest otsusest tuleb teavitada Euroopa Komisjoni ja teisi pädevaid asutusi.

(7) Kui Tarbijakaitse ja Tehnilise Järelevalve Amet leiab, et teise liikmesriigi pädeva asutuse tehtud otsus käesoleva paragrahvi lõikes 2 nimetatud asjas ei vasta nõuetele, pöördub ta selles asjas Euroopa Komisjoni poole, kes esitab oma arvamuse kolme kuu jooksul pöördumise saamisest arvates. Käesoleva paragrahvi lõigetes 5 ja 6 sätestatud keeldu võib pikendada, kuni küsimus on koostöös Euroopa Komisjoniga lahendatud.

6. peatükk

Raudteeinfrastruktuuriettevõtjana tegutsemine

§ 72. Raudteeinfrastruktuuriettevõtja vastutus ja sõltumatus

(1) Raudteeinfrastruktuuriettevõtja vastutab käesoleva seaduse § 2 punktis 14 nimetatud ülesannete täitmise eest.

(2) Raudteeinfrastruktuuriettevõtja peab olema õiguslikult eraldi mis tahes raudteeveoettevõtjast ja käesoleva seaduse § 74 lõikes 1 nimetatud vertikaalselt integreeritud ettevõtja puhul sellesse kuuluvast muust üksusest.

(3) Käesoleva seaduse § 74 lõikes 1 nimetatud vertikaalselt integreeritud ettevõtjasse kuuluv muu juriidiline isik ei tohi avaldada valitsevat mõju raudteeinfrastruktuuriettevõtjale § 2 punktis 21 nimetatud raudteeinfrastruktuuri majandamise põhiülesannete täitmisel.

(4) Raudteeinfrastruktuuriettevõtja nõukogu ja juhatuse liikmed ning ettevõtja töötajad peavad tegutsema teiste raudteevaldkonnas tegutsevate isikute ja käesoleva seaduse § 86 lõikes 1 nimetatud taotlejate suhtes mittediskrimineerival viisil ning vältima tegutsemist huvide konflikti olukorras.

(5) Isikul ei ole lubatud samal ajal tegutseda:

- 1) raudteeinfrastruktuuriettevõtja ja raudteeveoettevõtja juhatuse liikmena;
- 2) raudteeinfrastruktuuri majandamise põhiülesandeid käsitlevate otsuste tegemise eest vastutava isiku ja raudteeveoettevõtja juhatuse liikmena;
- 3) raudteeinfrastruktuuriettevõtja ja raudteeveoettevõtja nõukogu liikmena;
- 4) nii raudteeinfrastruktuuriettevõtja kui ka raudteeveoettevõtja üle kontrolli omava käesoleva seaduse § 74 lõikes 1 nimetatud vertikaalselt integreeritud ettevõtjasse kuuluva juriidilise isiku nõukogu liikmena ja nimetatud isiku kontrolli all oleva raudteeinfrastruktuuriettevõtja juhatuse liikmena.

(6) Käesoleva seaduse § 74 lõikes 1 nimetatud vertikaalselt integreeritud raudteeinfrastruktuuriettevõtja juhatuse liikmed ja raudteeinfrastruktuuri majandamise põhiülesandeid käsitlevate otsuste tegemise eest vastutavad isikud ei tohi saada üheltpki muult vertikaalselt integreeritud ettevõtjasse kuulvalt juriidiliselt isikult

töötulemustel põhinevat töötasu ega preemiat, mis on seotud konkreetse raudteeveoettevõtja finantstulemustega, välja arvatud preemia, mis on seotud raudteesüsteemi üldise toimivusega.

(7) Kui käesoleva seaduse § 74 lõikes 1 nimetatud vertikaalselt integreeritud ettevõtjasse kuuluvatel üksustel on ühised infosüsteemid, antakse juurdepääs raudteeinfrastruktuuri majandamise põhiülesannetega seotud tundlikule teabele üksnes raudteeinfrastruktuuriettevõtja volitatud töötajale.

(8) Käesoleva paragrahvi lõikes 7 nimetatud tundlikku teavet ei edastata muudele vertikaalselt integreeritud ettevõtjasse kuuluvatele üksustele.

§ 73. Avalikku raudteed majandava raudteeinfrastruktuuriettevõtja rahastamine

(1) Kliimaministeerium koostab avaliku raudteeinfrastruktuuri arendamist suunava tegevuskava, mille eesmärk on tulevase liikumisvajaduse rahuldamiseks vajaliku infrastruktuuri hooldamise, uuendamise ja arendamise jätkusuutlik rahastamine.

[RT I, 30.06.2023, 1- jõust. 01.07.2023]

(2) Vabariigi Valitsus kinnitab käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud tegevuskava, mis hõlmab vähemalt viieaastast perioodi.

(3) Raudteeinfrastruktuuriettevõtja koostab äriplaani, mis sisaldab investeerimis- ja rahastamiskava, arvestades käesoleva paragrahvi lõikes 2 nimetatud tegevuskava ja riigipoolset rahastamist. Äriplan peab tagama raudteeinfrastruktuuri optimaalse ja tõhusa kasutamise, kättesaadavaks tegemise ja arendamise ning nägema ette nende eesmärkide saavutamiseks vajaliku rahalise tasakaalu ja rahalised vahendid. Äriplan peab olema kooskõlas käesoleva seaduse §-s 80 nimetatud lepinguga, kui selline leping on sõlmitud.

(4) Raudteeinfrastruktuuriettevõtja annab enne äriplaani kinnitamist teadaolevatele ning selleks soovi avaldanud võimalikele läbilaskevõime taotlejatele juurdepääsu asjakohasele teabele ja võimaluse väljendada oma seisukohti äriplaani kohta infrastruktuurile juurdepääsu ja selle kasutamise tingimuste ning infrastruktuuri olemuse, kättesaadavaks tegemise ja arendamise küsimuses.

(5) Riik peab tagama, et tavapäraes äritingimustes on avalikku raudteed majandava raudteeinfrastruktuuriettevõtja tulud, mille moodustavad raudteeinfrastruktuuri kasutustasud, muust majandustegevusest saadud kasum ja riigi või muude isikute poolt eraldatud vahendid, ning raudteeinfrastruktuurikulud viieaastase perioodi arvestuses tasakaalus.

§ 74. Vertikaalselt integreeritud ettevõtja

(1) Vertikaalselt integreeritud ettevõtja käesoleva seaduse tähenduses on raudteeinfrastruktuuriettevõtja:

- 1) kelle üle omab kontrolli ettevõtja, kes omab ühtlasi kontrolli vähemalt ühe raudteeveoettevõtja üle, kes osutab raudteeveoteenuseid tema raudteevõrgustikus;
- 2) kelle üle omab kontrolli vähemalt üks raudteeveoettevõtja, kes osutab raudteeveoteenuseid tema raudteevõrgustikus;
- 3) kes omab kontrolli vähemalt ühe raudteeveoettevõtja üle, kes osutab raudteeveoteenuseid tema raudteevõrgustikus.

(2) Kui raudteeinfrastruktuuriettevõtja ja raudteeveoettevõtja on teineteisest täiesti sõltumatud, kuid mõlema üle teostab otsest kontrolli riik ilma vahetasandi üksuseta, siis ei peeta neid vertikaalselt integreeritud ettevõtjaks käesoleva seaduse tähenduses.

§ 75. Raudteeinfrastruktuuriettevõtja raudteeinfrastruktuuri majandamise põhiülesannete täitmine

(1) Raudteeinfrastruktuuri majandamise põhiülesannete täitmisel peab raudteeinfrastruktuuriettevõtja olema sõltumatu nii organisatsiooniliselt kui ka otsuste tegemisel, mille tagamiseks ei ole lubatud:

- 1) raudteeveoettevõtjal ega ühelgi muul juriidilisel isikul avaldada raudteeinfrastruktuuriettevõtjale valitsevat mõju raudteeinfrastruktuuri majandamise põhiülesannete täitmisel;
- 2) raudteeveoettevõtjal ega ühelgi muul vertikaalselt integreeritud ettevõtjasse kuuluval juriidilisel isikul omada valitsevat mõju raudteeinfrastruktuuri majandamise põhiülesannete käsitlevaid otsuseid tegevate isikute ametisse nimetamise ja ametist vabastamise üle;
- 3) huvide konflikti tekkimine seoses raudteeinfrastruktuuri majandamise põhiülesannete eest vastutavate isikute tööle asumisega teise tööandja juures.

(2) Raudteeinfrastruktuuriettevõtja peab osalema Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2012/34/EL artiklis 7f nimetatud Euroopa raudteeinfrastruktuuriettevõtjate võrgustikus.

§ 76. Raudteeinfrastruktuuriettevõtja erapooletus liiklusjuhtimises ja hooldustööde kavandamises

(1) Raudteeinfrastruktuuriettevõtja täidab liiklusjuhtimise ja hooldustööde kavandamisega seotud ülesandeid läbipaistvalt ja mittediskrimineerival viisil ning tagab, et nende ülesannete kohta otsuste vastuvõtmise eest vastutavad isikud ei ole huvide konfliktist mõjutatud.

(2) Raudteeveoettevõtjal peab olema teda puudutavate raudteeliikluse häirete korral täielik ja õigeaegne juurdepääs asjakohasele teabele. Kui raudteeinfrastruktuuriettevõtja võimaldab raudteeveoettevõtjale juurdepääsu liiklusjuhtimisele, teeb ta seda raudteeveoettevõtja jaoks läbipaistval ja mittediskrimineerival viisil.

(3) Raudteeinfrastruktuuri ulatuslike hooldus- ja uuendustööde pikaajalise kavandamise korral konsulteerib raudteeinfrastruktuuriettevõtja läbilaskevõime taotlejatega, võtab väljendatud seisukohti võimaluse korral arvesse ning koostab sellele vastavalt hooldustööde ajakava.

§ 77. Raudteeinfrastruktuuriettevõtja ülesannete jagamine

(1) Tingimusel, et puudub huvide konflikt ja tagatud on tundliku äriteabe konfidentsiaalsus, võib raudteeinfrastruktuuriettevõtja:

- 1) tellida nende käesoleva seaduse § 2 punktis 14 nimetatud ülesannete täitmise, mis ei ole § 2 punktis 21 nimetatud raudteeinfrastruktuuri majandamise põhiülesanded, teiselt isikult, kes ei ole raudteeveoettevõtja, raudteeveoettevõtja üle kontrolli omav isik ega isik, kelle üle omab kontrolli raudteeveoettevõtja;
- 2) anda käesoleva seaduse § 2 punktis 21 nimetatud raudteeinfrastruktuuri majandamise põhiülesandeid vertikaalselt integreeritud ettevõtja sees edasi muule üksusele, kui selline üksus täidab ainult raudteeinfrastruktuuri majandamise põhiülesandeid ning vastab §-des 72, 75, 76 ja 78 sätestatud nõuetele;
- 3) tellida raudteeinfrastruktuuri arendamise, hooldamise ja uuendamisega seotud tööd ning nendega seotud ülesannete täitmise raudteeveoettevõtjalt või ettevõtjalt, kes kontrollib raudteeveoettevõtjat või kes on raudteeveoettevõtja kontrolli all.

(2) Sõltumata käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud ülesannete üleandmisest säilitab raudteeinfrastruktuuriettevõtja järelevalveõiguse käesoleva seaduse § 2 punktis 14 nimetatud ülesannete täitmise üle ja kannab nende täitmise eest lõppvastutust.

(3) Käesoleva seaduse § 2 punktis 14 nimetatud raudteeinfrastruktuuriettevõtja ülesandeid võivad täita eri raudteeinfrastruktuuriettevõtjad ning avaliku ja erasektori partnerluses osalejad, kui nad täidavad käesoleva seaduse § 72 lõigetes 3–7 ning §-des 75, 76 ja 78 sätestatud nõudeid ning vastutavad täielikult asjaomaste ülesannete täitmise eest.

(4) Avaliku ja erasektori partnerlus on olukord, kus avaliku sektori asutuse ja vähemalt ühe ettevõtja vahel, kes ei ole peamine raudteeinfrastruktuuriettevõtja, on sõlmitud kokkulepe, mille kohaselt ettevõtja osaliselt või täielikult ehitab või rahastab raudteeinfrastruktuuri ehitamist või saab õiguse täita käesoleva seaduse § 2 punktis 14 loetletud ülesandeid eelnevalt kindlaksmääratud ajavahemiku jooksul.

(5) Raudteeinfrastruktuuriettevõtja võib Konkurentsiameti järelevalve all oma ülesannete jagamiseks sõlmida koostöölepinguid ühe või mitme raudteeveoettevõtjaga, tehes seda läbipaistval ja mittediskrimineerival viisil ning pidades silmas klientidele kasu toomist väiksemate kulude või parema toimivuse kaudu lepinguga hõlmatud raudteevõrgustiku osal.

(6) Konkurentsiamet jälgib käesoleva paragrahvi lõikes 5 nimetatud lepingute sõlmimist ja täitmist ning annab põhjendatud juhul soovitusi nende muutmiseks või lõpetamiseks.

§ 78. Raudteeinfrastruktuuriettevõtja tehingute finantsläbipaistvus

(1) Raudteeinfrastruktuuriettevõtja võib kasutada raudteeinfrastruktuuri majandamisest saadavat tulu ja riiklikke vahendeid üksnes oma tegevuse rahastamiseks ning oma võlakohustuste täitmiseks ja käesoleva paragrahvi lõikes 2 nimetatud tingimustel dividendide maksmiseks.

(2) Käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud tulust tekkinud kasumit võib kasutada dividendide maksmiseks ettevõtja nendele omanikele, kes ei ole ettevõtjad, kes moodustavad vertikaalselt integreeritud ettevõtja osa ja kes kontrollivad nii raudteeinfrastruktuuriettevõtjat kui ka raudteeveoettevõtjat.

(3) Raudteeinfrastruktuuriettevõtjal ei ole lubatud raudteeveoettevõtjale laenu anda ega temalt laenu võtta.

(4) Vertikaalselt integreeritud ettevõtjasse kuuluvate juriidiliste isikute vahelisi laene võib anda ja teenindada üksnes turul valitseva intressimääraga ning tingimustel, mis vastavad juriidilise isiku individuaalsele riskiprofiilile.

(5) Vertikaalselt integreeritud ettevõtjasse kuuluvate muude juriidiliste isikute poolt raudteeinfrastruktuuriettevõtjale pakutavad teenused põhinevad lepingul ja nende eest tasutakse kas turuhinda või hinda, mis kajastab tootmiskulusid ning mõistlikku kasumit.

(6) Raudteeinfrastruktuuriettevõtja võlakohustused tuleb selgelt lahus hoida vertikaalselt integreeritud ettevõtjasse kuuluvate muude juriidiliste isikute võlakohustustest ja neid tuleb teenindada üksteisest lahus. Raudteeinfrastruktuuriettevõtja võlakohustuse võib tasuda vertikaalselt integreeritud ettevõtjasse kuuluv ja nii

raudteefrastruuri ettevõtjat kui ka raudteeveo ettevõtjat kontrolliv ettevõtja või vertikaalselt integreeritud ettevõtjasse kuuluv muu üksus.

(7) Raudteefrastruuri ettevõtja ja vertikaalselt integreeritud ettevõtjasse kuuluvate muude juriidiliste isikute raamatupidamisarvestust peetakse viisil, mis tagab käesolevas paragrahvis sätestatud nõuete järgimise ja võimaldab eraldiseisvat raamatupidamisarvestust ning läbipaistvaid rahavooge ettevõtjas.

(8) Vertikaalselt integreeritud ettevõtjasse kuuluv raudteefrastruuri ettevõtja peab pidama üksikasjalikku arvestust mis tahes äri- ja finantsühete kohta sellesse vertikaalselt integreeritud ettevõtjasse kuuluvate muude juriidiliste isikutega.

§ 79. Raudteefrastruuri ettevõtja koostoimesuunised

(1) Raudteefrastruuri ettevõtja koostab ja avaldab huvitatud isikutega konsulteerides koostoimesuunised.

(2) Käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud huvitatud isikud on raudteeveo ettevõtjad ja käesoleva seaduse § 86 lõikes 1 nimetatud taotlejad. Vajaduse korral kutsutakse konsultatsioonis osalema raudteeveo kasutajate ning riigi ja kohaliku omavalitsuse asutuste esindajad.

(3) Konkurentsiamet võib käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud konsultatsioonis osaleda vaatlejana.

(4) Koostoimesuunised hõlmavad:

1) käesoleva seaduse § 86 lõikes 1 nimetatud taotlejate vajadusi seoses raudteefrastruuri hooldamise ja läbilaskevõime arendamisega;

2) käesoleva seaduse § 80 lõike 4 punktis 3 nimetatud kasutajakesksete tulemuslikkuseesmärkide sisu ning sama lõike punktis 5 nimetatud stiimulite sisu ja nende rakendamist;

3) käesoleva seaduse §-s 84 nimetatud raudteevõrgustiku teadaande sisu ja rakendamist;

4) ühendvedude ja koostalitlusega seotud küsimusi;

5) muid küsimusi, mis on seotud raudteefrastruuri juurdepääsu, raudteefrastruuri kasutamise tingimuste ja raudteefrastruuri ettevõtja teenuste kvaliteediga.

(5) Raudteefrastruuri ettevõtja arutab käesoleva paragrahvi lõikes 4 nimetatud küsimusi huvitatud isikutega vähemalt üks kord aastas ja avaldab oma veebilehel ülevaate käesoleva paragrahvi kohastest tegevustest.

(6) Käesoleva paragrahvi alusel peetav konsultatsioon ei piira käesoleva seaduse § 86 lõikes 1 nimetatud taotlejate õigust esitada Konkurentsiametile kaebusi ega Konkurentsiameti käesoleva seaduse §-des 108 ja 109 sätestatud õigusi.

§ 80. Pädeva asutuse ja raudteefrastruuri ettevõtja vaheline leping

(1) Kliimaministeerium raudteevaldkonna eest vastutava pädeva riigiasutusena ja raudteefrastruuri ettevõtja sõlmivad vajaduse korral vähemalt viieaastase kehtivusajaga lepingu, mille eesmärk on vähendada raudteefrastruuri käiguhoidmise kulusid ning juurdepääsutasusid, pidades seejuures silmas ohutust ja teenuse kvaliteedi parandamist.

[RT I, 30.06.2023, 1- jõust. 01.07.2023]

(2) Käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud leping tuleb sõlmida, kui raudteefrastruuri ettevõtjale eraldatakse riieelarvest vahendeid käesoleva seaduse § 73 lõikes 5 nimetatud tasakaalu tagamiseks.

(3) Käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud lepingu sõlmimisel tagavad raudteevaldkonna eest vastutav pädev riigiasutus ja raudteefrastruuri ettevõtja läbilaskevõime taotlejatele ja võimalikele taotlejatele, kui nad selleks soovi avaldavad, võimaluse esitada lepingu sisu kohta seisukohti enne selle allkirjastamist. Leping avaldatakse raudteevaldkonna eest vastutava pädeva riigiasutuse ja raudteefrastruuri ettevõtja veebilehel ühe kuu jooksul selle sõlmimisest arvates.

(4) Käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud lepingus sisalduvad vähemalt:

1) lepingu reguleerimisala seoses raudteefrastruuri ja teenindusrajatistega, mis hõlmab raudteefrastruuri majandamise kõiki aspekte, kasutuses oleva infrastruktuuri hooldust ja uuendamist ning vajaduse korral ka uue infrastruktuuri ehitamist;

2) infrastruktuuriteenuste, hoolduse ja uuendamise ning tegemata hooldustööde ja uuendamise eest tehtavate maksete või nende jaoks eraldatavate vahendite struktuur, mis vajaduse korral hõlmab ka uue infrastruktuuri jaoks eraldatavate vahendite struktuuri;

3) kasutajakesksed tulemuslikkuseesmärgid, milleks on rongiliikluse tulemuslikkus, rongiliini kiirus ja töökindlus, tarbijate rahulolu, raudteevõrgustiku läbilaskevõime, varahaldus, tegevuse maht, ohutustase ja keskkonnakaitse;

4) võimalike tegemata hooldustööde maksumus ning varad, mille kasutamine lõpetatakse järk-järgult ja millega seetõttu kaasnevad erinevad finantsvoodid;

5) stiimulid infrastruktuuri käiguhoidmise kulude ja juurdepääsutasude vähendamiseks;

6) raudteefrastruuri ettevõtja minimaalse lepingulise aruandekohustuse sisu ja sagedus, sealhulgas igal aastal avaldatav teave;

- 7) lepingu kokkuleppeline kestus, mis on ajaliselt ühtlustatud ja kooskõlas raudteeinfrastruktuuriettevõtja äriplaani, kontsessiooni või tegevusloa kestusega ning käesoleva seaduse § 98 lõike 7 alusel kehtestatud kasutustasude määramise meetodikaga;
- 8) eeskirjad oluliste tegevushäirete ja avariiolukordade kõrvaldamiseks, mis hõlmavad ka raudtee-ettevõtja ohutusjuhtimise süsteemi kohast tegutsemisplaani raudteeohutust mõjutava juhtumi lahendamiseks, tingimusi lepingu ennetähtaegseks lõpetamiseks tulenevalt häirest ja avariiolukorrast ning asjaomase raudteeinfrastruktuuri kasutajate teavitamist;
- 9) parandusmeetmed, mida võetakse riiklike vahendite kättesaadavust mõjutavate eriolukordade puhul ja juhul, kui üks osaline rikub lepingulisi kohustusi;
- 10) uute läbirääkimiste ja lepingu lõpetamise tingimused ja menetlus.

7. peatükk

Juurdepäas avalikule raudteele ja läbilaskevõime jaotamine

§ 81. Juurdepäas avalikule raudteele

- (1) Raudteeveoettevõtjal on õigus kasutada avalikku raudteed, ilma et teda diskrimineeritaks raudteeinfrastruktuuri kasutustasu, kasutusaja ja muude kasutustingimuste küsimuses.
- (2) Käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud õigus hõlmab juurdepääsu ka mere- ja siseveesadamaid ja teenindusrajatisi ühendavale raudteeinfrastruktuurile ning rohkem kui üht lõpptarbijat teenindavale või teenindada võivale raudteeinfrastruktuurile.
- (3) Raudteeinfrastruktuuriettevõtja kannab liiklusgraafikusse esimese eelistusena rongiliinid, mis on vajalikud avalikuks reisijateveoks rahvusvahelises otseühenduses. Esimest eelistust kohaldatakse raudteeveoettevõtjate puhul, kes tegelevad avaliku reisijateveoga rahvusvahelises otseühenduses rahvusvahelise kokkuleppe alusel ja kes vastavad selles sätestatud tingimustele.
- (4) Teise eelistusena kantakse liiklusgraafikusse rongiliinid riigisiseseks avalikuks reisijateveoks. Regionaal- ja Põllumajandusministeerium teavitab raudteeinfrastruktuuriettevõtjat riigisisese avaliku reisijateveo kasutamise vajadusest käesoleva seaduse § 85 lõikes 1 sätestatud tähtajaks. Riigisiseseks avalikuks reisijateveoks sõlmitakse raudteeveoettevõtjaga avaliku teenindamise leping ühistranspordiseaduses sätestatud korras. [RT I, 30.06.2023, 1- jõust. 01.07.2023]
- (5) Raudteeinfrastruktuuriettevõtja teeb rohkem kui ühte raudteevõrgustikku läbivate rongiliinide korraldamiseks koostööd teiste raudteeinfrastruktuuriettevõtjate või käesolevas seaduses sätestatud juhul Tarbijakaitse ja Tehnilise Järelevalve Ametiga. Rahvusvaheliste rongiliinide korraldamiseks teeb raudteeinfrastruktuuriettevõtja koostööd teiste riikide läbilaskevõime jaotamise organitega.

§ 82. Piiriülene leping

- (1) Piiriülene leping on kahe või enama liikmesriigi või liikmesriigi ja kolmanda riigi vahel piiriülese raudteeveo hõlbustamiseks sõlmitud leping.
- (2) Piiriüleses lepingus sisalduvad sätted ei tohi olla raudtee-ettevõtjaid diskrimineerivad ega piirata ettevõtja vabadust osutada piiriüleseid teenuseid.
- (3) Enne liikmesriikidevahelise piiriülese lepingu sõlmimist ja lepingu muutmist teavitatakse sellest Euroopa Komisjoni.
- (4) Kolmandate riikidega piiriülese lepingu sõlmimise või muutmise eesmärgil läbirääkimiste alustamise kavatsusest teavitatakse Euroopa Komisjoni. Läbirääkimiste käigust informeeritakse korrapäraselt Euroopa Komisjoni ning vajaduse korral kutsutakse nende esindaja vaatlejana läbirääkimistel osalema.

§ 83. Raudteeinfrastruktuurile juurdepääsu tingimuste avalikustamine

- (1) Igaks liiklusgraafikuperioodiks on raudteeinfrastruktuuriettevõtja kohustatud pärast raudteeveoettevõtjate, asjassepuutuvate läbilaskevõime jaotamise organite ja teiste huvitatud isikutega konsulteerimist koostama vähemalt kahes Euroopa Liidu ametlikus keeles käesoleva seaduse § 84 kohase raudteevõrgustiku teadaande.
- (2) Raudteeinfrastruktuuriettevõtja avaldab raudteevõrgustiku teadaande oma veebilehel hiljemalt neli kuud enne käesoleva seaduse § 85 lõikes 1 sätestatud tähtaega ning on kohustatud hoidma raudteevõrgustiku teadaande ajakohasena ja tegema sellesse vajaduse korral parandusi.

(3) Raudteeinfrastruktuuriettevõtja teavitab raudteevõrgustiku teadaandesse tehtavatest raudteeinfrastruktuuri kasutustasu määramise ja käesoleva seaduse § 107 lõikes 1 sätestatud juhul läbilaskevõimega seotud muudatustest Tarbijakaitse ja Tehnilise Järelevalve Ametit viivitamata.

(4) Jaotamisele pandava läbilaskevõime maht on siht- ja saatejaamade vahelisel raudteelõigul läbilastavate rongide suurim võimalik koguarv, mille arvutamisel on arvesse võetud raudteeliikluse tehnoloogilised kitsendused, milleks on raudteel kehtestatud kiirused, rongi kiirendusele ja pidurdusele kuluv aeg, tehnoloogilised aknad, raudteeliiklushälbed ja muu selline ning millest lahutatakse kehtivate raudteeinfrastruktuuri kasutamise lepingutega hõlmatud läbilaskevõimeosad.

(5) Tarbijakaitse ja Tehnilise Järelevalve Ametil ning Konkurentsiametil on õigus raudteevõrgustiku teadaandes esitatud andmete õigsuse kontrollimiseks nõuda raudteeinfrastruktuuriettevõtjalt täiendavaid andmeid, selgitusi ja dokumente.

(6) Puudulike või valeandmete esinemise korral raudteevõrgustiku teadaandes või kui raudteevõrgustiku teadaanne ei ole kooskõlas käesolevas seaduses sätestatud nõuetega, on Tarbijakaitse ja Tehnilise Järelevalve Ametil või Konkurentsiametil õigus teha raudteeinfrastruktuuriettevõtjale ettekirjutus puuduste kõrvaldamiseks.

(7) Raudteeinfrastruktuuriettevõtja on kohustatud käesoleva paragrahvi lõikes 6 nimetatud ettekirjutuse alusel tehtavad muudatused või täiendused raudteevõrgustiku teadaandesse sisse viima viie päeva jooksul ettekirjutuse saamisest arvates ning sama tähtaja jooksul edastama tehtud muudatused või täiendused lõikes 1 nimetatud isikutele.

§ 84. Raudteevõrgustiku teadaanne

(1) Raudteevõrgustiku teadaanne koosneb kuuest jaost, mille sisu on nimetatud käesoleva paragrahvi lõigetes 2–7, ning läbilaskevõime taotluse vormist. Raudteevõrgustiku teadaandele lisatakse käesoleva seaduse § 89 lõike 1 kohaselt sõlmitava raudteeinfrastruktuuriettevõtja ning läbilaskevõime taotleja vahelise raamkokkuleppe näidis.

(2) Üks jagudest peab kirjeldama raudteeveoettevõtjatele pakutava infrastruktuuri tehnilisi näitajaid ning sellele juurdepääsu tingimusi. Selles jaos esitatakse teave viiakse igal aastal kooskõlla raudteeliiklusregistri andmetega või viidatakse raudteeliiklusregistrile.

(3) Üks jagudest peab sisaldama nõuetekohaseid üksikasju kasutustasude määramise põhimõtete kohta, teavet kasutustasude suuruse kohta ning muud asjakohast teavet seoses juurdepääsuga käesoleva seaduse §-s 94 nimetatud teenustele ja teenindusrajatises osutatavatele teenustele, mida pakub raudteeinfrastruktuuriettevõtja. Lisaks esitatakse selles jaos üksikasjalik teave otseste kulude, lisatasude, kasutustasude vähendamise, tulemuslikkuskava, reserveerimistasude kohaldamise meetodite ja eeskirjade ning vajaduse korral määrade kohta nii kulude kui ka tasude puhul. Jagu sisaldab teavet teadaolevate kasutustasude muudatuste kohta, mis on juba otsustatud või mida kavandatakse järgmisel viiel aastal.

(4) Üks jagudest peab sisaldama läbilaskevõime jaotamise põhimõtteid ja kriteeriume, milles sätestatakse raudteeveoettevõtjatele pakutava infrastruktuuri läbilaskevõime ning selle kasutuspiirangute põhinäitajad ja eeldatav hoolduseks vajalik läbilaskevõime. Lisaks sätestatakse läbilaskevõime jaotamisega seotud menetlus ja tähtajad. Jagu sisaldab vähemalt järgmist läbilaskevõime jaotamise menetluses kasutatavat teavet:

- 1) läbilaskevõime taotlemise protseduur;
- 2) läbilaskevõime taotlejate kohta kehtivad nõuded;
- 3) läbilaskevõime taotlemise ja jaotamise ajakava, ajakava kohta teabe taotlemise menetlus ning kavandatud ja erakorraliste hooldustööde ajakava koostamise menetlus;
- 4) koordineerimismenetlust reguleerivad põhimõtted ja selle menetluse raames kättesaadavaks tehtav vaidluste lahendamise süsteem;
- 5) läbilaskevõime ammendumise korral kasutatav menetlus ja läbilaskevõimeosa eraldamise prioriteetsuskriteeriumid, mis arvestavad teenuse olulisust ühiskonna jaoks võrreldes teise teenusega, mis kõrvale jäetakse;
- 6) üksikasjalikud andmed infrastruktuuri kasutuspiirangute kohta;
- 7) tingimused, mille alusel võetakse jaotamismenetluses eelistuste määramiseks arvesse varasemat läbilaskevõime kasutamise määra;
- 8) andmed meetmete kohta, mida võetakse kaubaveo teenuste, rahvusvaheliste vedude ning ühekordse läbilaskevõime taotluse nõuetekohaseks käsitlemiseks.

(5) Üks jagudest peab sisaldama käesoleva seaduse §-s 14 nimetatud tegevusloa taotlemise ja §-s 27 nimetatud ühtse ohutustunnistuse taotlemise protseduuri kirjeldust või viidet veebilehele, millel selline teave on tasuta elektrooniliselt kättesaadav vähemalt kahes Euroopa Liidu ametlikus keeles.

(6) Üks jagudest peab kirjeldama raudteeinfrastruktuurile ja teenustele juurdepääsuga ning käesoleva seaduse § 97 lõike 3 kohase tulemuslikkuskavaga seotud vaidluste lahendamise menetluse ja kaebuste esitamise korda.

(7) Üks jagudest peab kirjeldama teenindusrajatistele juurdepääsu ja sellekohase kasutustasu määramist. Käitajad, kelle teenindusrajatisi raudteeinfrastruktuuriettevõtjad ei kontrolli, esitavad teabe rajatisele juurdepääsu ja teenuste osutamise eest makstavate kasutustasude kohta ning raudteevõrgustiku teadaandesse

lisamiseks teabe juurdepääsu tehniliste tingimuste kohta või viite veebilehele, millel selline teave on tasuta elektrooniliselt kättesaadav vähemalt kahes Euroopa Liidu ametlikus keeles.

(8) Raudteevõrgustiku teadaanne sisaldab ka teavet rahvusvaheliste rongiliinide jaotusmenetluse kohta.

(9) Raudteeinfrastruktuuriettevõtja avaldab raudteevõrgustiku teadaandes loetelu turusegmentidest, milles tegutsevatele isikutele kehtestatakse käesoleva seaduse § 99 lõike 1 kohane lisatasu, ja vaatab selle vähemalt iga viie aasta järel üle.

§ 85. Läbilaskevõime jaotamise ajakava

(1) Raudteeinfrastruktuuriettevõtja määrab ja avalikustab raudteevõrgustiku teadaandes igaks liiklusgraafikuperioodiks läbilaskevõime jaotamise taotluste esitamise tähtpäeva, mis ei ole varasem kui 12 kuud enne vastava liiklusgraafikuperioodi algust.

(2) Raudteeinfrastruktuuriettevõtja tagab, et hiljemalt 11 kuud enne liiklusgraafikuperioodi algust on koostöös teiste raudteeinfrastruktuuriettevõtjatega kehtestatud esialgsed rahvusvahelised rongiliinid ning edasise menetluse käigus järgitakse neid võimalikult suurel määral.

(3) Liiklusgraafikuperioodi läbilaskevõime jaotamise kohta tehakse otsus kahe kuu jooksul käesoleva paragrahvi lõikes 1 sätestatud tähtpäevast arvates.

(4) Raudteeinfrastruktuuriettevõtja koostab liiklusgraafiku kavandi ja avalikustab selle oma veebilehel nelja kuu jooksul käesoleva paragrahvi lõikes 1 sätestatud tähtpäevast arvates.

(5) Raudteeinfrastruktuuriettevõtja peab pärast liiklusgraafiku kavandi avalikustamist huvitatud isikutega konsultatsioone kavandi üle ning annab neile oma seisukohtade esitamiseks aega vähemalt ühe kuu.

§ 86. Läbilaskevõime taotlejad

(1) Läbilaskevõimet võib taotleda:

- 1) raudteeveoettevõtja, kellel on raudtee reisijateveo või kaubaveo tegevusluba ja ühtne ohutustunnistus;
- 2) rahvusvaheline raudteeveoettevõtjate ühendus;
- 3) Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusele (EÜ) nr 1370/2007, mis käsitleb avaliku reisijateveoteenuse osutamist raudteel ja maanteel ning millega tunnistatakse kehtetuks nõukogu määrused (EMÜ) nr 1191/69 ja (EMÜ) nr 1107/70 (ELT L 315, 03.12.2007, lk 1–13), vastav pädev asutus;
- 4) vedaja, kaubasaatja ja kombineeritud veoteenuseid osutav ettevõtja, kelle puhul läbilaskevõime omandamise huvi on seotud avalike teenuste osutamise või ärihuviga.

(2) Raudteeinfrastruktuuriettevõtja võib olla läbilaskevõime taotlejaks käesoleva seaduse § 90 lõikes 3 sätestatud juhul.

§ 87. Läbilaskevõime taotlemine teises liikmesriigis

Kui käesoleva seaduse § 86 lõikes 1 nimetatud taotleja kavatseb taotleda läbilaskevõimet reisijateveo pakkumiseks liikmesriigis, kus juurdepääs raudteeinfrastruktuurile on kooskõlas Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2012/34/EL artikliga 11 piiratud, teavitab ta sellest asjaomaseid raudteeinfrastruktuuriettevõtjaid ning sama direktiivi tähenduses reguleerivaid asutusi vähemalt 18 kuud enne selle liiklusgraafikuperioodi algust, mille kohta läbilaskevõimet taotletakse.

§ 88. Liiklusgraafikuperiood ja liiklusgraafik

(1) Raudteeinfrastruktuuri läbilaskevõime jaotatakse lähtuvalt liiklusgraafikuperioodist, mis algab detsembri teisel pühapäeval. Raudteeinfrastruktuuriettevõtjad võivad kokku leppida muid liiklusgraafikuperioodi algus- ja lõpukuupäevi, teavitades sellest Euroopa Komisjoni, kui see mõjutab rahvusvahelist rongiliiklust.

(2) Raudteeinfrastruktuuriettevõtja kinnitab liiklusgraafiku hiljemalt kaks kuud enne liiklusgraafikuperioodi algust.

(3) Raudteeinfrastruktuuriettevõtja tohib kehtestatud liiklusgraafikut muuta ainult selle isiku nõusolekul, kellele on eraldatud asjaomane läbilaskevõimeosa.

(4) Põhjendatud ja vältimatul juhul võib raudteeinfrastruktuuriettevõtja muuta kehtestatud liiklusgraafikut ühepoolset osas, mis puudutab jaotamata läbilaskevõime jaotamist või eraldatud läbilaskevõimeosast loobumist.

(5) Konkurentsiametil on õigus liiklusgraafiku kavandis ja kinnitatud liiklusgraafikus esitatud andmete õigsuse kontrollimiseks nõuda raudteeinfrastruktuuriettevõtjalt täiendavaid andmeid, selgitusi ja dokumente. Kui liiklusgraafiku kavandis või kinnitatud liiklusgraafikus esineb puudulikke või valeandmeid või kui need ei ole

kooskõlas käesolevas seaduses või selle alusel kehtestatud määruises sätestatud nõuetega, on Konkurentsiametil õigus teha raudteeinfrastruktuuriettevõtjale ettekirjutus puuduste kõrvaldamiseks.

(6) Raudteeinfrastruktuuriettevõtja on kohustatud käesoleva paragrahvi lõikes 5 nimetatud ettekirjutuse alusel tehtavad muudatused või täiendused liiklusgraafiku kavandisse või kinnitatud liiklusgraafikusse tegema viie päeva jooksul ettekirjutuse saamisest arvates ning sama tähtaja jooksul oma kulul edastama teabe tehtud muudatuste või täienduste kohta läbilaskevõimet taotlenud isikutele.

§ 89. Raamkokkulepe läbilaskevõimeosa kasutamiseks

(1) Raudteeinfrastruktuuriettevõtja võib läbilaskevõimeosa kasutamiseks sõlmida selle taotlejaga viieks järjestikuseks liiklusgraafikuperioodiks raamkokkuleppe, milles määratakse kindlaks poolte kohustused ja õigused seoses läbilaskevõimega ning tasudega pikemaks ajaks kui üks liiklusgraafikuperiood, kusjuures läbilaskevõimeosa täpsustatakse igaks liiklusgraafikuperioodiks eraldi vastavalt raamkokkuleppele.

(2) Raamkokkulepet võib pikendada selle algse kestusega võrdse pikkusega ajavahemike kaupa.

(3) Raudteeinfrastruktuuriettevõtja teeb iga raamkokkuleppe sisu kättesaadavaks kõikidele huvitatud isikutele, hoides läbilaskevõime taotleja ärisaladust.

(4) Raudteeinfrastruktuuriettevõtja võib põhjendatud juhtudel nõustuda raamkokkuleppe sõlmimisel käesoleva paragrahvi lõikes 1 sätestatud tähtajast lühemate või pikemate ajavahemikega.

(5) Käesoleva paragrahvi lõikes 1 sätestatud tähtajast pikemaks ajaks, kuid mitte kauemaks kui kümneks järjestikuseks liiklusgraafikuperioodiks, võib raudteeinfrastruktuuriettevõtja sõlmida lepingu üksnes juhul, kui läbilaskevõime taotleja:

- 1) esitab kogu raamkokkuleppe perioodiks sõlmitud avaliku teenindamise lepingu või veetava kauba omanikuga sõlmitud lepingu;
- 2) on teinud raudteeveoks pikaajalisi investeeringuid ja tõendab nende tegemist;
- 3) võtab endale kirjaliku kohustuse teha raudteeveoks pikaajalisi investeeringuid ja esitab investeeringute tegemise kirjaliku ajakava.

(6) Käesolevas paragrahvis nimetatud raamkokkuleppeid peab olema võimalik vajaduse korral muuta ja need ei või välistada läbilaskevõime kasutamist teiste läbilaskevõime taotlejate poolt.

(7) Käesolevas paragrahvis nimetatud raamkokkulepped tuleb enne sõlmimist esitada heakskiitmiseks Konkurentsiametile, kes võib keelduda raamkokkuleppe heakskiitmisest, kui see ei vasta käesoleva paragrahvi lõikes 6 sätestatud nõuetele või raamkokkuleppe sõlmimine lõikes 1 sätestatud tähtajast pikemaks ajaks ei ole vastavalt lõikele 5 põhjendatud või põhjenduseks toodud investeeringud ei ole tõendatud või piisavad.

(8) Konkurentsiametil on õigus raamkokkuleppe heakskiitmise üle otsustamiseks nõuda raudteeinfrastruktuuriettevõtjalt täiendavaid andmeid, selgitusi ja dokumente.

§ 90. Läbilaskevõime jaotamise põhimõtted

(1) Raudteeinfrastruktuuriettevõtja rahuldab raudteeveoettevõtjate taotlused läbilaskevõimeosa saamiseks võimalikult suures ulatuses ning võtab võimaluste piires arvesse kõiki taotlejate kehtestatavoid piiranguid ja nende mõju taotleja äritegevusele.

(2) Rohkem kui ühte raudteevõrgustikku läbivate rongiliinide eraldamine kooskõlastatakse eelnevalt asjassepuutuvate läbilaskevõime jaotamise organite vahel raudteeveoettevõtjale võimalikult soodsatel tingimustel.

(3) Taotlejal on õigus pöörduda rohkem kui ühte raudteevõrgustikku läbiva rongiliini taotlemiseks ainult ühe raudteeinfrastruktuuriettevõtja poole, kes on sel juhul kohustatud tegutsema taotleja nimel, taotledes vajaliku läbilaskevõime teistelt läbilaskevõime jaotamise organitelt.

(4) Läbilaskevõimeosa ei ole vaja eraldi taotleda:

- 1) päästerongi või abiveduri liiklemiseks;
- 2) veduri või mootorrongi liiklemiseks õnnetusjuhtumi korral või tehnilise rikkega rongikoosseisu vedava veduri või mootorrongi väljavahetamiseks, et oleks võimalik jätkata kauba- või reisijatevedu;
- 3) raudteeinfrastruktuuri majandamise eesmärgil töörongi liiklemisel tööobjektile ja tagasi.

§ 91. Läbilaskevõime jaotamise koordineerimismenetlus

(1) Kui taotluste läbivaatamisel ilmneb, et läbilaskevõime taotlusi raudteeinfrastruktuuri mingile osale on esitatud rohkem, kui on selle raudteeinfrastruktuuri osa maksimaalne arvestuslik läbilaskevõime, või üht ja sama läbilaskevõimeosa või osaliselt kattuvaid läbilaskevõimeosi soovib korraga mitu taotlejat, on raudteeinfrastruktuuriettevõtja kohustatud korraldama koordineerimismenetluse.

(2) Läbilaskevõime jaotamise koordineerimismenetlus on raudteeinfrastruktuuriettevõtja tegevus kõigi taotluste sobitamisel liiklusgraafikusse taotlejatega läbirääkimiste ja neile ettepanekute tegemise teel kõigile taotlejatele

võimalikult soodsal viisil. Koordineerimismenetluse käigus konsulteerib raudteeinfrastruktuuriettevõtja taotlejatega ning esitab neile mõistlike piirangutega läbilaskevõime jaotamise ettepaneku. Ettepaneku esitamisel hindab raudteeinfrastruktuuriettevõtja selle võimalikku mõju taotleja äritegevusele.

(3) Koordineerimismenetlus viiakse läbi järgmise teabe alusel, mis tehakse asjast huvitatud läbilaskevõime taotlejatele teatavaks mõistliku aja jooksul alates käesoleva paragrahvi lõike 1 kohase teabe saamisest:

- 1) rongiliinid, mida kõik teised läbilaskevõime taotlejad on samadel marsruutidel taotlenud;
- 2) samadel marsruutidel kõigile teistele läbilaskevõime taotlejatele esialgu eraldatud rongiliinid;
- 3) kooskõlas käesoleva paragrahvi lõikega 2 asjaomastel marsruutidel väljapakutud alternatiivsed rongiliinid;
- 4) läbilaskevõime jaotamise käigus arvesse võetavate kriteeriumide kõik üksikasjad.

(4) Käesoleva paragrahvi lõikes 3 nimetatud teabe teatavaks tegemisel ei avalikustata läbilaskevõime taotlejaid, kui nad ei ole selleks luba andnud.

(5) Kui taotlejad kokkulepet ei saavuta, on raudteeinfrastruktuuriettevõtjal õigus teha taotluste rahuldamiseks ja vaidluste lahendamiseks koordineerimisotsus, milles võetakse võimaluste piires arvesse kõigi taotlejate majanduslikke huve. Koordineerimisotsuse ettevalmistamisest teavitab raudteeinfrastruktuuriettevõtja taotlejaid oma veebilehel. Raudteeinfrastruktuuriettevõtja teeb koordineerimisotsuse kümne tööpäeva jooksul koordineerimisotsuse ettevalmistamise teate avaldamise päevast arvates ja avaldab selle oma veebilehel.

(6) Koordineerimismenetluse korraldamisel ja koordineerimisotsuse tegemisel on raudteeinfrastruktuuriettevõtja kohustatud järgima raudteevõrgustiku teadaandes kajastatud koordineerimismenetluse protseduure ja põhimõtteid.

(7) Koordineerimismenetlust korraldades arvestatakse, et käesoleva seaduse § 92 lõikes 1 sätestatud raudteeinfrastruktuuri läbilaskevõime ammendumise korral oleks võimalik see kindlaks teha vähemalt kümme kuud enne järgneva liiklusgraafikuperioodi algust.

§ 92. Raudteeinfrastruktuuri läbilaskevõime ammendumine

(1) Kui läbilaskevõime jaotamise koordineerimismenetluses ilmneb, et kõiki raudteevõrgustiku mingi osaga seotud põhjendatud taotlusi ei ole võimalik rahuldada, tunnistab raudteeinfrastruktuuriettevõtja raudteevõrgustiku selle osa raudteeinfrastruktuuri läbilaskevõime ammendumuks ning teavitab sellest viivitamata Tarbijakaitse ja Tehnilise Järelevalve Ametit ja Konkurentsiametit. Raudteeinfrastruktuuri läbilaskevõime ammendumuks tunnistamine peab põhinema raudteeinfrastruktuuri läbilaskevõime tegeliku kasutamise analüüsil, sealhulgas sellel veetud ja tulevikus veetava kaubamahu ja pakutava raudteeveo nõudluse kasvu hindamisel.

(2) Läbilaskevõime jaotamisel loetakse selle ammendumise korral ühte kontserni kuuluvad raudteeveoettevõtjad või teised konkurentsiseaduse tähenduses valitseva mõju kaudu üksteisega seotud raudteeveoettevõtjad üheks raudteeveoettevõtjaks.

(3) Läbilaskevõime jaotamise kriteeriumid ja menetlus nähakse läbilaskevõime ammendumise juhuks ette raudteevõrgustiku teadaandes, millest raudteeinfrastruktuuriettevõtja on kohustatud kinni pidama.

(4) Läbilaskevõime ammendumise korral peab selle jaotamisel järgima põhimõtet, et läbilaskevõimeosi saaks võimalikult suur osa taotluse esitanud raudteeveoettevõtjatest. Raudteevõrgustiku teadaandes nähakse nimetatud põhimõtte järgimise tagamiseks ette turu olukorda arvestav mõistlik piirang, millest rohkem ei või ükski raudteeveoettevõtja jaotamisele pandud läbilaskevõimest läbilaskevõime ammendumise korral saada, sõltumata läbilaskevõime jaotamise kriteeriumist.

(5) Läbilaskevõime ammendumise korral võib raudteeinfrastruktuuriettevõtja poolt võetav raudteeinfrastruktuuri kasutustasu lisaks käesoleva seaduse § 98 lõikes 1 sätestatud kasutustasule sisaldada läbilaskevõime ammendumise tasu, mis kajastab raudteeinfrastruktuuri ülekoormatuse korral tekkivat läbilaskevõime ammendumist raudteeinfrastruktuuriettevõtja poolt kindlaksmääratud raudteeinfrastruktuuri osas. Läbilaskevõime ammendumise tasu saadakse vastava raudteeinfrastruktuuri osa läbilaskevõime enampakkumise teel, kus läbilaskevõimeosad saavad kõrgeima pakkumise teinud taotlejad. Läbilaskevõime ammendumise tasu enampakkumise korraldamisel peab raudteeinfrastruktuuriettevõtja arvestama käesoleva paragrahvi lõikes 4 sätestatud põhimõttega.

(6) Läbilaskevõime ammendumise korral on raudteeinfrastruktuuriettevõtjal õigus põhjendatud juhul kasutada läbilaskevõime jaotamiseks muid kriteeriume, kui on sätestatud käesoleva paragrahvi lõikes 5. Valitud kriteerium peab olema eelnevalt kirjeldatud ja põhjendatud raudteevõrgustiku teadaandes ning kooskõlas käesoleva paragrahvi lõikes 4 sätestatud põhimõttega.

(7) Käesoleva paragrahvi lõikes 5 sätestatud läbilaskevõime ammendumise tasu ning muid võimalikke tasusid, mida raudteeveoettevõtjad läbilaskevõime ammendumise korral raudteeinfrastruktuurile juurdepääsu eest lisaks raudteeinfrastruktuuri kasutustasule tasuvad, on raudteeinfrastruktuuriettevõtja kohustatud kasutama üksnes käesoleva seaduse §-s 93 sätestatud raudteeinfrastruktuuri läbilaskevõime suurendamise kavas esitatud

abinõude rakendamiseks. Konkurentsiametil on õigus raudteeinfrastruktuuri ettevõtja nimetatud kohustuse täitmist kontrollida, nõudes selleks raudteeinfrastruktuuri ettevõtjalt andmeid, selgitusi ja dokumente.

(8) Kui raudteeinfrastruktuuri ettevõtja ei koosta käesoleva seaduse §-s 93 sätestatud raudteeinfrastruktuuri läbilaskevõime suurendamise kava nõutud tähtajaks või ei ole asunud Tarbijakaitse ja Tehnilise Järelevalve Ameti poolt heakskiidetud raudteeinfrastruktuuri läbilaskevõime suurendamise kavas esitatud abinõusid rakendama, kaotab raudteeinfrastruktuuri ettevõtja õiguse saada raudteeveoettevõtjatelt käesoleva paragrahvi lõikes 5 nimetatud läbilaskevõime ammendumise tasu, välja arvatud juhul, kui raudteeinfrastruktuuri läbilaskevõime suurendamise kavas esitatud abinõusid ei olnud võimalik rakendada raudteeinfrastruktuuri ettevõtjast sõltumatutel põhjustel või võimalikud lahendused ei ole majanduslikult ega rahaliselt tasuvad.

(9) Käesoleva paragrahvi lõikes 8 nimetatud asjaolude ilmnemise juhuks tuleb raudteeõrgustiku teadaandes ette näha läbilaskevõime jaotamise kriteerium ja menetlus, mis võimaldavad läbilaskevõimet selle ammendumise korral jaotada selliselt, et peale raudteeinfrastruktuuri kasutustasu muid tasusid raudteeveoettevõtjalt raudteeinfrastruktuurile juurdepääsu eest ei võeta. Nimetatud kriteerium ja menetlus peavad olema kooskõlas käesoleva paragrahvi lõikes 4 sätestatud põhimõttega.

§ 93. Raudteeinfrastruktuuri läbilaskevõime analüüs ja läbilaskevõime suurendamise kava

(1) Raudteeinfrastruktuuri ettevõtja on kohustatud kuue kuu jooksul pärast raudteeinfrastruktuuri läbilaskevõime ammendumise tunnistamist tegema läbilaskevõime analüüsi. Analüüsi eesmärgiks on selgitada läbilaskevõime ammendumise põhjused ning finants- ja tehnilised abinõud ammendumise kõrvaldamiseks ja täiendava läbilaskevõime saavutamiseks.

(2) Läbilaskevõime analüüsis peab arvesse võtma raudteeinfrastruktuuri, töökorraldust sellel, osutatavate teenuste liikide iseloomu ning kõikide nende tegurite mõju infrastruktuuri läbilaskevõimele. Kaalutavate meetmete seas on eelkõige teenuste ümbersuunamine, ümberajastamine, kiirusemuudatused ja infrastruktuuri parendused.

(3) Kuue kuu jooksul pärast läbilaskevõime analüüsi tegemist koostab raudteeinfrastruktuuri ettevõtja läbilaskevõime suurendamise kava. Selle koostamisel arvestab raudteeinfrastruktuuri ettevõtja raudteeinfrastruktuuri kasutajate ettepanekutega. Läbilaskevõime suurendamise kava esitatakse heakskiitmiseks Tarbijakaitse ja Tehnilise Järelevalve Ametile.

(4) Raudteeinfrastruktuuri läbilaskevõime suurendamise kavas peavad sisalduma järgmised andmed:

- 1) läbilaskevõime ammendumise põhjused;
- 2) raudteeliikluse eeldatav areng läbilaskevõime suurendamise kava teostamise ajal;
- 3) raudteeinfrastruktuuri arendamist takistavad asjaolud;
- 4) läbilaskevõime suurendamise võimalused ja kulud, sealhulgas raudteeinfrastruktuuri kasutustasude eeldatavad muudatused pärast läbilaskevõime suurendamist;
- 5) läbilaskevõime suurendamiseks rakendatavad abinõud ja nende rakendamise ajakava.

(5) Tarbijakaitse ja Tehnilise Järelevalve Ametil on õigus raudteeinfrastruktuuri läbilaskevõime suurendamise kava heakskiitmisest keelduda, kui see ei vasta käesoleva paragrahvi lõikes 4 sätestatud nõuetele, ning määrata raudteeinfrastruktuuri ettevõtjale ettekirjutusega tähtaeg puuduste kõrvaldamiseks.

(6) Raudteeinfrastruktuuri ettevõtja on kohustatud raudteeinfrastruktuuri läbilaskevõime suurendamise kavas esitatud abinõude rakendamiseks tegema mõistlikke jõupingutusi. Raudteeinfrastruktuuri ettevõtja avalikustab oma veebilehel raudteeinfrastruktuuri läbilaskevõime suurendamise kava pärast selle heakskiitmist Tarbijakaitse ja Tehnilise Järelevalve Ameti poolt.

(7) Kui raudteeinfrastruktuuri ettevõtja ei ole tähtajaks teinud käesoleva paragrahvi lõikes 1 sätestatud läbilaskevõime analüüsi või ei ole teinud mõistlikke jõupingutusi raudteeinfrastruktuuri läbilaskevõime suurendamiseks läbilaskevõime suurendamise kava põhjal, on Tarbijakaitse ja Tehnilise Järelevalve Ametil õigus teha ettekirjutus läbilaskevõime analüüsi tegemiseks või läbilaskevõime suurendamise kava alusel tegutsemiseks.

(8) Käesoleva paragrahvi lõikes 7 nimetatud ettekirjutuse täitmata jätmise korral võib Tarbijakaitse ja Tehnilise Järelevalve Amet rakendada sunniraha asendustäitmise ja sunniraha seaduses sätestatud korras.

§ 94. Juurdepääsu tagavad põhiteenused ja lisateenused ning juurdepääsu abiteenused

(1) Raudteeinfrastruktuuri ettevõtja peab tagama kõigile ettevõtjatele alljärgnevalt kindlaks määratud juurdepääsu tagavad põhiteenused:

- 1) läbilaskevõime taotluse läbivaatamine, milleks on esitatud taotluste alusel liiklusgraafiku kavandi koostamine raudteeinfrastruktuuri läbilaskevõime jaotaja poolt, arvestades jaotamisele pandud läbilaskevõime mahtu ja käesoleva seaduse § 81 lõigetes 3 ja 4 nimetatud liiklusgraafikusse kandmise eelistusi, samuti liiklusgraafiku kavandi kohta esitatud ettepanekute läbivaatamine, nendega võimaluste piires arvestamine, koordineerimismenetluse korraldamine, menetlus läbilaskevõime ammendumise korral ning liiklusgraafiku kinnitamine;

- 2) eraldatud läbilaskevõimeosa kasutada andmine, milleks on raudteeinfrastruktuurile juurdepääsu võimaldamine saadud läbilaskevõimeosa ulatuses ja läbilaskevõimeosa kasutamise võimaldamine raudteeinfrastruktuuri kasutamise lepingus sätestatud korras, arvestades käesoleva seaduse sätteid;
- 3) tee-, side- ja turvanguseadmete kasutamise ja toimimise tagamine, milleks on raudteeliikluse juhtimiseks kasutatavate seadmete, millega tagatakse ohutu rongiliiklus, manöövrivõtte tegemine ning distantsjuhtimine raudteeliikluse operatiivseks ja ohutuks teostamiseks, sealhulgas elektrooniline, kaabel- ning raadioside, raudtee-ettevõtjale kasutusse andmine ja tehnilistele nõuetele vastavuse tagamine;
- 4) raudteeliikluse korraldamine, milleks on raudtee tehnokasutuseeskirjas kehtestatud nõuetele vastav rongiliikluse juhtimine raudteelõikudel ning manöövrivõtte korraldamine jaamades, jaamavahedes, manöövripiirkondades ja haruteedel;
- 5) raudteeveoettevõtjale eraldatud läbilaskevõimeosa kasutamiseks vajaliku teabe edastamine, milleks on raudteeinfrastruktuuriettevõtja poolne raudteeveoettevõtja teavitamine infrastruktuuri liikluskorraldusest, eeskirjadest, liiklushäiretest ja teistest liiklumuudatustest selle läbilaskevõimeosa ulatuses;
- 6) raudteeinfrastruktuuri, sealhulgas pöörangute ja haruteede kasutamine;
- 7) veoalajaamade, kontaktvõrgu ja veoelektri ülekandeliinide kasutamise tagamine kohtades, kus see on võimalik.

(2) Raudteeinfrastruktuuriettevõtja peab pakkuma juurdepääsu tagavaid lisateenuseid juhul, kui ettevõtjal ei ole võimalik kasutada teisi variante. Juurdepääsu tagavad lisateenused on muu hulgas:

- 1) veoelektri edastamine, mille eest makstav tasu näidatakse eraldi kontaktvõrgu kasutustasust;
- 2) reisirongide eelsoojendus, mis on reisirongi vaguni reisijatesalongi soojendamine kehtestatud temperatuurini enne rongi liinile saatmist;
- 3) ohtliku veose veo kontrollimine erilepingu alusel, mis on ohutusnõunikuta raudteeveoettevõtja ja ohutusnõunikuga raudteeinfrastruktuuriettevõtja vahel sõlmitud lepingu alusel raudteeveoettevõtja teostatav ohtliku veose vedu raudteeinfrastruktuuriettevõtja ohutusnõuniku järelevalve all;
- 4) erilepingu alusel abi osutamine erirongide liiklemisel.

(3) Raudteeinfrastruktuuriettevõtja võib kokkuleppe saavutamisel osutada ettevõtjale ka juurdepääsu abiteenuseid. Juurdepääsu abiteenused on muu hulgas:

- 1) raudteeveoks vajalike rajatisteni viivate juurdepääsuteede kasutamise võimaldamine kütuse tankimise, rongide koostamise ja muude teenuste pakkumise eesmärgil – jaama piirides oleval või jaama piirest hargneval teedevõrgustikul raudteeveeremiga juurdepääsu võimaldamine raudteeveoks vajalike rajatisteni, nagu kaubalaadimisplatvorm, estakaad ja muu, kütuselattu ning teistesse raudteeveoks vajalikesse kohtadesse;
- 2) translatsioonisüsteemile juurdepääsu võimaldamine – reisijatele reisiliikluse info edastamise võimaldamine raudteejaama teavitussüsteemi kaudu;
- 3) raudteeveeremi tehnoloogiline seisundi kontrollimine plaaniliste remontide vahelisel ajal eesmärgiga ennetada võimalikke rikkeid ning teha kindlaks raudteeveeremi remondivajadus;
- 4) piletimüügiteenused jaamahoones;
- 5) hooldusteenus, mida osutatakse kiirrongide või muude erirajatisi vajavate raudteeveeremi liikide jaoks mõeldud hooldusrajatises;
- 6) sidevõrgule juurdepääsu võimaldamine;
- 7) lisateabe andmine.

§ 95. Teenindusrajatis ja teenindusrajatise käitaja

(1) Teenindusrajatise käitaja on ettevõtja, kes majandab ühte või mitut teenindusrajatist või osutab ühes või mitmes teenindusrajatises asjakohast teenust või käesoleva seaduse § 94 lõikes 2 või 3 nimetatud teenust raudteeveoettevõtjale.

(2) Teenindusrajatiseks on:

- 1) reisijaam, selle hoone ja muu teenindusrajatis reisijate jaoks, reiseabe tabloo ja piletikassa;
- 2) kaubaterminal;
- 3) sorteerimisjaam, rajatis rongide koostamiseks ja manöövrivõtte teostamiseks;
- 4) seisutee, mis on eraldi ette nähtud raudteeveeremi ajutiseks hoidmiseks kahe tööülesande täitmise vahelisel ajal;
- 5) tehnohooldepunkt, välja arvatud selline, milles tehakse kiirrongile või muule erirajatist vajavale raudteeveeremile mitteigapäevast hooldust, mille jaoks tuleb sõiduk kasutusest eemaldada;
- 6) muu tehnorajatis ning puhastus- ja pesuhoone;
- 7) raudteelase tegevusega seotud mere- ja siseveesadama rajatis;
- 8) raudteetöötaja puhkeruum;
- 9) kütuse tankimise rajatis, milles hoitava kütuse tarnimise eest makstav tasu näidatakse arvel eraldi.

(3) Kui käesoleva paragrahvi lõike 2 punktides 1–4, 7 ja 9 nimetatud teenindusrajatise käitaja on sellise ettevõtja otsese või kaudse kontrolli all, kes omab turgu valitsevat seisundit raudteeveo turul, peab rajatise käitaja töö olema korraldatud nii, et ta on organisatsiooniliselt ja otsuste tegemisel sellest ettevõtjast sõltumatu. Sõltumatuse nõue loetakse täidetuks, kui ettevõtte sees on loodud eri tegevusteks eraldi struktuuriüksused ja nende raamatupidamine on eraldatud.

(4) Kui teenindusrajatise käitamise tagab raudteeinfrastruktuuriettevõtja või kui käitaja on raudteeinfrastruktuuriettevõtja otsese või kaudse kontrolli all, loetakse käesoleva paragrahvi lõike 3 teises lauses nimetatud sõltumatus nõue täidetuks, kui vastav raudteeinfrastruktuuriettevõtja ise on oma õigusliku vormi, organisatsiooni ja otsuste tegemise poolest kõikidest raudteeveoettevõtjatest sõltumatu.

§ 96. Juurdepääs teenindusrajatistele ja neis osutatavatele teenustele

(1) Teenindusrajatise käitaja tagab kõikidele raudteeveoettevõtjatele mittediskrimineerival viisil juurdepääsu raudteele ning teenindusrajatistele ja neis osutatavatele teenustele.

(2) Raudteeveoettevõtja esitatud teenindusrajatisele ja selles osutatavatele teenustele juurdepääsu taotlusele vastab rajatise käitaja 30 päeva jooksul taotluse saamisest arvates. Põhjendatud juhul ja vastava taotluse saamisel võib Konkurentsiamet määrata üldisest erineva vastamistähtaja.

(3) Käesoleva paragrahvi lõikes 2 nimetatud taotluse võib tagasi lükata üksnes juhul, kui on olemas muu otstarbekas alternatiiv, kuidas asjaomaseid veoteenuseid samal või alternatiivsel marsruudil majanduslikult mõistlikel tingimustel osutada. Juurdepääsutaotluse saamine ei kohusta teenindusrajatise käitajat investeerima selleks, et täita kõiki raudteeveoettevõtjate taotlusi.

(4) Otstarbekas alternatiiv on juurdepääs teisele teenindusrajatisele, mis on raudteeveoettevõtjale majanduslikult vastuvõetav ja võimaldab tal teostada asjaomast kauba- või reisijatevedu, ning alternatiivne marsruut on muu marsruut sama lähte- ja sihtkoha vahel, kui raudteeveoettevõtja osutatava asjaomase kauba- või reisijateveo kaks marsruuti on vastastikku asendatavad.

(5) Kui teenindusrajatise käitajaks on käesoleva seaduse § 95 lõikes 3 või 4 nimetatud raudtee-ettevõtja, põhjendab ta oma tagasilükkavat otsust kirjalikult ja näitab, millised muud otstarbekad alternatiivid on olemas teistes teenindusrajatistes.

(6) Kui teenindusrajatise käitaja leiab, et selles osutatavatele teenustele juurdepääsu taotlused kattuvad, püüab ta rahuldada kõik taotlused võimalikult suures ulatuses. Kui otstarbekat alternatiivi ei leita ja esitatud taotluste alusel ei ole võimalik rahuldada kõiki antud teenindusrajatise seotud taotlusi, võib taotleja esitada kaebuse Konkurentsiametile, kes vaatab kaebuse läbi ja võtab vajaduse korral meetmed, et tagada taotlejale asjakohane teenindusrajatise kasutamise maht.

(7) Kui teenindusrajatist ei ole kahel järjestikusel aastal kasutatud ja raudteeveoettevõtjad on väljendanud teenindusrajatise käitajale või omanikule soovi saada rajatisele juurdepääs ning juurdepääsuvajadust tõendanud, peab teenindusrajatise käitaja või omanik viivitamata huvitatud isikutele teada andma, et rajatist on võimalik käitada teenindusrajatise kasutamisele või tervikuna kasutuslepingu alusel.

(8) Erandina käesoleva paragrahvi lõikes 7 nimetatust ei pea teenindusrajatise kasutamist võimaldama, kui rajatise käitaja või omanik tõendab, et käimasolevate ümberkorralduste tõttu ei ole raudteeveoettevõtjal võimalik seda kasutada.

§ 97. Raudteeinfrastruktuuri kasutamise leping ja tulemuslikkuskava

(1) Raudteeveoettevõtja, kellele on eraldatud läbilaskevõimeosa, ja raudteeinfrastruktuuriettevõtja sõlmivad liiklusgraafikuperioodi alguseks raudteeinfrastruktuuri kasutamise lepingu, milles kajastatakse raudteeinfrastruktuurile juurdepääsu üksikasjad, nagu kasutamise aeg ja kestus, samuti kasutustasu ning teised raudteeinfrastruktuuri kasutamist puudutavad tingimused.

(2) Käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud leping sõlmitakse kirjalikult. Kasutustingimuste kindlaksmääramisel võetakse arvesse teenuse iseloomu ja kestust, turu olukorda ning raudteeinfrastruktuuri kulumi astet, samuti raudteeveoeremi koosseisu, seisundit ja veokiirust.

(3) Käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud lepingu lisaks on tulemuslikkuskava, mis kehtib kogu raudteevõrgustiku ulatuses ja mille eesmärk on ärgitada lepingupooli minimeerima häireid ning parandama raudteevõrgustiku toimivust. Kava võib hõlmata sanktsioone raudteevõrgustiku toimivust häirivate tegude eest, hüvitist ettevõtjatele, kes häiretest kahju saavad, ning preemiaid kavandatust parema tulemuslikkuse eest.

(4) Käesoleva paragrahvi lõikes 3 nimetatud tulemuslikkuskava aluspõhimõtted sisalduvad Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2012/34/EL VI lisa punktis 2.

(5) Kui liiklusgraafikusse kandmisel eelistust omav raudteeveoettevõtja ja raudteeinfrastruktuuriettevõtja ei jõua liiklusgraafikuperioodi alguseks raudteeinfrastruktuuri kasutamise tingimustes kokkuleppele, on raudteeinfrastruktuuriettevõtja kohustatud võimaldama raudteeveoettevõtjal raudteeinfrastruktuuri kasutada eelnevalt liiklusgraafikuperioodiks kokkulepitud tingimustel kuni uue kokkuleppe saavutamiseni.

(6) Kui raudteeveoettevõtja saab liiklusgraafikusse kandmise eelistuse esmakordselt ega saavuta raudteeinfrastruktuuriettevõtjaga raudteeinfrastruktuuri kasutamise tingimustes liiklusgraafikuperioodi alguseks kokkulepet, määrab raudteeinfrastruktuuri kasutamise tingimused kuni kokkuleppe saavutamiseni Tarbijakaitse ja Tehnilise Järelevalve Amet, arvestades avalikul reisijateveol seni kehtinud raudteeinfrastruktuuri kasutamise tingimusi ja üldisi huve.

§ 98. Raudteeinfrastruktuuri ja teenindusrajatise kasutustasu määramise põhimõtted

(1) Juurdepääsu tagavate põhiteenuste ja teenindusrajatise ühendava infrastruktuuri kasutamise eest võetav raudteeinfrastruktuuri kasutustasu koosneb raudteeinfrastruktuuriettevõtja vastavate teenuste osutamise otsestest kuludest.

(2) Kasutustasu, mis kehtestatakse rööbasteele juurdepääsu eest teenindusrajatiste piires ja neis teenuste osutamise eest, ei või ületada teenuse osutamise kulu koos mõistliku ärikasumiga. Mõistliku ärikasumi all mõeldakse omakapitali tootlust, milles võetakse arvesse teenindusrajatise käitajale kaasnevat riski või selle puudumist ning mis on kooskõlas majandusharu viimaste aastate keskmise näitajaga.

(3) Kui rongiliinil pakub käesoleva seaduse § 94 lõikes 2 nimetatud juurdepääsu tagavaid lisateenuseid ja lõikes 3 nimetatud juurdepääsu abiteenuseid ainult üks pakkuja, ei või juurdepääsu lisa- ja abiteenuste eest võetav kasutustasu ületada nende osutamise kogukulusid. Lisa- ja abiteenuste kogukulud käesoleva seaduse tähenduses on osutatava teenusega seotud otsekulud, kapitalikulu, proportsionaalne osa raudteeinfrastruktuuriettevõtja üldkuludest ja mõistlik ärikasum.

(4) Sihtotstarbelise ühekordse läbilaskevõimeosa kasutada andmise eest võetav raudteeinfrastruktuuri kasutustasu koosneb raudteeinfrastruktuuriettevõtja vastava teenuse osutamise otsestest kuludest, millele võib lisada käesoleva seaduse § 99 lõikes 1 nimetatud lisatasusid. Kui raudteevedu teostatakse muul kui kaubanduslikul eesmärgil, sealhulgas antakse raudteeinfrastruktuur kasutada vedurijuhi katsesõiduks, peab kasutustasu olema seotud üksnes selle läbilaskevõimeosa kasutada andmise otseste kuludega ja lisatasusid ei määrata.

(5) Kui rongiliiklus hõlmab rohkem kui ühte Euroopa Liidu raudteesüsteemi raudteevõrgustikku, teevad raudteeinfrastruktuuriettevõtjad koostööd, et kohaldada tõhusate kasutustasude määramise süsteemi, koordineerida kasutustasude määramist ja rakendada käesoleva seaduse § 97 lõikes 3 nimetatud tulemuslikkuskava.

(6) Raudteeinfrastruktuuriettevõtja ja läbilaskevõime taotleja vahelised läbirääkimised kasutustasu suuruse üle on lubatud ainult Konkurentsiameti järelevalve all.

(7) Raudteeinfrastruktuuri kasutustasu arvutamise meetoodika, milles sätestatakse täpsemad tasu määramise alused raudteeinfrastruktuurile juurdepääsu tagavate põhiteenuste ja lisateenuste, juurdepääsu abiteenuste, sihtotstarbelise ühekordse läbilaskevõimeosa ja teenindusrajatise kasutamise eest, ning käesoleva seaduse §-s 99 nimetatud lisatasude arvutamiseks kehtestab [valdkonna eest vastutav minister](#) määrusega.

(8) Käesoleva paragrahvi lõike 7 alusel määratud kasutustasude arvelt rahastavad raudteeinfrastruktuuriettevõtja ja teenindusrajatise käitaja oma majandustegevust.

§ 99. Lisatasude määramise põhimõtted

(1) Lisaks juurdepääsu tagavate põhiteenuste eest võetavale kasutustasule võib käesoleva seaduse §-s 106 nimetatud kasutustasu määraja raudteeinfrastruktuuriettevõtja kulude täieliku tagasisaamise kindlustamiseks määrata lisatasusid. Lisatasud määratakse tõhusate, läbipaistvate ja mittediskrimineerivate põhimõtete alusel ning arvestades raudtee turusegmentides tegutsevate isikute võimekust neid tasuda.

(2) Lisatasud, mille määramisel peab arvesse võtma raudteeveoettevõtja tootlikkuse kasvu, koos otseste kuludega ei või ületada juurdepääsu tagavate põhiteenuste osutamise seotud kulusid koos mõistliku ärikasumiga.

(3) Kolmandatesse riikidesse suunduvale või sealt saabuvale kaubaveole võib käesoleva seaduse §-s 106 nimetatud kasutustasu määraja määrata raudteeinfrastruktuuriettevõtja kulude täieliku tagasisaamise tagamiseks kõrgemad kasutustasud, mis koos otseste kuludega ei või ületada juurdepääsu tagavate põhiteenuste osutamise seotud kulusid koos mõistliku ärikasumiga.

(4) Lisatasude määramise põhimõtete muutmise peab käesoleva seaduse §-s 106 nimetatud kasutustasu määraja teatama vähemalt kolm kuud enne raudteevõrgustiku teadaande avaldamist.

§ 100. Kasutustasude kohta Konkurentsiametile andmete esitamine

Raudteeinfrastruktuuriettevõtja, teenindusrajatise käitaja ning Tarbijakaitse ja Tehnilise Järelevalve Amet peavad Konkurentsiametile esitama kasutustasude kohta kõik vajalikud andmed, et Konkurentsiamet saaks täita käesoleva seaduse § 109 lõikes 1 nimetatud ülesandeid.

§ 101. Teenuste tellimise põhimõtted

(1) Juurdepääsu tagavaid põhiteenuseid saab tellida ainult käesoleva seaduse § 94 lõikes 1 loetletud teenuste kogumina ning raudteefrastruktuuri kasutustasu juurdepääsu tagavate põhiteenuste eest hõlmab kõigi nimetatud teenuste osutamist.

(2) Käesoleva seaduse § 94 lõikes 2 nimetatud juurdepääsu tagavaid lisateenuseid ja lõikes 3 nimetatud juurdepääsu abiteenuseid on raudteeveoettevõtjal õigus tellida eraldi vastavalt vajadusele.

(3) Iga juurdepääsu tagava lisateenuse ja juurdepääsu abiteenuse kohta arvestatakse eraldi kasutustasu.

§ 102. Reserveerimistasu

(1) Raudteefrastruktuuriettevõtja võib võtta läbilaskevõime taotlejalt reserveerimistasu kasutamata jäänud eraldatud läbilaskevõimeosa eest, mille eesmärgiks on ergutada eraldatud läbilaskevõimeosa tõhusamalt kasutama. Raudteefrastruktuuriettevõtja määrab reserveerimistasu suuruse ja avaldab selle raudteevõrgustiku teadaandes.

(2) Kui raudteeveoettevõtja on regulaarselt jätnud kasutamata talle eraldatud läbilaskevõimeosal rongiliini või selle osa, peab raudteefrastruktuuriettevõtja võtma läbilaskevõime taotlejalt käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud tasu.

(3) Reserveerimistasu võtmise ja eraldatud läbilaskevõimeosa kasutamata jätmise määramise põhimõtted avaldatakse käesoleva seaduse §-s 84 nimetatud raudteevõrgustiku teadaandes.

§ 103. Läbilaskevõimeosa kasutamine

(1) Raudteeveoettevõtjal ei ole õigust talle eraldatud läbilaskevõimeosa üle anda ega loovutada. Selle nõude rikkumise korral võetakse läbilaskevõimeosa ära ning nõuet rikkunud raudteeveoettevõtja kaotab õiguse edaspidi läbilaskevõimeosa saada.

(2) Käesoleva seaduse § 86 lõikes 1 nimetatud taotlejale, kes ise ei ole raudteeveoettevõtja, eraldatud läbilaskevõimeosa kasutamist selle taotleja huvides ja ülesandel raudteeveoettevõtja poolt ei loeta läbilaskevõimeosa üleandmiseks ega loovutamiseks.

(3) Läbilaskevõime ammendumuks tunnistamise korral on raudteefrastruktuuriettevõtjal õigus läbilaskevõimeosa ära võtta raudteeveoettevõtjalt, kes ei ole talle eraldatud läbilaskevõimeosa kasutanud raudteefrastruktuuri kasutamise lepingus sätestatud korras vähemalt ühe kuu jooksul, välja arvatud juhul, kui läbilaskevõimeosa kasutamist on takistanud asjaolud, mis ei sõltu raudteeveoettevõtjast.

(4) Käesoleva paragrahvi lõike 1 alusel äravõetud läbilaskevõimeosa kohta avaldab raudteefrastruktuuriettevõtja oma veebilehel teate, milles ta määrab vähemalt 14-päevase tähtaja äravõetud läbilaskevõimeosale taotluse esitamiseks.

(5) Kui äravõetud läbilaskevõimeosa soovivad korraga mitu taotlejat, kohaldatakse selle eraldamisele käesoleva seaduse § 91 lõigetes 1–6 sätestatud. Äravõetud läbilaskevõimeosa eraldamisele läbilaskevõime ammendumise korral kohaldatakse käesoleva seaduse § 92 lõigetes 2, 3, 5, 6, 8 ja 9 sätestatud.

§ 104. Sihtotstarbelise ühekordse läbilaskevõimeosa eraldamine

(1) Raudteeveeremi valdajal on õigus esitada raudteefrastruktuuriettevõtjale taotlus sihtotstarbelise ühekordse läbilaskevõimeosa saamiseks.

(2) Raudteeveeremi valdaja, kes ei ole raudteeveoettevõtja, peab sihtotstarbelise ühekordse läbilaskevõimeosa kasutamiseks sõlmima lepingu raudteeveoettevõtjaga, kes teostab sihtotstarbelise veo ühekordse läbilaskevõimeosa saanud raudteeveeremi valdaja nimel.

(3) Sihtotstarbeline ühekordne läbilaskevõimeosa on raudteelõigu kogu läbilaskevõime varu, mis eraldatakse raudtee-ettevõtjale kas:

1) tehnoloogilisest vajadusest tingitud ühekordseks raudteeveoks, milleks on raudteeveeremi katsesõit, raudteeveeremi transportimine remonti, vedurijuhi katsesõidu korraldamine, või

2) liiklusgraafikuperioodiks kinnitatud liiklusgraafiku väliseks raudteeveoks, milleks on turismiringi sõit, tellimusvedu või vahejaamas pikemaajalisele edasisõidu ootele jäetud kaubarongi koosseisu edasisõit.

(4) Raudteefrastruktuuriettevõtja on kohustatud käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud taotluse läbi vaatama ja sihtotstarbelise ühekordse läbilaskevõimeosa kasutamise kavandama viie tööpäeva jooksul taotluse saamise päevast arvates. Raudteefrastruktuuriettevõtja peab nimetatud taotluste rahuldamise vajadusega arvestama igaaastase liiklusgraafiku koostamisel. See nõue kehtib ka läbilaskevõime ammendumise korral.

(5) Kui raudteefrastruktuuriettevõtja saab selgituse, milles on põhjendatud taotluse objektiivset kiireloomulisust, peab ta läbilaskevõime olemasolu korral eraldama sihtotstarbelise ühekordse

läbilaskevõimeosa kahe päeva jooksul taotluse saamisest arvates ja teavitama sellest viivitamata läbilaskevõimeosa taotlejat.

§ 105. Jaotamata läbilaskevõime

Käesoleva seaduse § 85 lõikes 1 sätestatud tähtjaks taotluste puudumise tõttu või muul põhjusel jaotamata jäänud läbilaskevõime kohta avalikustab raudteeinfrastruktuuriettevõtja teabe oma veebilehel. Nimetatud läbilaskevõimeosale taotluse saamisel on raudteeinfrastruktuuriettevõtjal õigus see viivitamata rahuldada.

§ 106. Tarbijakaitse ja Tehnilise Järelevalve Amet kasutustasu määraja ülesannetes

(1) Tarbijakaitse ja Tehnilise Järelevalve Amet määrab käesoleva seaduse § 98 lõike 7 alusel kehtestatud raudteeinfrastruktuuri kasutustasu arvutamise meetodika ja raudteeinfrastruktuuriettevõtja raamatupidamisandmete põhjal raudteeinfrastruktuuri kasutustasu ja lisatasu ning kogub kasutustasusid.

(2) Kui raudteeinfrastruktuuriettevõtja on raudteeveoettevõtjast õigusliku vormi, organisatsiooni või otsustusfunktsiooni poolest sõltumatu, kogub raudteeinfrastruktuuriettevõtja kasutustasusid ise.

§ 107. Tarbijakaitse ja Tehnilise Järelevalve Amet läbilaskevõime jaotamise organi ülesannetes

(1) Kui raudteeinfrastruktuuriettevõtja ei ole raudteeveoettevõtjast õigusliku vormi, organisatsiooni või otsustusfunktsiooni poolest sõltumatu, täidab tema asemel läbilaskevõime jaotamise organi ülesandeid Tarbijakaitse ja Tehnilise Järelevalve Amet ning sel juhul tuleb taotlejal läbilaskevõime taotluse esitamise eest tasuda riigilõivu riigilõivuseaduses sätestatud määras.

(2) Käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud juhul täidab Tarbijakaitse ja Tehnilise Järelevalve Amet järgmisi ülesandeid:

- 1) vaatab läbi raudteeinfrastruktuuriettevõtja koostatud raudteevõrgustiku teadaande kavandi ja teeb vajaduse korral parandusi õigusaktides kehtestatud nõuete kohaselt;
- 2) vaatab läbi raudteeinfrastruktuuriettevõtja koostatud raudteevõrgustiku teadaande ja otsustab raudteevõrgustiku teadaande kinnitamise või kinnitamata jätmise;
- 3) vaatab läbi läbilaskevõime taotlused ja otsustab läbilaskevõimeosade eraldamise;
- 4) korraldab koordineerimismenetluse ja teeb koordineerimisotsuse;
- 5) tunnustab vajaduse korral läbilaskevõime amendumuks;
- 6) läbilaskevõime amendumise korral korraldab läbilaskevõime jaotamise ja teeb läbilaskevõimeosa eraldamise otsuse;
- 7) annab raudteeinfrastruktuuriettevõtjale juhiseid liiklusgraafiku kavandi koostamiseks;
- 8) vaatab läbi liiklusgraafiku kavandi kohta esitatud arvamused ja teeb raudteeinfrastruktuuriettevõtjale ettepanekuid nende arvestamiseks;
- 9) annab hinnangu liiklusgraafikule ja otsustab liiklusgraafiku kinnitamise või kinnitamata jätmise;
- 10) vaatab läbi sihtotstarbeliste ühekordsete läbilaskevõimeosade taotlused ja otsustab nimetatud läbilaskevõimeosade eraldamise;
- 11) vaatab läbi käesoleva seaduse § 85 lõikes 1 sätestatud tähtjaks taotluse puudumise tõttu eraldamata jäänud läbilaskevõimeosa taotlused ja otsustab nimetatud eraldamata läbilaskevõimeosa eraldamise.

(3) Taotlejale läbilaskevõimeosa eraldamisel märgitakse eraldatud läbilaskevõimeosa andmed ja käesoleva seaduse § 97 lõikes 1 sätestatud raudteeinfrastruktuurile juurdepääsu üksikasjad Tarbijakaitse ja Tehnilise Järelevalve Ameti otsuses.

(4) Käesoleva paragrahvi lõigete 2 ja 3 alusel tehtud otsused ning muu läbilaskevõime jaotamise kohta käiv oluline teave edastatakse raudteeinfrastruktuuriettevõtjale viivitamata.

8. peatükk

Konkurentsivolukorra jälgimine raudteeteenuste turul ja kaebuste menetlemine

§ 108. Konkurentsivolukorra jälgimine raudteeteenuste turul

(1) Konkurentsivolukorda raudteeteenuste turul jälgib Konkurentsiamet, kes rakendab meetmeid diskrimineeriva või muul viisil ebaõiglase kohtlemise kõrvaldamiseks. Konkurentsiamet teeb õiglase konkurentsivolukorra tagamiseks raudteeteenuste turul koostööd teiste liikmesriikide asjaomaste järelevalveorganitega.

(2) Konkurentsiamet, kes on ka reguleeriv asutus Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2012/34/EL tähenduses, kontrollib omal algatusel käesoleva seaduse § 109 lõikes 1 nimetatud asjaolusid, et ära hoida läbilaskevõime taotlejate diskrimineerimist, ja kontrollib, kas raudteevõrgustiku teadaanne sisaldab

diskrimineerivaid sätteid või kas sellega antakse raudteeinfrastruktuuriettevõtjale kaalutusõigus, mida on võimalik kasutada läbilaskevõime taotlejate diskrimineerimiseks.

(3) Käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud koostöö raames töötab Konkurentsiamet koos teiste liikmesriikide reguleerivate asutustega välja ühised põhimõtted ja praktika neile antud otsustusõiguse kasutamiseks. Kokku lepatakse ka selliste vaidluste lahendamises, mis tekivad käesoleva seaduse § 109 lõikes 6 sätestatud menetluses.

(4) Konkurentsiamet ning Tarbijakaitse ja Tehnilise Järelevalve Amet teevad omavahel koostööd ning jagavad asjakohast teavet eesmärgiga ära hoida kahjulik mõju konkurentsile või ohutusele raudteeteenuste turul. Selle koostöö raames annab Konkurentsiamet soovitusi asjaolude kohta, mis võivad mõjutada konkurentsiolekorda raudteeteenuste turul, ning Tarbijakaitse ja Tehnilise Järelevalve Amet annab soovitusi asjaolude kohta, mis võivad mõjutada ohutust.

(5) Ilma et see piiraks käesoleva paragrahvi lõikes 4 nimetatud asutuste sõltumatust oma ülesannete täitmisel, kaaluvad nad enne vastava otsuse vastuvõtmist teise asutuse antud soovitusi. Soovitusel kõrvalekaldumise korral põhjendatakse seda otsuses.

(6) Konkurentsiamet konsulteerib korrapäraselt vähemalt iga kahe aasta järel raudteeveo kasutajate esindajatega, et võtta arvesse nende arvamust raudteeteenuste turu kohta.

(7) Konkurentsiametil on oma ülesannete täitmiseks õigus nõuda asjakohast teavet raudteeinfrastruktuuriettevõtjalt, käesoleva seaduse § 86 lõikes 1 nimetatud taotlejalt ja asjassepuutuvalt kolmandalt isikult. Teave esitatakse Konkurentsiameti määratud tähtaja jooksul, mis ei ületa ühte kuud ja mida võib põhjendatud juhul pikendada kahe nädala võrra.

(8) Konkurentsiamet võib vajaduse korral nõuda, et raudteeinfrastruktuuriettevõtja teataks talle, kui raudteeinfrastruktuur ei ole plaaniväliste hooldustööde tõttu juurdepääsetav.

(9) Konkurentsiamet jälgib käesoleva seaduse §-s 78 sätestatud finantslääbipaistvuse nõuetest kinnipidamist.

(10) Raudteeinfrastruktuuriettevõtja peab esimese sõltumatu läbilaskevõime jaotamise korraldamiseks esitama Konkurentsiametile ühekordse taotluse ning võimaldama Konkurentsiametile juurdepääsu sõltumatuse hindamiseks vajalikele dokumentidele ja tööruumidele. Konkurentsiamet teeb otsuse raudteeinfrastruktuuriettevõtja sõltumatuse kohta 60 päeva jooksul.

§ 109. Kaebuste menetlemine

(1) Kui käesoleva seaduse § 86 lõikes 1 nimetatud läbilaskevõime taotleja leiab, et tema õigusi on kahjustatud, on tal õigus esitada Konkurentsiametile kaebus toimingute ja otsuste peale, mis käsitlevad:

- 1) raudteevõrgustiku teadaannet selle esialgsel ja lõplikul kujul ning selles esitatud kriteeriume;
- 2) läbilaskevõime jaotamise menetlust ja selle tulemust;
- 3) raudteeinfrastruktuuri kasutustasude ja lisatasude määramist;
- 4) temalt nõutavate või nõuda kavandatavate raudteeinfrastruktuuri kasutustasude ja lisatasude suurust;
- 5) juurdepääsu raudteeinfrastruktuurile ja teenindusrajatistele;
- 6) teenustele juurdepääsu ja teenuste eest kasutustasude määramist;
- 7) liiklusjuhtimist;
- 8) uuenduste kavandamist ja plaanilisi või plaaniväliseid hooldustöid;
- 9) vastavust käesoleva seaduse §-des 72 ja 75–78 sätestatud nõuetele või
- 10) tegutsemist huvide konfliktiolukorras.

(2) Konkurentsiamet vaatab kaebuse läbi, palub vajaduse korral lisateavet ja alustab pooltega konsultatsioone ühe kuu jooksul kaebuse saamisest arvates. Konkurentsiamet teeb kuue nädala jooksul kogu asjakohase teabe saamisest arvates kaebuse kohta otsuse ning avaldab selle. Otsusega jätab Konkurentsiamet kaebuse rahuldamata või teeb ettekirjutuse rikkumise kõrvaldamiseks, määrates selleks mõistliku tähtaja.

(3) Käesoleva paragrahvi lõikes 2 nimetatud ettekirjutuse täitmata jätmise korral võib Konkurentsiamet rakendada sunniraha asendustäitmise ja sunniraha seaduses sätestatud korras.

(4) Kui kaebus on seotud rahvusvahelisele raudteeliinile juurdepääsuga või tasu määramisega, konsulteerib Konkurentsiamet nende liikmesriikide reguleerivate asutustega, mida asjassepuutuv rongiliin läbib, ja vajaduse korral Euroopa Komisjoniga ning taotleb neilt enne otsuse tegemist kogu vajaliku teabe.

(5) Kui Konkurentsiameti poole pöördub seoses käesoleva paragrahvi lõikes 4 nimetatud kaebusega konsulteerimiseks teise liikmesriigi reguleeriv asutus, esitab Konkurentsiamet kogu teabe, mida tal on õigus asjassepuutuvalt isikult küsida. Kõnealust teavet võib kasutada üksnes lõikes 4 osutatud kaebuse või uurimisega seotud küsimuste lahendamiseks.

(6) Kui rahvusvahelise veoga seotud küsimused nõuavad kahe või enama reguleeriva asutuse otsust, teeb Konkurentsiamet otsuse ettevalmistamisel küsimuste lahendamiseks koostööd teiste reguleerivate asutustega.

(7) Kui Konkurentsiametile kaebuse esitanud isik ei ole Konkurentsiameti otsusega nõus, on tal õigus esitada otsuse peale kaebus halduskohtule halduskohtumenetluse seadustikus sätestatud korras.

(8) Kui läbilaskevõime jaotamise otsus on vaidlustatud, kasutatakse kuni vaidluse lahendamiseni läbilaskevõimet vaidlustatud otsuse kohaselt.

(9) Käesoleva seaduse § 107 lõike 2 punktides 2–6 ning 9–11 sätestatud Tarbijakaitse ja Tehnilise Järelevalve Ameti otsuse kehtetuks tunnistamise või tühistamise korral on raudteeveoettevõtjal või muul raudteeveeremi valdajal õigus nõuda riigilt üksnes otsese varalise kahju hüvitamist.

9. peatükk

Raudteeveonõuded

§ 110. Veoeskiri

(1) Raudteeveoettevõtja võib tegeleda avaliku reisijateveoga või teiste raudteevõrkudega avalikul raudteel üksnes veoeskirja alusel. Veoeskirjas kehtestab raudteeveoettevõtja veotingimused reisijate või veoste veoks kauba või raudteeveeremi liikide alusel.

(2) Veoeskirjas tuleb muu hulgas kajastada:

- 1) tasu määramise, kehtestamise ja muutmise kord;
- 2) tasu muutmise teatamise kord;
- 3) reisijateveo või kaubaveo kasutaja kaebuse menetlemise kord;
- 4) reisijateveoga tegeleva ettevõtja puhul häiringute lahendamise plaan, milles määratakse teenuse olulise katkemise korral reisijatele abi andmine Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EÜ) nr 1371/2007 artikli 18 tähenduses.

(3) Veoeskirja ja selle muudatuse avalikustab raudteeveoettevõtja enne jõustumist oma veebilehel.

(4) Veoeskiri või selle muutmine jõustub kõige varem 45 päeva möödudes veoeskirja või selle muudatuste veebilehel avalikustamise päevast.

(5) Kehtestatud veoeskiri ja sellesse tehtud muudatused edastatakse teadmiseks Tarbijakaitse ja Tehnilise Järelevalve Ametile ning Konkurentsiametile.

(6) Tarbijakaitse ja Tehnilise Järelevalve Amet ning Konkurentsiamet võivad teha ettekirjutuse veoeskirja muutmiseks, kui see on vastuolus õigusaktidega.

(7) Käesoleva paragrahvi lõikes 6 nimetatud ettekirjutuse täitmata jätmise korral võib ettekirjutuse tegija rakendada sunniraha asendustäitmise ja sunniraha seaduses sätestatud korras.

§ 111. Ohtlike veoste raudtevedu

(1) Ohtlike veoste vedu raudteel võib toimuda üksnes kemikaaliseaduse § 13 nõuetele vastava ohutusnõuniku järelevalve all.

(2) Ohtlike veoste veol lähtutakse 1980. aasta rahvusvahelise raudteeveo konventsiooni (COTIF) lisa C (RID) või rahvusvahelise raudteekaubaveo kokkuleppe (SMGS) nõuetest.

10. peatükk

Raudteesüsteemide koostalitlus

§ 112. Allsüsteemi ja koostalitluse komponendi kasutuselevõtmine

(1) Allsüsteem võetakse kasutusele kasutuselevõtmise või turule laskmise loa alusel.

(2) Koostalitluse komponendi võib turule lasta või kasutusele võtta, kui see võimaldab koostalitluse saavutamist raudteesüsteemis, vastab olulistele nõuetele, seda kasutatakse ettenähtud kasutusalaal ning hooldatakse ja paigaldatakse nõuetekohaselt.

(3) Raudteeäärse kontrolli ja signaalimise ning energiavarustuse ja raudteeinfrastruktuuri allsüsteemi võib kasutusele võtta üksnes siis, kui see on projekteeritud, ehitatud ja paigaldatud viisil, mis vastab olulistele nõuetele, ning selle kasutuselevõtuks on antud luba kooskõlas käesoleva seaduse §-ga 115.

(4) Tarbijakaitse ja Tehnilise Järelevalve Amet ei tohi takistada ega piirata nõuetele vastava allsüsteemi ega koostalitluse komponendi kasutuselevõtmist, sealhulgas nõuda täiendavat nõuetele vastavuse kontrollimist, kui see on juba tehtud.

- 1) vastavushindamise menetluse raames või
- 2) teise liikmesriigi pädeva asutuse poolt samadele nõuetele samades käitamistingimustes vastavuse kontrollimiseks.

(5) Allsüsteemi ja koostalitluse komponendi tehniliste kirjelduste kohaldamise korra ja kasutusele võtmise täpsemad tingimused ning käesoleva paragrahvi lõigetes 2 ja 3 nimetatud oluliste nõuete loetelu kehtestab [valdkonna eest vastutav ministermäärusega](#).

§ 113. Allsüsteemi ja koostalitluse komponendi nõuetele vastavus

(1) Allsüsteemi ja koostalitluse komponendi nõuetele vastavust tõendab tootja või tema volitatud esindaja või seda tehakse Euroopa Liidu turule tooja koostatud EÜ vastavusdeklaratsiooniga. Kui koostalitluse tehnilises kirjelduses on ette nähtud, lisatakse EÜ vastavusdeklaratsioonile vastavushindamisasutuse väljaantud vastavussertifikaat.

(2) Kui Tarbijakaitse ja Tehnilise Järelevalve Amet leiab, et koostalitluse komponent ei vasta selle ettenähtud viisil kasutamisel olulistele nõuetele, peab amet mittevastavuse tõttu raudteeliiklusele tekkivat ohtu arvestades võtma meetmed ning tegema ettekirjutuse koostalitluse komponendi kasutamise piiramise, selle kasutamise keelamise, turult kõrvaldamise või selle turult tagasivõtmise nõudmise kohta.

(3) Käesoleva paragrahvi lõikes 2 nimetatud ettekirjutuse täitmata jätmise korral võib Tarbijakaitse ja Tehnilise Järelevalve Amet rakendada sunniraha asendustäitmise ja sunniraha seaduses sätestatud korras.

(4) Käesoleva paragrahvi lõike 2 kohaselt võetud meetmest teavitatakse Euroopa Komisjoni, Raudteeametit ja teisi liikmesriike ning teates märgitakse, kas olulistele nõuetele mittevastavuse põhjustas:

- 1) oluliste nõuete täitmata jätmine;
- 2) üle-euroopaliste tehniliste nõuete puudulikkus;
- 3) üle-euroopaliste tehniliste nõuete ebaõige kohaldamine, kui tuginetakse tehniliste nõuete kohaldamisele.

(5) Lisaks käesoleva paragrahvi lõikes 2 nimetatule võtab Tarbijakaitse ja Tehnilise Järelevalve Amet asjakohased meetmed EÜ vastavusdeklaratsiooni koostaja suhtes ning teavitab sellest Euroopa Komisjoni ja teisi liikmesriike.

(6) Kui Tarbijakaitse ja Tehnilise Järelevalve Amet leiab, et EÜ vastavusdeklaratsiooniga hõlmatud struktuuriline allsüsteem koos tehnilise toimikuga ei vasta olulistele nõuetele, võib ta taotleda lisakontrollide tegemist, teavitades sellest Euroopa Komisjoni, ja põhjendab lisakontrollide vajadust.

(7) Käesoleva paragrahvi lõike 6 kohases teates märgitakse, kas olulistele nõuetele mittevastavuse põhjustas:

- 1) koostalitluse tehnilise kirjelduse või oluliste nõuete täitmata jätmine või koostalitluse tehnilise kirjelduse puudulik kohaldamine või
- 2) puudulik koostalitluse tehniline kirjeldus.

(8) Allsüsteemi ja koostalitluse komponendi nõuetele vastavuse hindamise ja tõendamise korra kehtestab [valdkonna eest vastutav ministermäärusega](#).

§ 114. Vastavushindamisasutus

(1) Allsüsteemi ja koostalitluse komponendi nõuetele vastavuse tõendamise korraldab vastavushindamisasutus toote nõuetele vastavuse seaduse tähenduses.

(2) Vastavushindamisasutusele tegevusõiguse andmisele, selle peatamisele ja kehtetuks tunnistamisele, samuti vastavushindamisasutusena tegutsemisele ja tema üle riikliku järelevalve tegemisele kohaldatakse toote nõuetele vastavuse seadust, arvestades käesolevast seadusest tulenevaid erisusi.

(3) Tarbijakaitse ja Tehnilise Järelevalve Amet toote nõuetele vastavuse seaduse § 30 lõikes 1¹ nimetatud tegevusloa andjana teavitab Euroopa Komisjoni vastavushindamisasutusele tegevusõiguse andmise ja järelevalve protseduuridest ning edastab nõudmisel Euroopa Komisjonile kogu teabe teavitamise aluse ja vastavushindamisasutuse pädevuse kohta.

§ 115. Allsüsteemi kasutuselevõtmise luba

(1) Eestis kasutatava allsüsteemi kasutuselevõtmise loa saamiseks tuleb esitada taotlus Tarbijakaitse ja Tehnilise Järelevalve Ametile. Taotluse läbivaatamise eest tasutakse riigilõivu riigilõivuseaduses sätestatud määras.

(2) Taotlejaks on füüsiline või juriidiline isik, kes võib olla raudteeveoettevõtja, raudteefrastruuktuuriettevõtja või tootja, omanik või valdaja.

(3) Taotlusega koos esitatakse toimik, mis sisaldab järgmist:

- 1) EÜ vastavusdeklaratsioonid;
- 2) kirjeldus, kuidas tagatakse tehniline ühilduvus süsteemidega, millesse allsüsteem integreeritakse;
- 3) kirjeldus, kuidas tagatakse allsüsteemi ohutu integreerimine;

4) raudteeäärse kontrolli ja signaalimise allsüsteemi puhul, mis hõlmab Euroopa rongijuhtimissüsteemi või raudteelase globaalse mobiilsüsteemi seadmeid, teave Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi (EL) 2016/797 artikli 19 kohase Raudteeameti positiivse otsuse kohta;

5) kui on tegemist selliste muudatustega hankedokumentide kavandis või kavandatud tehniliste lahenduste kirjelduses, mis tehti pärast käesoleva lõike punktis 4 nimetatud positiivset otsust, vastavus Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) 2016/796 artikli 30 lõikes 2 ettenähtud menetluse tulemusele.

(4) Ühe kuu jooksul alates taotluse saamisest teatab Tarbijakaitse ja Tehnilise Järelevalve Amet taotlejale, kas esitatud dokumentatsioon on täielik, või palub mõistliku tähtaja jooksul lisateavet.

(5) Tarbijakaitse ja Tehnilise Järelevalve Amet kontrollib esitatud dokumentatsiooni täielikkust, asjakohasust ja nõuetele vastavust ning raudteeäärsete Euroopa raudteeliikluse juhtimissüsteemi seadmete puhul vastavust käesoleva paragrahvi lõike 3 punktis 4 viidatud positiivsele otsusele ning vajaduse korral vastavust Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) 2016/796 artikli 30 lõikes 2 ettenähtud menetluse tulemusele.

(6) Tarbijakaitse ja Tehnilise Järelevalve Amet annab välja allsüsteemi kasutuselevõtmise loa või keeldub loa andmisest eelnevalt kindlaksmääratud mõistliku ajavahemiku jooksul, mis ei või olla pikem kui neli kuud alates kogu asjakohase teabe saamisest.

(7) Loa andmisest keeldumise korral võib taotleja ühe kuu jooksul esitada Tarbijakaitse ja Tehnilise Järelevalve Ametile otsuse ülevaatamiseks põhjendatud taotluse, mis tuleb lahendada kahe kuu jooksul. Kui keelduv otsus jäetakse jõusse, võib taotleja esitada kaebuse halduskohtule halduskohtumenetluse seadustikus sätestatud korras ja tähtajal.

§ 116. Allsüsteemi kasutuselevõtmine selle uuendamise ja ümberehitamise korral

(1) Olemasoleva allsüsteemi uuendamise või ümberehitamise korral edastab taotleja projekti kirjeldust sisaldava toimiku Tarbijakaitse ja Tehnilise Järelevalve Ametile.

(2) Uuendamine on allsüsteemi või selle osa põhjalik asendamine, mis ei muuda allsüsteemi kogujõudlust.

(3) Ümberehitamine on allsüsteemi või selle osa oluline muutmine, mille tulemusena suureneb allsüsteemi kogujõudlus ja millega kaasneb EÜ vastavusdeklaratsiooni juurde kuuluva tehnilise toimiku muutmine.

(4) Ühe kuu jooksul alates taotluse saamisest teatab Tarbijakaitse ja Tehnilise Järelevalve Amet taotlejale, kas esitatud dokumentatsioon on täielik, või palub mõistliku tähtaja jooksul lisateavet.

(5) Tarbijakaitse ja Tehnilise Järelevalve Amet vaatab toimiku läbi, raudteeäärse Euroopa raudteeliikluse juhtimissüsteemi projekti puhul koostöös Raudteeametiga, ning teeb nelja kuu jooksul kogu asjakohase teabe saamisest otsuse uue kasutuselevõtmise loa vajalikkuse kohta, lähtudes järgmistest asjaoludest:

- 1) kas kavandatavad tööd võivad kahjustada allsüsteemi üldist ohutustaset;
- 2) kas asjakohased koostalitluse tehnilised kirjeldused sisaldavad uue kasutuselevõtmise loa taotlemise nõuet;
- 3) kas liikmesriikide kehtestatud riiklikud rakenduskavad sisaldavad uue kasutuselevõtmise loa taotlemise nõuet;
- 4) kas muudetud on parameetrite väärtusi, mille alusel anti välja varasem kasutuselevõtmise luba.

§ 117. Euroopa raudteeliikluse juhtimissüsteemi kasutuselevõtmine

(1) Euroopa raudteeliikluse juhtimissüsteemi kasutuselevõtmiseks peab raudteefrastruktuuri ettevõtja taotlema Raudteeametilt Euroopa raudteeliikluse juhtimissüsteemi raudteeäärsete seadmete projektide jaoks kavandatud tehniliste lahenduste heakskiitmise otsust.

(2) Taotlusele, mis käsitleb Euroopa raudteeliikluse juhtimissüsteemi üksikut projekti või projektide kombinatsiooni, ühte või mitut rongiliini või raudteevõrgustikku, lisatakse toimik, mis sisaldab järgmist:

- 1) hankedokumentide kavand või kavandatud tehniliste lahenduste kirjeldus;
- 2) dokumentaalsed tõendid tingimuste kohta, mis on vajalikud allsüsteemi tehniliseks ja talitluslikuks ühilduvuseks raudteeveeremiga, mida kõnealuses võrgustikus on kavas kasutada;
- 3) dokumentaalsed tõendid kavandatud tehniliste lahenduste asjakohastele koostalitluse tehnilistele kirjeldustele vastavuse kohta;
- 4) käesoleva paragrahvi lõikes 4 nimetatud Tarbijakaitse ja Tehnilise Järelevalve Ameti arvamus taotluse kohta, EÜ vastavusdeklaratsioonid, vastavussertifikaadid ja muud asjakohased dokumendid.

(3) Käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud taotlus ning teave kõigi taotluste, asjaomaste menetluste hetkeseisu ja tulemuse kohta ning asjakohasel juhul teave Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) 2016/796 artikli 55 alusel loodud apellatsiooninõukogule taotluste esitamise ja tema otsuste kohta esitatakse ühtse kontaktpunkti kaudu.

(4) Tarbijakaitse ja Tehnilise Järelevalve Amet võib käesoleva paragrahvi lõike 2 punktis 4 nimetatud arvamuse taotluse kohta esitada enne lõikes 1 nimetatud taotluse esitamist või Raudteeametile pärast taotluse esitamist.

§ 118. Raudteeveeremi turule laskmise luba

(1) Raudteeveeremi võib turule lasta, kui sellekohase loa on vastavalt käesoleva seaduse § 119 lõikele 1 välja andnud Raudteeamet või vastavalt § 119 lõikele 3 Tarbijakaitse ja Tehnilise Järelevalve Amet.

(2) Raudteeveeremi turule laskmise luba sisaldab järgmisi andmeid:

- 1) kasutusala;
- 2) koostalitluse tehnilistes kirjeldustes ning kohalduvates riigisisestest eeskirjades sätestatud parameetrite väärtused raudteeveeremi ja kasutusala vahelise tehnilise ühilduvuse kontrollimiseks;
- 3) raudteeveeremi vastavus riigisisestele eeskirjadele, mis on seotud käesoleva lõike punktis 2 nimetatud parameetritega;
- 4) raudteeveeremi kasutamise tingimused ja muud piirangud.

(3) Käesolevat paragrahvi ja käesoleva seaduse §-e 119–123 ei kohaldata kolmandast riigist ajutiselt saabunud teehooldus- ja -remondi masinate suhtes ning kauba- ja reisivagunite suhtes, mis on ühiskasutuses raudteeettevõtjatega sellisest kolmandast riigist, mille raudteevõrgustiku rööpmelaius erineb Euroopa Liidu peamise raudteevõrgustiku rööpmelaiusest ning millele on antud luba erineva raudteeveeremi lubade andmise menetluse alusel. Selliste raudteeveeremi lubade andmise korda reguleerivad eeskirjad raudteeinfrastruktuuriettevõtja veebilehel ja neist teavitatakse Euroopa Komisjoni.

(4) Raudteeveoettevõtja tagab käesoleva paragrahvi lõikes 3 nimetatud raudteeveeremi vastavuse olulistele nõuetele oma ohutusjuhtimise süsteemi abil.

(5) Lisaks käesolevas seaduses sätestatud nõuetele järgitakse raudteeveeremi turule laskmise loa menetlemisel komisjoni rakendusmääruses (EL) 2018/545, millega kehtestatakse raudteeveeremile ja raudteeveeremi tüübile loa andmise menetluse praktiline kord vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivile (EL) 2016/797 (ELT L 90, 06.04.2018, lk 66–104), sätestatud nõudeid.

§ 119. Raudteeveeremi turule laskmise loa andja

(1) Kui raudteeveeremi kasutusala on ühes või mitmes liikmesriigis, annab raudteeveeremi turule laskmise loa Raudteeamet.

(2) Raudteeveeremi kasutusala on riigi või riikide raudteevõrgustik, kus raudteeveeremit kavatakse kasutada.

(3) Kui raudteeveeremi kasutusala piirneb üksnes Eesti Vabariigi territooriumiga, võib loa anda Tarbijakaitse ja Tehnilise Järelevalve Amet, kui taotleja seda taotleb.

§ 120. Raudteeveeremi turule laskmise loa taotlus

(1) Raudteeveeremi turule laskmise loa taotlus ning teave kõigi taotluste ning menetluste hetkeseisu ja tulemuse kohta esitatakse ühtse kontaktpunkti kaudu.

(2) Loa taotluses märgitakse raudteeveeremi kasutusala ning esitatakse tõendid selle kohta, et raudteeveeremi tehnilist ühilduvust kasutusala raudteevõrgustikuga on kontrollitud.

(3) Taotlusele tuleb lisada raudteeveeremit või raudteeveeremi tüüpi käsitlev toimik, mis sisaldab dokumentaalseid tõendeid järgmise kohta:

- 1) raudteeveeremit moodustavate liikuvate allsüsteemide EÜ vastavusdeklaratsioon;
- 2) kuidas on tagatud käesoleva lõike punktis 1 nimetatud allsüsteemide tehniline ühilduvus raudteeveeremis ja kuidas see vastab kohaldatavatele koostalitluse tehnilistele kirjeldustele ja kohaldatavatele riigisisestele eeskirjadele;
- 3) kuidas on tagatud käesoleva lõike punktis 1 nimetatud allsüsteemide ohutu integreerimine raudteeveeremisse ja kuidas see vastab kohaldatavatele koostalitluse tehnilistele kirjeldustele ning kohaldatavatele riigisisestele eeskirjadele ning ühistele ohutusmeetoditele;
- 4) kuidas on tagatud raudteeveeremi tehniline ühilduvus taotluses märgitud kasutusala raudteevõrgustikuga ja kuidas see vastab kohaldatavatele koostalitluse tehnilistele kirjeldustele ning kohaldatavatele riigisisestele eeskirjadele, raudteeliiklusregistrite andmetele ning Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi (EL) 2016/798 artiklis 6 käsitletud riskihindamise ühisele ohutusmeetodile.

§ 121. Raudteeveeremi turule laskmise loa menetlus

(1) Käesoleva seaduse § 119 lõikes 1 nimetatud juhul loa andmiseks Raudteeamet:

- 1) hindab käesoleva seaduse § 120 lõike 3 punktides 2–4 nimetatud asjaolusid, et kontrollida toimiku täielikkust ja asjakohasust ning vastavust koostalitluse tehnilistele kirjeldustele;
- 2) saadab taotleja toimiku kavandatud kasutusala asjaomastele riiklikele ohutuasutustele hindamiseks, et kontrollida toimiku täielikkust ja asjakohasust ning vastavust käesoleva seaduse § 120 lõike 3 punktis 4 nimetatud nõudele ning sama lõike punktides 1–3 nimetatud asjaolude vastavust võimalikele riigisisestele eeskirjadele.

(2) Käesoleva seaduse § 119 lõikes 3 nimetatud juhul hindab loa andmiseks toimiku vastavust § 120 lõikele 3 Tarbijakaitse ja Tehnilise Järelevalve Amet.

(3) Käesoleva paragrahvi lõigete 1 ja 2 kohase hindamise osana ning põhjendatud kahtluse korral võib Raudteeamet või Tarbijakaitse ja Tehnilise Järelevalve Amet nõuda katsete tegemist raudteeõrgustikus.

(4) Tarbijakaitse ja Tehnilise Järelevalve Amet võib praktilise kontrolli eesmärgil anda katsete tegemiseks ajutise loa raudteeõrgustikus raudteeveeremi kasutamiseks:

1) kui käesoleva seaduse § 120 lõike 3 punktides 2 ja 4 nimetatud tehnilise ühilduvuse tõendamiseks on katsed vajalikud;

2) käesoleva paragrahvi lõikes 3 nimetatud juhul.

(5) Raudteeinfrastruktuuriettevõtja peab katset võimaldama kolme kuu jooksul raudteeveeremi turule laskmise loa taotlejalt, Raudteeametilt või Tarbijakaitse ja Tehnilise Järelevalve Ametilt taotluse saamisest arvates.

(6) Ühe kuu jooksul raudteeveeremi turule laskmise loa taotluse saamisest arvates teatab loa andja taotlejale, kas esitatud toimik on täielik, või palub esitada lisateavet, andes selleks mõistliku tähtaja.

(7) Loa andja annab taotlejale raudteeveeremi turule laskmise loa või keeldub sellest eelnevalt kindlaksmääratud mõistliku ajavahemiku jooksul, mis ei või olla pikem kui neli kuud alates taotlejalt kogu asjakohase teabe saamisest.

§ 122. Raudteeveeremi turule laskmise loa taotlemine raudteeveeremi uuendamise ja ümberehitamise korral

Turule laskmise loa saanud raudteeveeremi uuendamise või ümberehitamise korral nõutakse uut raudteeveeremi turule laskmise luba, kui:

1) käesoleva seaduse § 118 lõike 2 punktis 2 nimetatud parameetrite väärtusi muudetakse nii, et need ei vasta koostalitluse tehnilistes kirjeldustes määratud vastuvõetavate parameetrite väärtustele;

2) kavandatavad tööd võivad kahjustada kogu raudteeveeremi üldist ohutustaset või

3) koostalitluse tehnilised kirjeldused sisaldavad sellist nõuet.

§ 123. Raudteeveeremi kasutusala laiendamine

(1) Kui taotleja soovib loa saanud raudteeveeremi kasutusala laiendada, täiendab ta toimikut käesoleva seaduse § 120 lõikes 3 nõutavate dokumentidega täiendava kasutusala kohta.

(2) Taotleja esitab toimiku käesoleva seaduse §-s 119 nimetatud asjaomasele loa andjale, kes annab §-s 121 sätestatud menetluste järel välja uuendatud loa, mis hõlmab laiendatud kasutusala.

§ 124. Raudteeveeremi registreerimine

(1) Pärast käesoleva seaduse §-s 118 nimetatud loa saamist ja enne raudteeveeremi esmakordset kasutamist tuleb see valdaja taotluse alusel registreerida § 137 kohases raudteeliiklusregistris.

(2) Kui raudteeveeremi kasutusala hõlmab rohkem kui ühe liikmesriigi territooriumi, registreeritakse raudteeveerem selle valdaja taotlusel ühes asjaomastest liikmesriikidest.

§ 125. Raudteeveeremi kasutuseelne kontroll

(1) Enne raudteeveeremi kasutamist selle turule laskmise loas nimetatud kasutusalas kontrollib raudteeveoettevõtja, kas raudteeveerem:

1) on saanud turule laskmise loa kooskõlas käesoleva seaduse §-ga 118 ja kas raudteeveerem on nõuetekohaselt registreeritud;

2) ühildub raudteeinfrastruktuuriga, millel seda kavatakse kasutada, lähtudes raudteeliiklusregistrist, koostalitluse tehnilistest kirjeldustest või muust olulisest teabest, mille raudteeinfrastruktuuriettevõtja esitab tasuta ja mõistliku aja jooksul, kui register puudub või on puudulik;

3) on nõuetekohaselt integreeritud rongikoosseisu, milles teda kavatakse kasutada, võttes arvesse käesoleva seaduse §-s 40 sätestatud ohutusjuhtimise süsteemi ning käitamise ja liikluskorralduse koostalitluse tehnilisi kirjeldusi.

(2) Käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud kontrollide tegemiseks võib raudteeveoettevõtja koostöös raudteeinfrastruktuuriettevõtjaga korraldada katse. Raudteeinfrastruktuuriettevõtja teeb taotlejaga kooskõlastatult kõik võimaliku selleks, et katse saaks toimuda kolme kuu jooksul pärast raudteeveoettevõtjalt taotluse saamist.

§ 126. Raudteeveeremi tüübiluba

(1) Raudteeveeremi tüübiloa annab Raudteeamet või kui raudteeveeremit kasutatakse ainult Eesti Vabariigi territooriumil, siis Tarbijakaitse ja Tehnilise Järelevalve Amet.

(2) Raudteeveeremi tüübiloa taotlus, teave kõigi taotluste kohta, teave asjaomaste menetluste hetkeseisu ja tulemuse kohta ning vajaduse korral teave taotluse Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) 2016/796 artikli 55 alusel loodud apellatsiooninõukogule esitamise ja selle suhtes tehtud otsuse kohta esitatakse tühtse kontaktpunkti kaudu.

(3) Raudteeamet või Tarbijakaitse ja Tehnilise Järelevalve Amet annab raudteeveeremi turule laskmise loaga samal ajal taotleja taotlusel ka raudteeveeremi tüübiloa, mis on seotud raudteeveeremi sama kasutusala.

(4) Kui koostalitluse tehnilise kirjelduse või riigisiseste eeskirjadega kehtestatud tehnilised nõuded on pärast raudteeveeremi tüübi kasutusele võtmise lubamist muutunud, tuleb tüübiluba uuendada, kui koostalitluse tehniline kirjeldus või riigisisene eeskiri näeb seda ette. Uuendamisel kontrollitakse vaid muutunud nõuete täitmist.

(5) Raudteeveeremi tüübile vastavuse deklaratsioon antakse:

1) koostalitluse tehnilistele kirjeldustele vastavuse tõendamise menetluses, või
2) Euroopa Parlamendi ja nõukogu otsuse nr 768/2008/EÜ toodete turustamise ühise raamistiku kohta ja millega tunnistatakse kehtetuks nõukogu otsus 93/465/EMÜ (ELT L 218, 13.08.2008, lk 82–128) moodulite B +D, B+F ja H1 kohaselt kindlaks määratud vastavushindamismenetluses, kui koostalitluse tehnilised kirjeldused ei kohaldu.

(6) Raudteeveeremi tüübiluba registreeritakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi (EL) 2016/797 artikli 48 kohases raudteeveeremi tüübilubade Euroopa registris.

(7) Raudteeveeremi tüübiloa menetlemisel järgitakse komisjoni rakendusmääruses (EL) 2018/545 sätestatud nõudeid.

§ 127. Raudteeveeremi vastavus lubatud raudteeveeremi tüübile

(1) Raudteeveeremile või selle seeriale, mis vastab tüübiloa raudteeveeremi tüübile, antakse kooskõlas käesoleva seaduse §-ga 118 turule laskmise luba loa taotleja poolt esitatud raudteeveeremi tüübi vastavusdeklaratsiooni alusel ilma täiendava kontrollita.

(2) Käesoleva seaduse § 126 lõike 4 kohane raudteeveeremi tüübiloa uuendamine ei mõjuta selliseid raudteeveeremi tüübi turule laskmise lube, mis on raudteeveeremi tüübiloa alusel juba välja antud.

§ 128. Raudteeveeremi ja raudteeveeremi tüübi mittevastavus olulistele nõuetele

(1) Kui raudteeveeettevõtja leiab käitamisel, et tema kasutatav raudteeveerem ei vasta mõnele kohaldatavale olulisele nõudele, võtab ta vajalikud parandusmeetmed, et muuta raudteeveerem nõuetele vastavaks. Võetud meetmetest võib raudteeveeettevõtja teavitada Raudteeametit ning Tarbijakaitse ja Tehnilise Järelevalve Ametit.

(2) Kui raudteeveeettevõtjal on tõendeid selle kohta, et raudteeveerem ei vastanud nõuetele juba selle turule laskmise loa andmise ajal, teavitab ta sellest Raudteeametit ning Tarbijakaitse ja Tehnilise Järelevalve Ametit.

(3) Kui Tarbijakaitse ja Tehnilise Järelevalve Amet saab järelevalve käigus teada, et turule laskmise loa saanud raudteeveerem või raudteeveeremi tüüp, mida kasutatakse ettenähtud viisil, ei vasta mõnele olulisele nõudele, teavitab ta sellest seda raudteeveeremit või raudteeveeremi tüüpi kasutatavat raudteeveeettevõtjat ning palub tal võtta vajalikud parandusmeetmed, et muuta raudteeveerem nõuetele vastavaks.

(4) Käesoleva paragrahvi lõikes 3 nimetatud asjaoludest teavitab Tarbijakaitse ja Tehnilise Järelevalve Amet Raudteeametit ning teisi asjaomaseid riiklikke ohutusasutusi, sealhulgas neid, mis menetlevad sama tüüpi raudteeveeremi turule laskmise taotlust.

(5) Kui raudteeveeettevõtja võetavad parandusmeetmed ei taga vastavust olulistele nõuetele ning kui mittevastavus toob kaasa riski raudteeohutusele, võib Tarbijakaitse ja Tehnilise Järelevalve Amet oma järelevalveülesannete raames ajutiselt raudteeveeremi tüübiloa kehtivuse peatada ja vastava raudteeveeremi tüübi kasutamist piirata.

(6) Kui raudteeveeremi tüübiloa on andnud Raudteeamet, edastab Tarbijakaitse ja Tehnilise Järelevalve Amet Raudteeametile teate koos põhjenduste ja tõenditega käesoleva paragrahvi lõikes 5 nimetatud piirangute rakendamiseks.

§ 129. Raudteeveeremi turule laskmise loa ja tüübiloa muutmise ning kehtetuks tunnistamine

(1) Käesoleva seaduse § 118 lõikes 1 või § 126 lõikes 1 nimetatud loa andja hindab § 128 lõikes 5 nimetatud riski kõrvaldamiseks võetud meetmete tõhusust ja tuvastab, kas oluline nõue oli täitmata juba loa väljaandmise

ajal, ning otsustab seejärel, kas riski raudteeohutusele on võimalik kõrvaldada loa muutmisega. Kui riski raudteeohutusele ei ole võimalik kõrvaldada, tunnistab loa andja loa kehtetuks.

(2) Käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud otsusest teavitatakse raudteeveeremi turule laskmise loa või raudteeveeremi tüübiloa omanikku ning Raudteeametit, kui otsuse tegijaks on Tarbijakaitse ja Tehnilise Järelevalve Amet, ning otsust põhjendatakse.

(3) Raudteeveeremi turule laskmise loa või raudteeveeremi tüübiloa omanik võib ühe kuu jooksul alates otsuse saamisest taotleda, et käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud otsuse tegija vaataks oma otsuse läbi. Sellisel juhul loa kehtetuks tunnistamise otsus ajutiselt peatatakse.

(4) Käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud otsuse tegija otsustab ühe kuu jooksul alates otsuse läbivaatamise taotluse saamisest, kas jätab taotluse rahuldamata või tunnistab oma otsuse kehtetuks.

(5) Kui Raudteeamet käesoleva paragrahvi lõike 2 kohase teate saamisel ei nõustu Tarbijakaitse ja Tehnilise Järelevalve Ameti poolt loa muutmise või kehtetuks tunnistamise põhjendustega, kasutatakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi (EL) 2016/797 artikli 21 lõikes 7 sätestatud vahekohtumenetlust. Kui kõnealuse menetluse tulemusel raudteeveeremi turule laskmise luba ei muudeta ega tunnistata kehtetuks, siis käesoleva seaduse § 128 lõike 5 kohased ajutised meetmed peatatakse.

(6) Kui käesoleva paragrahvi lõikes 5 nimetatud menetluse tulemusena jääb Tarbijakaitse ja Tehnilise Järelevalve Ameti otsus jõusse, võib loa omanik ameti otsuse kahe kuu jooksul otsuse saamisest arvates halduskohtus vaidlustada. Kui vahekohtumenetluses jääb Raudteeameti otsus jõusse, võib loa omanik kahe kuu jooksul otsuse saamisest arvates esitada kaebuse Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) 2016/796 artikli 55 alusel loodud apellatsiooninõukogule.

(7) Raudteeameti või Tarbijakaitse ja Tehnilise Järelevalve Ameti otsus raudteeveeremi turule laskmise loa kehtetuks tunnistamise kohta kantakse raudteeliiklusregistrisse ning otsus raudteeveeremi tüübiloa kehtetuks tunnistamise kohta kantakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi (EL) 2016/797 artikli 48 kohasesse raudteeveeremi tüübilubade Euroopa registrisse.

(8) Raudteeveeremi turule laskmise loa või tüübiloa kehtetuks tunnistamisest teavitab Tarbijakaitse ja Tehnilise Järelevalve Amet raudteeveoettevõtjaid, kes kasutavad sama tüüpi raudteeveeremit, mille turule laskmise luba või tüübiluba tühistati.

(9) Käesoleva paragrahvi lõike 8 kohase teavituse saanud raudteeveoettevõtjad peavad kontrollima, kas nende kasutataval raudteeveeremil on sama mittevastavus kui kehtetuks tunnistatud loaga raudteeveeremil. Mittevastavuse tuvastamise korral järgib raudteeveoettevõtja käesoleva paragrahvi lõikes 10 sätestatut.

(10) Kui raudteeveeremi turule laskmise luba tunnistatakse kehtetuks, siis seda raudteeveeremit enam ei kasutata ning selle kasutusala ei laiendata. Kui raudteeveeremi tüübiluba tunnistatakse kehtetuks, ei lasta selle loa alusel toodetud raudteeveeremeid turule või kui need on juba turule lastud, siis need kõrvaldatakse turult. Uut luba võib taotleda vastavalt käesoleva seaduse §-dele 118 ja 126.

(11) Kui käesoleva seaduse § 128 lõigetes 1–3 nimetatud juhtudel piirdub olulistele nõuetele mittevastavus osaga raudteeveeremi kasutusala ning see mittevastavus esines juba raudteeveeremi turule laskmise loa väljaandmise ajal, muudetakse turule laskmise luba nii, et sellest jäetakse välja kasutusala asjaomased osad.

11. peatükk

Liikmesriikides piiriüleseid koostalitlusteenuseid osutava liikuva töötaja töö- ja puhkeaja tingimused

§ 130. Kohaldamisala

(1) Käesolevas peatükis sätestatut kohaldatakse piiriüleseid koostalitlusteenuseid osutava liikuva töötaja suhtes, kes töötab raudtee-ettevõtjate hallatavas piiriüleises koostalitlusteenistuses.

(2) Piiriülesed koostalitlusteenused on piiriülesed teenused, mille puhul raudtee-ettevõtja omab Raudteeameti väljaantud ühtset ohutustunnistust ning kus raudteeveo lähte- ja sihtkoht on erinevates liikmesriikides.

(3) Piiriüleseid koostalitlusteenuseid osutav liikuv töötaja on töötaja, kes on rongimeeskonna liige ja kes töötab piiriüleseid koostalitlusteenuseid osutava raudteeveoettevõtja juures üle ühe tunni päevase töötaja jooksul.

(4) Käesolevas peatükis sätestatut ei kohaldata kohaliku ja piirkondliku piiriülese reisijateveo ning piiriülese kaubaveo suhtes, mis ei ulatu riigipiirist kaugemale kui 15 kilomeetrit.

(5) Käesolevas peatükis sätestatud ei kohaldata sellistel piiriülestel marsruutidel, mille lähte- ja sihtkoht asub sama liikmesriigi raudteeinfrastruktuuril ning mis kasutavad teise liikmesriigi infrastruktuuri seal peatumata.

(6) Käesoleva seaduse §-des 131–136 sätestatud nõuete täitmise peab tagama tööandja.

§ 131. Vedurimeeskonna ja rongi saatepersonali tööpäevisene vaheaeg

(1) Vedurimeeskonnale antakse 45-minutilise tööpäevisene vaheaeg, kui tööaeg ületab 8 tundi, või 30-minutilise tööpäevisene vaheaeg, kui tööaeg kestab 6–8 tundi.

(2) Tööpäevisene vaheaeg antakse kolmanda ja kuuenda töötunni vahelisel ajal.

(3) Rongide hilinemise korral võib vaheaegu tööpäeva jooksul kohandada.

(4) Rongi saatepersonalile antakse vähemalt 30-minutilise tööpäevisene vaheaeg, kui tööaeg ületab 6 tundi.

(5) Käesoleva paragrahvi lõikeid 1–3 ei kohaldata, kui on olemas teine vedurimeeskond.

§ 132. Igapäevane puhkeaeg koduriigis

(1) Piiriüleseid koostalitlusteenuseid osutava liikuva töötaja koduriigis veedetud puhkeaja kestus peab olema vähemalt 12 järjestikust tundi iga 24-tunnise ajavahemiku kohta.

(2) Käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud puhkeajaga võib lühendada minimaalselt 9 tunnini üks kord 7-päevase ajavahemiku jooksul. Sel juhul lisatakse tunnid, mille võrra lühendatud puhkeaeg on lühem kui 12 tundi, järgmisele igapäevasele puhkeajale väljaspool töökohta.

(3) Lühendatud igapäevast puhkeajaga ei saa määrata kahe väljaspool koduriiki veedetud igapäevase puhkeaja vahelisele ajale.

§ 133. Igapäevane puhkeaeg väljaspool koduriiki

(1) Igapäevase väljaspool oma koduriiki veedetud puhkeaja kestus peab olema vähemalt 8 järjestikust tundi 24-tunnise ajavahemiku jooksul.

(2) Igapäevasele puhkeajale väljaspool koduriiki peab järgnema igapäevane puhkeaeg koduriigis.

§ 134. Iganädalane puhkeaeg

(1) Iganädalase puhkeaja kestus peab olema vähemalt 36 järjestikust tundi 7-päevase ajavahemiku kohta.

(2) Igal aastal on piiriüleseid koostalitlusteenuseid osutaval liikoval töötajal 104 24-tunnist puhkeajaga, kaasa arvatud 52 iganädalast 24-tunnist puhkeajaga, mis hõlmavad:

1) 12 kahekordset puhkeajaga (48 tundi, millele lisandub igapäevane 12-tunnine puhkeaeg), mis hõlmab laupäeva ja pühapäeva;

2) 12 kahekordset puhkeajaga (48 tundi, millele lisandub igapäevane 12-tunnine puhkeaeg), mille puhul ei ole tagatud laupäeva või pühapäeva hõlmamine.

§ 135. Juhtimisaeg

(1) Juhtimisaeg ei või kahe igapäevase puhkeaja vahel ületada 9 tundi päevas või 8 tundi öövahetuses.

(2) Juhtimisaeg on kavandatud tegevuse kestus, mille jooksul vedurijuht vastutab veduri juhtimise eest, välja arvatud veduri käivitamiseks ja seiskamiseks ettenähtud aeg, kuid mis hõlmab ettenähtud katkestusi, mille ajal vedurijuht vastutab veduri juhtimise eest.

(3) Juhtimisaja kestus 2-nädalasel perioodil ei tohi ületada 80 tundi.

(4) Kui ööajal töötatakse vähemalt kolm tundi, loetakse see öövahetuseks.

§ 136. Tööaja arvestus

Tööandja peab tööaja arvestust, milles on märgitud igapäevased töö- ja puhketunnid. Tööaja arvestust tuleb säilitada vähemalt üks aasta.

12. peatükk

Raudteeliiklusregister

§ 137. Raudteeliiklusregister

(1) Raudteeliiklusregistri eesmärgiks on pidada arvestust raudteerajatiste, raudteeveeremi, vedurijuhilubade, sertifikaatide, ühtsete ohutustunnistuste, tegutsemise ohutustunnistuste ja ohutuslubade üle.

(2) Raudteeliiklusregistri andmetel on informatiivne ja statistiline tähendus ning andmete kandmine raudteeliiklusregistrisse ei too kaasa õiguslikke tagajärgi, kui seaduses ei ole sätestatud teisiti.

(3) Omaniku või valdaja nõudmisel väljastab Tarbijakaitse ja Tehnilise Järelevalve Amet raudteeliiklusregistris registreerimisel raudteerajatise või raudteeveeremi kohta registreerimistunnistuse.

(4) Raudteeveeremi valdaja kannab raudteeveeremile, mis liigub ainult Euroopa Liidu territooriumil, Euroopa raudteeveeremi numbril. Euroopa Liidust kolmandatesse riikidesse mineva, kolmandatest riikidest tuleva või kolmandates riikides kasutamiseks ette nähtud 1520 või 1524 millimeetri laiusel rööbasteel liikuvale raudteeveeremile kantakse raudteeveeremi number „SRÜ liikmesriikide, Aserbaidžaani Vabariigi, Gruusia Vabariigi, Läti Vabariigi, Leedu Vabariigi, Eesti Vabariigi kaubavagunite ning konteinerite ühiskasutuse kokkuleppe” ning „Endise NSVL TM kaubavagunite ja konteinerite inventariparkide SRÜ liikmesriikide, Aserbaidžaani Vabariigi, Gruusia Vabariigi, Läti Vabariigi, Leedu Vabariigi ja Eesti Vabariigi vahel jagamise ning nende edaspidise ühiskasutuse kokkuleppe” nõuete alusel.

(5) Enne raudteeveeremi või raudteerajatise registreerimise taotluse esitamist või registrikande muutmise taotluse esitamist peab raudteeveeremi või raudteerajatise omanik või valdaja tasuma selle raudteeliiklusregistrisse kandmise ning registreerimistunnistuse väljastamise eest riigilõivu riigilõivuseaduses sätestatud määras ja esitama andmed selle kohta taotluses.

(6) Raudteeliiklusregistri asutab ja selle pidamise põhimääruse kehtestab [valdkonna eest vastutav ministermäärusega](#).

(7) Raudteeliiklusregistri vastutav töötleja on Kliimaministeerium ning volitatud töötleja on Tarbijakaitse ja Tehnilise Järelevalve Amet. Raudteeliiklusregistri põhimäärusega võib määrata täiendavaid volitatud töötlejaid. [RT I, 30.06.2023, 1- jõust. 01.07.2023]

(8) Raudteeliiklusregistrit peetakse ühetasandilise elektroonilise andmebaasina.

§ 138. Raudteeliiklusregistri andmed

(1) Raudteeliiklusregister koosneb:

- 1) raudteerajatiste andmebaasist;
- 2) raudteeveeremi andmebaasist;
- 3) vedurijuhilubade ja sertifikaatide andmebaasist;
- 4) ühtsete ohutustunnistuste, tegutsemise ohutustunnistuste ja ohutuslubade andmebaasist.

(2) Raudteerajatiste andmebaasis registreeritakse raudteed, raudteesillad ja -viaduktid, pöörmed, raudteetruubid ja käigutunnelid, raudteeülesõidukohad, raudteeülekäigukohad, ooteplatvormid, laadimisplatvormid, dispetšeritsentralisatsioonid, jaamavaheblokeeringud ja kontaktvõrgud ning nende kohta kantakse andmebaasi järgmised andmed:

- 1) raudteerajatise registrikood;
- 2) raudteerajatise nimetus;
- 3) raudteerajatise tähised, tehnilised andmed ja otstarve;
- 4) raudteerajatise asukoha andmed;
- 5) raudteerajatise omaniku ja muu valdaja andmed;
- 6) raudteerajatise projekteerija ja projekteerimise andmed;
- 7) raudteerajatise ehitaja ja ehitamise andmed;
- 8) raudteerajatise kasutamise tingimused ja piirangud;
- 9) Tarbijakaitse ja Tehnilise Järelevalve Ameti tehtud ettekirjutuste andmed.

(3) Raudteeveeremi andmebaasis registreeritakse käesoleva seaduse § 2 punktis 26 nimetatud ja raudteeliikluses kasutatav raudteeveerem. Raudteeveeremi andmebaasi kantakse:

- 1) raudteeveeremi number;
- 2) raudteeveeremi tähtmärgistus;
- 3) raudteeveeremi tehnilised andmed, tootjatehas ja väljalaskeaasta;
- 4) andmed EÜ vastavusdeklaratsiooni ja selle väljaandja kohta;
- 5) raudteeveeremi omaniku ja muu valdaja andmed;
- 6) hoolduse eest vastutava üksuse andmed;
- 7) viide raudteeveeremi tüübilubade Euroopa registrile;

- 8) piirangud raudteeveeremi kasutamisele;
- 9) Tarbijakaitse ja Tehnilise Järelevalve Ameti tehtud ettekirjutuste andmed;
- 10) andmed raudteeveeremi turule laskmise loa kehtetuks tunnistamise kohta.

(4) Vedurijuhilubade ja sertifikaatide andmebaasi kantakse:

- 1) vedurijuhiloa andmed;
- 2) juhtimisõiguse peatamise ja taastamise andmed;
- 3) sertifikaadis sisalduvad andmed;
- 4) sertifikaadi peatamise või kehtetuks tunnistamise andmed;
- 5) vedurijuhi koolituse ja teadmiste hindamisega seotud andmed;
- 6) tervisetõendi andmetena tervisetõendi väljastanud arsti nimi, tõendi väljastamise ja kehtivuse kuupäev ning tõendi number.

(5) Ühtsete ohutustunnistuste, tegutsemise ohutustunnistuste ja ohutuslubade andmebaasi kantakse raudtee-ettevõtjale väljaantud tunnistuse ja loa andmed.

(6) Raudteeliiklusregistri andmed on avalikud ja need avaldatakse raudteeliiklusregistri veebilehel, võttes arvesse õigusaktidega sätestatud piiranguid.

§ 139. Raudteeliiklusregistrisse andmete esitamine

(1) Raudteeveeremi registreerimiseks, registreeringu muutmiseks või kehtetuks tunnistamiseks esitab raudteeveeremi omanik või valdaja Tarbijakaitse ja Tehnilise Järelevalve Ametile taotluse komisjoni otsuse 2011/107/EL, millega muudetakse otsust 2007/765/EÜ, millega võetakse vastu riikliku raudteeveeremi registri ühised tehnilised kirjeldused (ELT L 43, 17.02.2011, lk 33–54), lisa 4. liites kehtestatud vormil.

(2) Raudteerajatise registreerimiseks, selle kohta tehtud kande muutmiseks või kehtetuks tunnistamiseks esitab raudteerajatise omanik või valdaja Tarbijakaitse ja Tehnilise Järelevalve Ametile taotluse koos käesoleva seaduse § 138 lõike 2 punktides 2–8 sätestatud andmetega.

(3) Kui raudteeliiklusregistrisse kantud raudteerajatist ei kasutata, tuleb Tarbijakaitse ja Tehnilise Järelevalve Ametile esitada sellekohane teatis. Kasutusel mitteoleva raudteerajatise uuesti kasutusele võtmise korral tuleb Tarbijakaitse ja Tehnilise Järelevalve Ametile esitada sellekohane teatis koos raudteeinfrastruktuuri nõuetele vastavuse kontrollimise aruandega.

(4) Raudteeliiklusregistrile esitavad andmeid:

- 1) raudteerajatise omanik või valdaja käesoleva seaduse § 138 lõike 2 punktides 2–8 sätestatud andmete puhul;
- 2) raudteeveeremi omanik või valdaja käesoleva seaduse § 138 lõike 3 punktides 3–6 sätestatud andmete puhul;
- 3) raudtee-ettevõtja käesoleva seaduse § 138 lõike 4 punktides 3 ja 4 sätestatud andmete puhul;
- 4) koolitaja või eksamineerija käesoleva seaduse § 138 lõike 4 punktis 5 sätestatud andmete puhul;
- 5) Tarbijakaitse ja Tehnilise Järelevalve Amet käesoleva seaduse § 138 lõike 2 punktides 1 ja 9, lõike 3 punktides 1, 2 ja 7–10, lõike 4 punktides 1, 2 ja 6 ning lõikes 5 sätestatud andmete puhul.

(5) Raudteeliiklusregistrile andmete esitaja vastutab esitatud andmete õigsuse eest.

§ 140. Raudteeliiklusregistrisse andmete esitamise tähtajad

Andmete raudteeliiklusregistrisse esitamise tähtajad on järgmised:

- 1) raudteerajatise või raudteeveeremi andmete muutumise korral esitatakse andmed kümne tööpäeva jooksul pärast nende muutumist;
- 2) Euroopa Liidus registreerimata raudteeveeremi andmed esitatakse enne raudteeveeremi kasutuselevõttu Eesti Vabariigi territooriumil;
- 3) Tarbijakaitse ja Tehnilise Järelevalve Amet esitab käesoleva seaduse § 139 lõike 4 punktis 5 nimetatud andmed viivitamata.

§ 141. Registreerimisest keeldumine ja registreeringu kehtetuks tunnistamine

(1) Kui Tarbijakaitse ja Tehnilise Järelevalve Amet tuvastab registreerimise käigus, et raudteerajatist või raudteeveerem ei vasta nõuetele, keeldub ta registreerimast.

(2) Tarbijakaitse ja Tehnilise Järelevalve Amet tunnistab registreeringu kehtetuks, kui:

- 1) raudteerajatise või raudteeveeremi omanik või valdaja esitab kehtetuks tunnistamise taotluse;
- 2) käesoleva seaduse § 139 lõike 3 kohaselt uuesti kasutusele võetav raudteerajatist ei vasta nõuetele.

§ 142. Raudteeliiklusregistris registreerimata raudteerajatise ja raudteeveeremi kasutamine

(1) Raudteeliikluse korraldamisel on keelatud kasutada raudteeliiklusregistris registreerimata raudteerajatist.

(2) Raudteeliikluses on keelatud kasutada liikmesriigis registreerimata raudteeveeremit. Väljaspool liikmesriike registreeritud raudteeveeremit võivad Eestis tegutseda raudtee-ettevõtjad raudteeveol kasutada vastavalt rahvusvahelistele kokkulepetele.

- (3) Registreerimata raudteeveeremiga võib liigelda üksnes järgmistel juhtudel:
- 1) Eesti Vabariigi territooriumile esmakordselt siseneva raudteeveeremi toimetamiseks piirilt sihtpunkti (kodujaama);
 - 2) raudteeveeremi katsetamiseks Tarbijakaitse ja Tehnilise Järelevalve Ameti järelevalve all.

13. peatükk Riiklik järelevalve

§ 143. Riiklik järelevalve

(1) Riiklikku järelevalvet käesoleva seaduse ja selle alusel kehtestatud õigusaktide nõuete täitmise üle teevad järgmised korrakaitseorganid:

- 1) Kliimaministeerium;
[RT I, 30.06.2023, 1- jõust. 01.07.2023]
- 2) Konkurentsiamet;
- 3) Tarbijakaitse ja Tehnilise Järelevalve Amet;
- 4) Transpordiamet;
[RT I, 10.12.2020, 1- jõust. 01.01.2021]
- 5) Tööinspeksioon;
- 6) Riigi Infosüsteemi Amet.

(2) Kliimaministeeriumi pädevuses on rahvusvahelistest lepingutest tulenevate ja raudteega seonduvate Eesti Vabariigi kohustuste täitmise tagamine ning vajaduse korral Eesti Vabariigi esindamine rahvusvahelistes raudteeorganisatsioonides, samuti avalikku raudteed majandava raudtee-ettevõtja poolt teiste riikide raudteed majandavate raudtee-ettevõtjate või raudteeorganisatsioonidega sõlmitud lepingutest kinnipidamise kontrollimine, kui need toovad kaasa õigusi ja kohustusi kolmandatele isikutele.

[RT I, 30.06.2023, 1- jõust. 01.07.2023]

(3) Konkurentsiameti pädevuses on:

- 1) käesoleva seaduse § 9 lõigetes 1–3 sätestatud raamatupidamise eraldatuse nõudest kinnipidamise kontrollimine;
- 2) käesoleva seaduse § 12 lõike 1 punktides 1–3 nimetatud tegevuslubade andmine, nende kehtivuse peatamine ja lõpetamine ning kehtetuks tunnistamine;
- 3) käesoleva seaduse § 77 lõikes 5 nimetatud lepingute nõuetele vastavuse üle järelevalve tegemine;
- 4) vastavalt käesoleva seaduse §-le 109 esitatud kaebuste menetlemine.

(4) Tarbijakaitse ja Tehnilise Järelevalve Ameti pädevuses on:

- 1) raudteerajatiste ja raudteeveeremi korrashoiu ning raudteeliikluse korraldamise nõuete täitmise kontrollimine;
- 2) järelevalve tegemine ohutusjuhtimise süsteemi rakendamise üle;
- 3) käesoleva seaduse § 12 lõike 1 punktides 4 ja 5 nimetatud tegevuslubade andmine, nende kehtivuse peatamine ja lõpetamine ning kehtetuks tunnistamine;
- 4) käesoleva seaduse 5. peatükis sätestatud nõuete täitmise kontrollimine ning vedurijuhi koolituse, oskuste hindamise, vedurijuhilubade ja sertifikaatidega seotud tegevuste pidev jälgimine;
- 5) käesoleva seaduse 10. peatükis sätestatud raudteesüsteemide koostalitluse nõuete täitmise kontrollimine.

(5) Tarbijakaitse ja Tehnilise Järelevalve Amet teeb järelevalvet raudtee-ettevõtjatele väljaantud ühtsete ohutustunnistuste, ohutusjuhtimise süsteemide ning raudteeäärse kontrolli ja signaalimise, energia ja raudteeinfrastruktuuri allsüsteemide üle lisaks käesolevas seaduses sätestatud vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi (EL) 2016/798 artiklile 17 ning tal on raudteesüsteemide koostalitluse nõuete üle järelevalvet tehes toote nõuetele vastavuse seaduses sätestatud turujärelevalveasutuse õigused ja kohustused.

(6) Transpordiameti pädevuses on raudtee-ettevõtjatele kehtestatud nõuete täitmise kontrollimine, arvestades käesoleva seaduse §-s 7 sätestatud.

[RT I, 10.12.2020, 1- jõust. 01.01.2021]

(7) Tööinspeksiooni pädevuses on teha riiklikku järelevalvet käesoleva seaduse §-des 131–136 kehtestatud tingimuste üle.

(8) Riigi Infosüsteemi Amet teeb riiklikku järelevalvet käesoleva seaduse §-s 8 sätestatud nõuete täitmise üle küberturvalisuse seaduses sätestatud pädevuse piires.

(9) Et võimaldada Kliimaministeeriumil täita käesoleva paragrahvi lõikes 2 sätestatud ülesannet, esitab raudteeinfrastruktuuriettevõtja, kelle raudtee on määratud avalikuks kasutamiseks ja kes soovib sõlmida teise riigi raudtee-ettevõtja või raudteeorganisatsiooniga lepingu, mis toob kaasa õigusi või kohustusi kolmandatele isikutele, valdkonna eest vastutavale ministrile heakskiitmiseks lepingu kavandi.

[RT I, 30.06.2023, 1- jõust. 01.07.2023]

§ 144. Riikliku järelevalve erimeetmed

Korraldusorgan võib käesolevas seaduses sätestatud riikliku järelevalve tegemiseks kohaldada korraldusseaduse §-des 30, 31, 32, 49, 50, 51 ja 52 sätestatud riikliku järelevalve erimeetmeid korraldusseaduses sätestatud alusel ja korras.

§ 145. Riikliku järelevalve erisused

(1) Tarbijakaitse ja Tehnilise Järelevalve Ametil on õigus teha raudtee-ettevõtjale ja muule raudteefrastruktuuri või raudteeveeremi valdajale ettekirjutus raudteerajatise või raudteeveeremi kohta tehnilise ekspertiisi tellimiseks vastava pädevusega ekspertiisiasutuselt. Ekspertiisi kulud tasub raudtee-ettevõtja või muu raudteefrastruktuuri või raudteeveeremi valdaja.

(2) Kliimaministeeriumi, Regionaal- ja Põllumajandusministeeriumi, Transpordiameti ning Tarbijakaitse ja Tehnilise Järelevalve Ameti riiklikku järelevalvet tegeval ametiisikul on õigus oma tööülesannete täitmisel sõita veduri ja reisirongiga tasuta.

[RT I, 30.06.2023, 1- jõust. 01.07.2023]

§ 146. Sunniraha määr

Tarbijakaitse ja Tehnilise Järelevalve Amet ning Konkurentsiamet võivad asendustäitmise ja sunniraha seaduses sätestatud korras määrata ettekirjutuse täitmata jätmise korral sunniraha füüsilisele isikule kuni 3200 eurot ja juriidilisele isikule kuni 32 000 eurot.

§ 147. Kliimaministeeriumi, Tarbijakaitse ja Tehnilise Järelevalve Ameti, Konkurentsiameti, Transpordiameti ja Tööinspeksiooni õigus teabele ning juurdepääs järelevalveobjektidele

[RT I, 30.06.2023, 1- jõust. 01.07.2023]

(1) Raudtee-ettevõtja ja tema töötajad, muu raudteefrastruktuuri ja raudteeveeremi omanik või valdaja ja tema töötajad, raudtee-ettevõtjaga samasse kontserni kuuluv ettevõtja ja tema töötajad, samuti raudteeveeremi tehnohooldde või remondiga tegelev ettevõtja ja tema töötajad on kohustatud valdkonna eest vastutavale ministrile või tema poolt selleks volitatud ametnikule, Tarbijakaitse ja Tehnilise Järelevalve Ametile, Konkurentsiametile, Transpordiametile ning Tööinspeksioonile nende esimesel nõudmisel andma riikliku järelevalve ülesannete täitmiseks vajalikku tõest ja täielikku teavet.

[RT I, 10.12.2020, 1- jõust. 01.01.2021]

(2) Tarbijakaitse ja Tehnilise Järelevalve Ametil on õigus vabalt juurde pääseda järelevalveobjektiks olevale raudteefrastruktuurile, raudteeveeremile ja tehnovarustusele, raudteeveo veosteile ning järelevalveobjektiga seotud dokumentidele.

(3) Kliimaministeeriumil ning Konkurentsiametil on oma ülesannete täitmiseks õigus vabalt juurde pääseda raudtee-ettevõtja ja raudtee-ettevõtjaga samasse kontserni kuuluva ettevõtja raamatupidamisdokumentidele.

[RT I, 30.06.2023, 1- jõust. 01.07.2023]

§ 148. Äri- ja tehnikaalase teabe konfidentsiaalsus

Kliimaministeerium, Tarbijakaitse ja Tehnilise Järelevalve Amet, Konkurentsiamet, Tööinspeksioon, Riigi Infosüsteemide Amet ning Transpordiamet on kohustatud tagama neile riikliku järelevalve tegemisel teatavaks saanud äri- ja tehnikaalase teabe konfidentsiaalsuse, kui seadus ei näe ette selle avaldamist.

[RT I, 30.06.2023, 1- jõust. 01.07.2023]

14. peatükk Vastutus

§ 149. Raudtee või raudteerajatise kahjustamine

(1) Raudtee või raudteerajatise omaniku või valdaja poolt raudtee või raudteerajatise kahjustamise eest, kui sellega tekitati oht inimese elule või tervisele või olulise kahju oht või kui sellega ohustati raudteeliiklust, – karistatakse rahaträhviga kuni 300 trahviühikut.

(2) Sama teo eest, kui selle on toime pannud juriidiline isik, – karistatakse rahaträhviga kuni 100 000 eurot.

§ 150. Kehtestatud gabariidinõuete järgimata jätmise

(1) Veoste raudteeveeremile pealelaadimisel ja raudteeveeremilt mahalaadimisel, ehitustööde tegemisel ja esemete paigutamisel kehtestatud gabariidinõuete järgimata jätmise eest, kui see seadis ohtu raudteeveeremil ja selle lähedal asuva inimese elu, tervise või isiku vara, –

karistatakse rahatrahviga kuni 200 trahviühikut.

(2) Sama teo eest, kui selle on toime pannud juriidiline isik, – karistatakse rahatrahviga kuni 60 000 eurot.

§ 151. Raudteeliikluse takistamine

Raudteeliiklust segada võivate esemete asetamise eest raudteele, samuti raudteel selleks mitteettenähtud kohas viibimise või raudteeliikluse muul viisil takistamise eest, – karistatakse rahatrahviga kuni 100 trahviühikut.

§ 152. Kaitsevööndis nähtavuse piiramine ja tulekahju tekitamine

(1) Kaitsevööndis nähtavuse piiramise või tulekahju tekitamise eest, kui see takistas raudteeliiklust, – karistatakse rahatrahviga kuni 300 trahviühikut.

(2) Sama teo eest, kui selle on toime pannud juriidiline isik, – karistatakse rahatrahviga kuni 100 000 eurot.

§ 153. Registreerimata raudteeveeremi raudteeliikluses kasutamine

(1) Kehtestatud korras registreerimata raudteeveeremi raudteeliikluses kasutamise eest – karistatakse rahatrahviga kuni 200 trahviühikut.

(2) Sama teo eest, kui selle on toime pannud juriidiline isik, – karistatakse rahatrahviga kuni 60 000 eurot.

§ 154. Ohtlike ainete või esemete veonõuete rikkumine raudteel

(1) Ohtlike ainete või esemete veonõuete rikkumise eest raudteel, kui sellega tekitati oht inimese elule või tervisele või olulise kahju oht või kui sellega ohustati raudteeliiklust, – karistatakse rahatrahviga kuni 300 trahviühikut.

(2) Sama teo eest, kui selle on toime pannud juriidiline isik, – karistatakse rahatrahviga kuni 100 000 eurot.

§ 155. Raudteeveovahendite kasutamise nõuete rikkumine

Liikuvale rongile pealemineku või sellelt mahatuleku, vaguni astmelaua, rongi katusel või rongi haakeseadmel või mujal selleks mitteettenähtud kohas sõitmise, rongi omavolilise peatamise või kaubarongis loata sõitmise eest – karistatakse rahatrahviga kuni 200 trahviühikut.

§ 156. Raudteeveeremi juhi, vedurijuhiabi või raudteeohutuse ja -liikluse juhtimise eest vastutava töötaja poolt raudteeliikluse nõuete rikkumine

Raudteeveeremi juhi, vedurijuhiabi või raudteeohutuse ja -liikluse juhtimise eest vastutava töötaja poolt raudteeliikluse nõuete rikkumise eest ja kui puudub karistusseadustiku §-s 422, 423 või 425 sätestatud süüteo koosseis, – karistatakse rahatrahviga kuni 300 trahviühikut.

§ 157. Raudteeveeremi juhtimine juhtimisõiguseta isiku poolt

(1) Juhtimisõiguseta isiku poolt raudteeveeremi juhtimise eest – karistatakse rahatrahviga kuni 200 trahviühikut.

(2) Sama teo eest isiku poolt, kellelt raudteeveeremi juhtimise õigus on ära võetud või kelle juhtimisõigus on peatatud, – karistatakse rahatrahviga kuni 300 trahviühikut või arestiga.

§ 158. Raudteeveeremi juhtimine ja vedurijuhiabi ülesannete täitmine joobeseisundis või alkoholi piirmäära ületavas seisundis

Raudteeveeremi juhtimise või vedurijuhiabi ülesannete täitmise eest joobeseisundis või alkoholi piirmäära ületavas seisundis – karistatakse rahatrahviga kuni 300 trahviühikut või arestiga.

§ 159. Tõsises õnnetusjuhtumis või õnnetusjuhtumis osalenud juhi poolt pärast juhtumit alkoholi või narkootiliste, psühhotroopsete või psühhotoksiliste ainete tarvitamine

Alkoholi või narkootiliste, psühhotroopsete või psühhotoksiliste ainete tarvitamise eest tõsises õnnetusjuhtumis või õnnetusjuhtumis osalenud raudteeveeremi juhi poolt vahetult pärast juhtumit enne selle asjaolude väljaselgitamist sündmuskohal ja kui puudub karistusseadustiku §-s 423² sätestatud süüteo koosseis, – karistatakse rahatrahviga kuni 300 trahviühikut või arestiga.

§ 160. Joobeseisundis, alkoholi piirmäära ületavas seisundis või juhtimisõiguseta isiku lubamine raudteeveeremit juhtima või vedurijuhiabi ülesandeid täitma

(1) Raudteeveeremi tehno seisundi või käitamise või raudteeliikluse juhtimise eest vastutava isiku poolt joobeseisundis või alkoholi piirmäära ületavas seisundis isiku lubamise eest raudteeveeremit juhtima või vedurijuhiabi ülesandeid täitma, samuti juhtimisõiguseta isiku lubamise eest raudteeveeremit juhtima, – karistatakse rahatrahviga kuni 300 trahviühikut.

(2) Sama teo eest, kui selle on toime pannud juriidiline isik, – karistatakse rahatrahviga kuni 100 000 eurot.

§ 161. Raudteeliikluse ja raudteeveo korra rikkumine

(1) Raudteel kaubaveo või reisijateveo või raudteeinfrastruktuuril liikluse korraldamise eest selleks vastavat ühtset ohutustunnistust, tegutsemise ohutustunnistust või ohutusluba omamata, samuti raudteeliikluse olulise piiramise või ajutise sulgemise korra rikkumise eest, – karistatakse rahatrahviga kuni 300 trahviühikut.

(2) Sama teo eest, kui selle on toime pannud juriidiline isik, – karistatakse rahatrahviga kuni 100 000 eurot.

§ 162. Raudtee tehnokasutuseeskirja rikkumine

(1) Raudtee tehnokasutuseeskirjas sätestatud raudteeinfrastruktuuri ja raudteeveeremi korrashoiu nõuete rikkumise eest, kui sellega tekitati oht inimese elule või tervisele või olulise kahju oht või kui sellega ohustati raudteeliiklust, – karistatakse rahatrahviga kuni 300 trahviühikut.

(2) Sama teo eest, kui selle on toime pannud juriidiline isik, – karistatakse rahatrahviga kuni 100 000 eurot.

§ 163. Raudteeohutust mõjutavast juhtumist teatamise korra rikkumine

(1) Raudteel toimunud raudteeohutust mõjutavast juhtumist teatamise korra rikkumise eest – karistatakse rahatrahviga kuni 300 trahviühikut.

(2) Sama teo eest, kui selle on toime pannud juriidiline isik, – karistatakse rahatrahviga kuni 100 000 eurot.

§ 164. Raudteeveonõuete rikkumine

(1) Raudteeveoste paigaldamise nõuete rikkumise eest, kui sellega tekitati oht inimese elule, tervisele või varale või kui sellega ohustati raudteeliiklust, – karistatakse rahatrahviga kuni 300 trahviühikut.

(2) Sama teo eest, kui selle on toime pannud juriidiline isik, – karistatakse rahatrahviga kuni 100 000 eurot.

§ 165. Raudteeliiklusregistris registreerimata raudteel raudteeveo korraldamine

(1) Raudteeliiklusregistris registreerimata raudteel raudteeveo korraldamise eest – karistatakse rahatrahviga kuni 300 trahviühikut.

(2) Sama teo eest, kui selle on toime pannud juriidiline isik, – karistatakse rahatrahviga kuni 100 000 eurot.

§ 166. Sertifikaadi tingimuste rikkumine

(1) Käesoleva seaduse §-des 59–61 sätestatud sertifikaadi väljaandmise ja kehtivuse tagamise tingimuste rikkumise eest – karistatakse rahatrahviga kuni 200 trahviühikut.

(2) Sama teo eest, kui selle on toime pannud juriidiline isik, – karistatakse rahatrahviga kuni 60 000 eurot.

§ 167. Reisijale teabe andmata jätmise

(1) Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EÜ) nr 1371/2007 artiklis 8 sätestatud nõude täitmata jätmise eest – karistatakse rahatrahviga kuni 100 trahviühikut.

(2) Sama teo eest, kui selle on toime pannud juriidiline isik, – karistatakse rahatrahviga kuni 100 000 eurot.

§ 168. Ettemakse tegemata jätmise

(1) Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EÜ) nr 1371/2007 artiklis 13 sätestatud nõude täitmata jätmise eest – karistatakse rahatrahviga kuni 100 trahviühikut.

(2) Sama teo eest, kui selle on toime pannud juriidiline isik, – karistatakse rahatrahviga kuni 100 000 eurot.

§ 169. Reisijale rongi hilinemise korral abi andmata jätmise

(1) Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EÜ) nr 1371/2007 artiklis 16 või 18 sätestatud nõude täitmata jätmise eest – karistatakse rahatrahviga kuni 100 trahviühikut.

(2) Sama teo eest, kui selle on toime pannud juriidiline isik, – karistatakse rahatrahviga kuni 100 000 eurot.

§ 170. Puudega või piiratud liikumisvõimega reisijale teabe või abi andmata jätmise

(1) Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EÜ) nr 1371/2007 artiklis 20, 22 või 23 sätestatud nõude täitmata jätmise eest – karistatakse rahatrahviga kuni 100 trahviühikut.

(2) Sama teo eest, kui selle on toime pannud juriidiline isik, – karistatakse rahatrahviga kuni 100 000 eurot.

§ 171. Töö- ja puhkeaja nõuete rikkumine tööandja poolt

(1) Tööandja, tema juhatuse liikme või muu esindaja poolt, kellele oli kohustus delegeeritud, käesoleva seaduse §-des 131–136 sätestatud töö- ja puhkeaja tingimuste rikkumise eest – karistatakse rahatrahviga kuni 100 trahviühikut.

(2) Sama teo eest, kui selle on toime pannud juriidiline isik, – karistatakse rahatrahviga kuni 40 000 eurot.

§ 172. Menetlus

(1) Käesoleva seaduse §-des 149–166 sätestatud väärtegude kohtuväline menetleja on Tarbijakaitse ja Tehnilise Järelevalve Amet.

(2) Käesoleva seaduse §-des 151, 155, 158 ja 159 sätestatud väärtegude kohtuväline menetleja on Politsei- ja Piirivalveamet.

(3) Käesoleva seaduse §-des 167–170 sätestatud väärtegude kohtuväline menetleja on Transpordiamet. [RT I, 10.12.2020, 1- jõust. 01.01.2021]

(4) Käesoleva seaduse §-s 171 sätestatud väärtegude kohtuväline menetleja on Tööinspeksioon.

15. peatükk Rakendussätted

§ 173. Raudtee määramine avalikuks kasutamiseks

Raudteed, mis olid enne käesoleva seaduse jõustumist määratud avalikeks raudteedeks, loetakse avalikeks raudteedeks ka pärast käesoleva seaduse jõustumist.

§ 174. Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EÜ) nr 1371/2007 nõuete suhtes erandite rakendamine

(1) Riigisisese reisijateveo korral, sealhulgas linna-, linnalähi- ja piirkondlikel liinidel, kohaldatakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EÜ) nr 1371/2007 artikli 2 lõigete 4 ja 5 alusel erandit, mille kohaselt ei rakendata kuni 2024. aasta 3. detsembrini sama määruse artiklit 10.

(2) Rahvusvahelise reisijateveo korral, kui rongiliin väljub Euroopa Liidu piiridest, kohaldatakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EÜ) nr 1371/2007 artikli 2 lõike 6 alusel erandit, mille kohaselt ei rakendata kuni 2024. aasta 3. detsembrini sama määruse artiklit 10 ning artikleid 15–17.

§ 175. Raudtee eriveeremi juhtimine

Liikluseks avatud raudteel võib kuni 2021. aasta 31. detsembrini raudtee eriveeremit juhtida lisaks vedurijuhiluba ja vastavat sertifikaati omavale vedurijuhile ka raudtee eriveeremi juhi kutset omav isik.

§ 176. Erandid raudteetöötajale kehtestatud nõuetest Vabariigi Valitsuse 2020. aasta 12. märtsil väljakuulutatud eriolukorras

Kui raudteeohutuse ja raudteeliikluse juhtimise eest vastutaval töötajal, vedurijuhiabil ning eriveeremi juhil ei olnud Vabariigi Valitsuse 2020. aasta 12. märtsil väljakuulutatud eriolukorra tõttu võimalik talle antud kutset uuendada, loetakse talle esitatud pädevusnõue täidetuks lõppenud kutse alusel. Isikule antud pädevust tõendav kutse tuleb uuendada 180 päeva jooksul pärast eriolukorra lõppemist.

§ 176¹. Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusest (EL) 2021/267 tuleneva ja nakkushaiguse levikuga seonduva erandi kohaldamine

(1) Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) 2021/267, milles sätestatakse COVID-19 kriisi jätkumisega seoses ajutised erimeetmed, mis käsitlevad teatavate tunnistuste, litsentside ja lubade uuendamist või pikendamist, korraliste kontrollide ja jätkuõppe edasilükkamist teatavates transpordialaste õigusaktide valdkondades ning määruses 2020/698 osutatud teatavate ajavahemike pikendamist (ELT L 60, 22.02.2021, lk 1–20), artikli 9 lõikes 5, artikli 10 lõikes 5, artikli 11 lõikes 5 ja artikli 12 lõikes 6 sätestatud mittekohaldamise erandi kasutamise otsustab [valdkonna eest vastutav minister](#) määrusega.

(2) Käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud ministri määrust võib rakendada tagasiulatuvalt alates 2021. aasta 23. märtsist.

[RT I, 30.03.2021, 1- jõust. 31.03.2021]

§ 177. –§ 181.[Käesolevast tekstist välja jäetud.]

§ 182. Seaduse jõustumine

Käesolev seadus jõustub 2020. aasta 31. oktoobril.

¹Nõukogu direktiiv 2005/47/EÜ Euroopa Raudteede Ühenduse (CER) ja Euroopa Transporditöötajate Föderatsiooni (ETF) vahelise raudteesektoris piiriüleseid koostalitlusteenuseid osutavate liikuvate töötajate töötingimuste mõningaid aspekte käsitleva kokkuleppe kohta (ELT L 195, 27.07.2005, lk 15–17); Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv 2007/59/EÜ ühenduse raudteesüsteemis vedureid ja ronge juhtivate vedurijuhtide sertifitseerimise kohta (ELT L 315, 03.12.2007, lk 51–78), muudetud direktiiviga 2014/82/EL (ELT L 184, 25.06.2014, lk 11–15); Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv 2008/68/EÜ ohtlike kaupade siseveo kohta (ELT L 260, 30.09.2008, lk 13–59), muudetud direktiividega 2010/61/EÜ (ELT L 233, 03.09.2010, lk 27–28) ja 2012/45/EL (ELT L 313, 28.11.2009, lk 65–74); Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv 2012/34/EL, millega luuakse ühtne Euroopa raudteepiirkond (ELT L 343, 14.12.2012, lk 32–77), muudetud direktiiviga (EL) 2016/2370 (ELT L 352, 23.12.2016, lk 1–17); Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv (EL) 2016/797 Euroopa Liidu raudteesüsteemi koostalitluse kohta (ELT L 138, 26.05.2016, lk 44–101); Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv (EL) 2016/798 raudteeohutuse kohta (ELT L 138, 26.05.2016, lk 102–149).